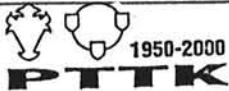

INFORMACJE

Zarządu Głównego PTTK

Nr 3

WARSZAWA, CZERWIEC 2000

Do użytku wewnętrznego.

● Z PRAC ZG PTTK ●

**Uchwała nr 137/XIV/2000
Zarządu Głównego PTTK z dn. 17.06.2000 r.
w sprawie zatwierdzenia regulaminu
Młodzieżowego Przodownika Turystyki Pieszej PTTK**

Powołując się na uchwałę Prezydium Zarządu Głównego PTTK nr 180/93 z 15.01.1993 r. w sprawie zatwierdzenia „Koncepcji Kształcenia Kadr Programowych PTTK i ustalenia zawarte w załączniku do tej uchwały pkt. 1.4 i 1.5 oraz na wniosek Komisji Turystyki Pieszej ZG PTTK, Zarząd Główny PTTK :

§ 1

z a t w i e r d z a znowelizowany Regulamin Młodzieżowego Przodownika Turystyki Pieszej PTTK, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

1. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.
2. Tracą moc wszystkie dotychczasowe uregulowania dotyczące tego uprawnienia.

Zarząd Główny PTTK

● R E G U L A M I N ●

MŁODZIEŻOWEGO PRZODOWNIKA TURYSTYKI PIESZEJ PTK (Młodzieżowy PTP)

1. Młodzieżowy Przewodnik Turystyki Pieszej jest inicjatorem rozwoju krajoznawstwa i turystyki pieszej w swoim środowisku oraz łącznikiem tego środowiska z Oddziałową Komisją Turystyki Pieszej.
2. Uprawnienia Młodzieżowego Przewodnika Turystyki Pieszej nadaje Komisja Turystyki Pieszej Zarządu Głównego PTK w ciągu jednego miesiąca od daty złożenia wniosku przez Oddziałową Komisję Turystyki Pieszej.
3. Młodzieżowym Przewodnikiem Turystyki Pieszej może zostać kandydat który:
  - jest członkiem PTK
  - ukończył 16 lat i nie przekroczył 18 roku życia
  - prowadzi działalność turystyczną w SKKT, Młodzieżowym Klubie Turystycznym PTK lub ZHP.
  - zdobył Odznakę Turystyki Pieszej w stopniu małym srebrnym
  - ukończył kurs Młodzieżowego Przewodnika Turystyki Pieszej
4. Kandydat na Młodzieżowego Przewodnika Turystyki Pieszej winien zostać poddany sprawdzeniu wymaganych wiadomości z zakresu:
  - umiejętności organizowania i prowadzenia wycieczek
  - znajomości krajoznawczej regionu na które uzyskuje uprawnienia
  - zagadnień ochrony przyrody i zabytków
  - geografii i historii regionu
  - zasad orientacji w terenie
  - umiejętności udzielania pierwszej pomocy medycznej oraz wiedzy o szkodliwości nikotyny, alkoholu i narkotyków
  - znajomości regulaminów turystyki pieszej i zasad zdobywania odznak turystyki pieszej
5. Młodzieżowy Przewodnik Turystyki Pieszej posiada uprawnienia na region miejsca zamieszkania (miasto, powiat) oraz dwóch powiatów określonych w programie przez organizatora kursu i zatwierdzonych przez Komisję Turystyki Pieszej ZG PTK.
6. Młodzieżowy Przewodnik Turystyki Pieszej ma obowiązek inicjowania i organizowania działalności w zakresie turystyki pieszej a w szczególności:
  - organizowania i prowadzenia wycieczek
  - propagowania zasad krajoznawstwa, ochrony przyrody i zabytków
  - uczestniczenia w życiu organizacyjnym PTK, zwłaszcza w środowisku szkolnym
  - pełnienia powierzonych mu funkcji w imprezach
  - doskonalenia wiedzy krajoznawczej i umiejętności turystycznych
  - składania do Oddziałowej KIP informacji rocznych o swojej pracy do 28 lutego roku następnego
7. Młodzieżowy Przewodnik Turystyki Pieszej ma prawo do:
  - udziału w zlotach i innych spotkaniach Młodzieżowych Przewodników Turystyki Pieszej
  - noszenia odznaki (koloru zielonego) i używania pieczętki wg wzoru ustalonego przez KIP ZG PTK

- potwierdzenia uczestnictwa w wycieczkach w których sam bierze udział
- sprawdzenia poprawności wpisów w "książeczkach wycieczek pieszych" oraz wstępnej weryfikacji punktów na OIP popularną, małą w stopniu brązowym oraz "Siedmiomilowe Buty"
- pierwszeństwa w przyjmowaniu na kursy organizowane przez PTTK
- korzystania z uprawnień przewidzianych dla kadry PTTK

8. Młodzieżowy Przodownik Turystyki Pieszej w okresie swojej działalności powinien zdobyć małą OIP w stopniu złotym

9. Młodzieżowy Przodownik Turystyki Pieszej traci uprawnienia po ukończeniu 18 lat o ile wcześniej nie spełnił warunków regulaminowych dla uzyskania uprawnień Przodownika Turystyki Pieszej PTTK.

Uprawnienia Młodzieżowego Przodownika Turystyki Pieszej przedłuża się corocznie przez Oddziałową KIP.

10. Oddziałowa KIP ma prawo cofnąć uprawnienia Młodzieżowemu Przodownikowi Turystyki Pieszej który nie wykazuje się należyłą aktywnością w realizowaniu obowiązków wymienionych w niniejszym regulaminie lub postępuje niezgodnie z Kartą Turysty. oraz w wypadku utraty bądź rezygnacji z członkostwa w PTTK.

11. W wypadku zmiany miejsca zamieszkania Młodzieżowy Przodownik Turystyki Pieszej obowiązany jest zawiadomić o tym Oddziałową Komisję Turystyki Pieszej. Niedopełnienie tego obowiązku może spowodować skreślenie z ewidencji Młodzieżowych Przodowników Turystyki Pieszej.

12. Wszelkie decyzje Oddziałowej Komisji turystyki Pieszej, w sprawie skreślenia z listy Młodzieżowego Przodownika Turystyki Pieszej, podlegają zatwierdzenia przez KIP ZG PTTK.

13. W przypadku utworzenia międzyoddziałowych ogniw turystyki pieszej przyjmują one uprawnienia przewidziane w regulaminie dla oddziałowych KIP.

14. Regulamin Młodzieżowego Przodownika Turystyki Pieszej ustala Komisja Turystyki Pieszej Zarządu Głównego PTTK i do niej należy ostateczna jego interpretacja.

KOMISJA TURYSTYKI PIESZEJ ZG PTTK

●

**Uchwała nr 138/XIV/2000
Zarządu Głównego PTTK z dn. 17.06.2000 r.**

w sprawie zmian w składzie Komisji Historii i Tradycji ZG PTTK

1. Zgodnie z art. 30 pkt. 2.8. Statutu PTTK oraz w związku z Uchwałą ZG PTTK nr 2/XIV/97 z dn. 18.10.1997 r. w sprawie zasad działania komisji, rad i zespołów ZG PTTK Zarząd Główny PTTK na wniosek Komisji Historii i Tradycji ZG PTTK przyjmuje do akceptującej wiadomości zmiany w składzie osobowym Komisji XIV kadencji:

rezygnację z pracy w Komisji Kol. Wiesława A. Wójcika z Krakowa.

2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Zarząd Główny PTTK 3

●

Uchwała nr 139/XIV/2000
Zarządu Głównego PTTK z dn. 17.06.2000 r.

w sprawie zmian w składzie
Komitetu Organizacyjnego V Kongresu Krajoznawstwa Polskiego ZG PTTK

1. Zgodnie z art. 8 pkt. 1 oraz art. 30 pkt. 9 Statutu PTTK oraz w związku z Uchwałą ZG PTTK nr 30/XIV/97 z dn. 13.12.1997 r. w sprawie powołania Komitetu Organizacyjnego V Kongresu Krajoznawstwa Polskiego, określenia jego zadań i kompetencji - Zarząd Główny PTTK na wniosek Komitetu Organizacyjnego podejmuje decyzję o kooptowaniu do składu osobowego Komitetu Organizacyjnego **Kol. Lecha Drożdżyńskiego z Poznania.**

2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Zarząd Główny PTTK

●

Uchwała nr 143/XIV/2000
Zarządu Głównego PTTK z dn. 17.06.2000 r.

Na podstawie Art. 30 Statutu PTTK oraz uchwały ZG PTTK z 13.12.1997 roku w sprawie powołania Komitetu Organizacyjnego obchodów Jubileuszu PTTK uchwała się co następuje:

zwrócić się do niżej wymienionych osób o przyjęcie udziału w pracy Komitetu Honorowego Jubileuszu PTTK:

1. Janusz Zdebski - przewodniczący Komitetu	
2. Bronisław Bednarz	6. Ryszard Mielnik
3. Adam Chyżewski	7. Włodzimierz Reczek
4. Marek Dąbrowski	8. Jerzy Sierpiński
5. Andrzej Gordon	9. Eugeniusz Skrzypek

Zarząd Główny PTTK

Medale 50-lecia PTTK

W dniu 26 czerwca 1999 r. Zarząd Główny PTTK przyjął uchwałę nr 95A/XIV/1999 r. w sprawie zatwierdzenia Regulaminu Medalu 50-lecia Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego. Została ona opublikowana w nr 3/99 „Informacji ZG PTTK”. Przewiduje się w niej, że medale będą wręczone jako wyróżnienie / i te będą finansowane ze środków PTTK/. ZG PTTK przygotuje też medale, które zainteresowane nasze jednostki i osoby fizyczne będą mogły zakupić. Medale będą się różnić

4 wyglądem.

Prezydium Zarządu Głównego PTTK ustaliło, że medali mających charakter wyróżnienia nie będzie więcej niż 1000. Z przyjętej uchwały ZG PTTK wynika, że członkowie honorowi otrzymają je z tytułu przyznanego im przez Zjazdy Krajowe PTTK największego naszego wyróżnienia. Do ZG PTTK wpływają całe pliki wniosków od oddziałów. Należy więc liczyć się z tym, że nie wszystkie zostaną rozpatrzone pozytywnie. Spodziewamy się, że oddziały PTTK, komisje ZG PTTK i inne jednostki Towarzystwa będą chciały zakupić medale aby, niezależnie od decyzji Kapituły Odznaczeń, wręczyć je swoim zasłużonym działaczom oraz współpracującym z nimi osobom i instytucjom.

Sprzedają i dystrybucją medali wykupowanych a nie nadawanych przez ZG PTTK zajmować się będzie Oddział PTTK Mazowsze za cenę 50,- zł za sztukę /koszt medalu i pudełka/.

Przewidujemy, że Kapituła Odznaczeń rozpatrzy wnioski do końca września br. a pierwsze medale zostaną wręczone na głównych uroczystościach w grudniu 2000 r. w Warszawie. Pozostałe wręczone będą później w trakcie zjazdów oddziałów lub na specjalnych uroczystościach jubileuszowych.

Zamówienia na medale wykupowane powinny być składane jak najszybciej. Umożliwi to właściwe przygotowanie produkcji i dystrybucji medali. Zamówienia będą przyjmowane do końca stycznia 2001 br.

● NASZA GOSPODARKA ●

● KOMUNIKAT ●

W dniu 8 maja 2000 r. w siedzibie Oddziału PTTK „Beskid” w Nowym Sączu miało miejsce Zgromadzenie Wspólników Spółki z o.o. Schroniska i Hotele PTTK „Karpaty” w Nowym Sączu.

Zebrań otworzył o godz. 10-ej v-ce prezes ZG PTTK Edward Kudelski. Zebrani minutą ciszy uczcili pamięć zmarłego Kol. Władysława Stendery Honorowego Członka PTTK, dotychczasowego Przewodniczącego Rady Nadzorczej Spółki Karpaty, Przewodniczącego Forum Oddziałów Karpackich i Prezesa Oddziału PTTK Nowy Sącz.

Na wniosek Kol. Edwarda Kudelskiego jednogłośnie wybrano na Przewodniczącego Zgromadzenia Kol. Wojciecha Żaka Prezesa Oddziału PTTK w Suchoj Beskidzkiej.

Na wstępie przyjęto poprawiony porządek obrad, który m.in. obejmował:

1. Rozpatrzenie sprawozdania bilansu oraz rachunku strat i zysków za rok 1999;
2. Sprawozdanie z działalności Rady Nadzorczej Spółki;
3. Walory uzupełniające do Rady Nadzorczej Spółki;
4. Dyskusja i podjęcie Uchwał;
5. Informacja o planach i zamierzeniach na rok 2000.

W obszernym sprawozdaniu z działalności spółki „Karpaty” jej Prezes Jerzy Kalarus przedstawił zebrany wyczerpującą informację o strukturze organizacyjnej obiektów zaznaczając, że osiągnięto znaczny postęp w pracach związanych z regionami własnościowymi, odnotowano w okresie sprawozdawczym 8 artykułów prasowych i skarg dotyczących funkcjonowania obiektów / o 2 skargi mniej niż w 1998 r./.

Po rozpatrzeniu dokładnym ww. skarg załatwione one zostały po myśli interweniujących.

Wnikliwej analizie poddano sprawozdanie obejmujące plan i wykonanie remontów inwestycji w 1999 r. obejmujący zarówno wykonanie jak: nakłady finansowe. Ocena biegłego księgowego stwierdza, że przedstawiony raport z badań dokonanego pozwala na kontynuowanie działalności gospodarczej w 2000 r. i jest prawidłowy. Następnie przedstawione zostały zamierzenia i kierunki pracy na 2000 r..

Podjęte uchwały zatwierdziły sprawozdanie z działalności Spółki za rok 1999 bilansu Spółki sporządzonego na dzień 31 grudnia 1999 r. i podziału zysku spółki za rok 1999. W następnym punkcie zgromadzenia przeprowadzono wybory uzupełniające do Rady Nadzorczej Spółki. W wyborach tajnych jednogłośnie wybrano Kol. Adama Sobczyka z Oddziału PTTK „Beskid” w Nowym Sączu.

Następnie uzupełniona już Rada Nadzorcza z pośród wielu wybrała na okres do końca kadencji Przewodniczącą Rady Nadzorczej a został nim Kol. Jan Palider Prezes Oddziału PTTK Zakopane. Szczere i serdeczne gratulacje. Dyskusja i wolne wnioski zdominowane były tematyką dotyczącą polepszenia funkcjonowania naszych obiektów jak również znaczeniu reklamy i promocji naszej oferty. Za bardzo ważną uznano konieczność dalszej dobrej współpracy z Oddziałami PTTK udziałowcami spółki oraz pozostałymi.

Adam Sobczyk

I – sze Oddziałowe PTTK - owskie STUDY TOUR czyli prezentacja produktu markowego „Splyw Kajakowy Rzeką Brdą”

Jednym z zadań Zespołu ZG PTTK ds. działalności gospodarczej oddziałów PTTK (uchwała Nr 116/XIV/99 ZG PTTK) jest inicjowanie i organizowanie study tour po obiektach PTTK. Zespół uznał za konieczne organizowanie dla pracowników BORT – PTTK przynajmniej dwa razy w roku (na wiosnę i jesienią) objazdu bazy PTTK. O niewątpliwych zaletach tej formy prezentacji obiektów, by lepiej móc je wykorzystywać w bieżącej działalności BORT jak również działalności programowej oddziałów nikogo już dzisiaj nie trzeba przekonywać.

Na reakcję gestorów bazy PTTK nie trzeba było długo czekać. W dniach 15 – 17 maja 2000 roku Przedsiębiorstwo PTTK „Szlak Brdy” Sp. z o.o. Oddziału PTTK „Szlak Brdy” w Bydgoszczy zaprosiło przedstawicieli oddziałów PTTK prowadzących działalność gospodarczą na Splyw Kajakowy Rzeką Brdą, promocję Borów Tucholskich i obiektów PTTK usytuowanych na tym szlaku a stanowiących własność Oddziału lub zarządzanych przez Oddział.

Trzy dniowe spotkanie rozpoczęło się od prezentacji lokalu biura Oddziału w Bydgoszczy przy ul. Gdańskiej 18, a następnie uczestnicy odwiedzili kolejno stanicę i pola biwakowe: Stanicę Wodną Janowo, Stanicę Wodną Gostycyn - Nogawica, pola biwakowe w Gołębku, Świcie, Drzewiczu, Stanicę Wodną Swornegacie oraz pensjonat Kachlinówka (współpracujący z Oddziałem „Szlak Brdy”). We wszystkich obiektach widać było, że są w rękach dobrego gospodarza, trwałe bowiem prace modernizacyjne mające na celu podniesienie standardu obiektów oraz przygotowanie do sezonu letniego. Należy tu nadmienić, że Oddział PTTK „Szlak Brdy” zarządza 6 stanicami wodnymi oraz 10 polami biwakowymi na szlaku Brdy, mogącymi jednorazowo przyjąć około 600 osób w domkach kempingowych oraz wielu turystów z własnym sprzętem biwakowym.

Uczestnicy mieli możliwość przepłynięcia 8 km przepięknym odcinkiem rzeki Brdy (Swornegacie – Drzewicz), poznać piękno przyrody Barów Tucholskich, a w czasie wieczornych kolacji (z uwagi na suszę nie można było rozpaścić ogniska) na świeżym powietrzu wymienić poglądy i nawiązać wzajemne kontakty, które na pewno zaowocują w bieżącej współpracy między oddziałami.

W czasie całego pobytu wszyscy uczestnicy byli pod troskliwą opieką „gospodarzy” kol. Barbary Kubiak – prezesa Oddziału PTTK „Szlak Brdy”, kol. Zbigniewa Galińskiego prezesa Przedsiębiorstwa PTTK „Szlak Brdy” Sp. z o.o. oraz kierowników odwiedzanych stanic i pól biwakowych.

Uczestnikami study tour oprócz przedstawicieli oddziałów PTTK (około 20 osób), byli także przedstawiciele regionalnej prasy oraz pracownicy Parku Krajobrazowego Dolina Śłupi (przyjechali po naukę) oraz przedstawiciele biura ZG PTTK: kol. Halina Mankiewicz – sekretarz ZG PTTK ds. organizacyjnych i kol. Wojciech Koprowski – gł. specjalista ds. działalności gospodarczej oddziałów.

Wszyscy uczestnicy bardzo wysoko ocenili przygotowanie przez „Szlak Brdy” imprezy, a w dyskusjach podkreślano potrzebę organizowania podobnych objazdów po innych obiektach PTTK. Oddziałom, których przedstawiciele nie uczestniczyli w study tour należy powiedzieć żalujecie, że

Pozostaje więc postawić pytanie: *Kto następny w bieżącym roku zaprosi przedstawicieli oddziałów PTTK do odwiedzenia swojej bazy?*

Zespół ZG PTTK ds. działalności gospodarczej oddziałów PTTK (telefon do sekretarza zespołu 0-22 826 09 58) oczekuje na propozycje od gestorów bazy: Spółek OZGT, zarządów oddziałów PTTK, podjęcia się organizacji kolejnego study tour dla przedstawicieli oddziałów PTTK w miesiącu wrześniu lub październiku 2000 roku.

Wojciech Koprowski - Główny Specjalista ds. działalności gospodarczej oddziałów PTTK w Biurze ZG PTTK.

• KOMUNIKAT •

W dniu 28.05.2000 r. o godz. 12-iej w siedzibie Oddziału PTTK „Beskid” w Nowym Sączu miało miejsce spotkanie przedstawicieli Forum Oddziałów Karpackich.

Na zebranie przybył Prezes ZG PTTK Janusz Zdebski. W osobach Prezesów reprezentowane były oddziały: Myślenice, Sucha Beskidzka, Szczawnica, Krościenko, Zakopane, Gorlice, Rabka, Tarnów, Żywiec, Bochnia, Katowice, Nowy Sącz.

Forum otworzyli wspólnie vice Prezes ZG PTTK Edward Kudelski i vice Prezes ZO PTTK „Beskid” w Nowym Sączu Adam Sobczyk.

Przywitawszy wszystkich zebranych uczczono minutą ciszy pamięć inicjatora Forum i jego dotychczasowego Przewodniczącego Władysława Stendery.

Następnie zebrani jednogłośnie powierzyli funkcję prowadzącego Kol. Wojciechowi Żakowi z Suchej Beskidzkiej.

Tematyką wiodącą obecnego zebrania była dyskusja „Dokąd zmierzasz PTTK?”

Zastanawiano się również jak w przyszłości będzie uprawiana turystyka na terenie parków narodowych. Dyskusja ma odzwierciedlenie w przyjętych wnioskach a głównym tematem dyskusji były szlaki górskie zarówno piesze jak i rowerowe i współpraca w zakresie znakowania tzw. szlaków spacerowych i władzami samorządowymi. Dużo czasu poświęcono też tematyce pozyskiwania młodzieży do działalności w PTTK.

Prezes ZG PTTK Kol. Janusz Zdebski podkreślił celowość takich spotkań w ramach struktur organizacyjnych Forum i przedstawił działania ZG zmierzające do zacieśnienia współpracy między oddziałami prowadzącymi działalność gospodarczą poprzez wspólną promocję i zwiększony marketing w coraz bardziej nasilającej się komercjalizacji.

Zebrani wybrali na Przewodniczącego Forum Oddziałów Karpackich Prezesa Oddziału w Suchej Beskidzkiej Kol. Wojciecha Żaka.

Na koniec zebrani jednogłośnie przyjęli niżej podane wnioski:

1. Przyjęto wniosek w formie uchwały o utrzymaniu Forum Oddziałów Karpackich.
2. Na Przewodniczącego Forum Oddziałów Karpackich do końca kadencji wybrano Kol. Wojciecha Żaka.
3. Wnioskuje się do ZG PTTK o podjęcie starań w celu zmiany aktów normatywnych dotyczących kategoryzacji schronisk górskich, biorąc pod uwagę sposób ich działania.
4. Forum sugeruje zacieśnienie współpracy Oddziałów z władzami samorządowymi w sprawie szlaków turystycznych.
5. Wnioskuje się do ZG PTTK celem kontynuacji działań w zakresie utrzymania statusu Przewodnika w zapisie ustawowym oraz prawnego przywrócenia uprawnień członkom Straży Ochrony Przyrody zrzeszonym przy Oddziałach PTTK.

Adam Sobczyk

• ODESZLI
OD NAS.

• Przekryki •

POŻEGNANIE PREZESA

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że w dniu 30 marca br. zmarł mgr inż. Władysław Stendera człowiek wielkiego serca i wielkiego umysłu. Członek Honorowy PTTK, przez 45 lat kierujący nieustraszenie działalnością statutową i gospodarczą Oddziału PTTK „Beskid” stawiając go w rzędzie przodujących Oddziałów w Polsce.

Urodził się 1 czerwca 1925r. w Ostrowie Wielkopolskim w rodzinie kolejarskiej. W 1941r. ojciec został przeniesiony do Nowego Sącza, a On sam pracował najpierw jako robotnik budowlany, a następnie jako spawacz w Reichsanusbezerung-werk w Ostrowie. Zagrożony za działalność w AK wyjechał w roku 1943 do Nowego Sącza, gdzie podjął pracę jako spawacz w obecnych ZNTK, wówczas Ostausbezerungwerk. Wychowany w głębokich tradycjach patriotycznych szybko trafił i tutaj w nurt ruchu oporu, prowadząc robotę dywersyjną na odcinku swej pracy zawodowej.

Zdemaskowany i aresztowany przeszedł na Gestapo śledztwo połączone z torturami i biciem.

8

27 kwietnia 1944r. został wywieziony do Tarnowa. 3 maja ukazało się obwieszczenie - Behantmachung, w którym podano 18 nazwisk ludzi skazanych na karę śmierci. Na siódmym miejscu było nazwisko Stendery. 28 czerwca większość została rozstrzelana w Zbilitowskiej Górze pod Tarnowem. Stenderze wraz z dwoma współwięźniami udało się zbiec z więzienia przy pomocy strażnika więziennego Jana Krocza. Zbiegowie zatrzymali się w pierwszym obok więzienia budynku u Kazimiery Jamrozik, a następnie dotarli do wsi Filipowice. Tu Stendera rozpoczął leśną walkę z okupantem w Oddziale AK, by zakończyć ją w styczniu 1945r. jako partyzant 9 kompanii

3 batalionu 1 PSP AK w Oddziale mjr Zubka - Tatara.

Po złożeniu broni wrócił do Ostrowa Wielkopolskiego, gdzie uzupełnił średnie wykształcenie, a następnie ukończył studia na Wydziale Mechanicznym Politechniki Krakowskiej. Ukończył je w 1952r., poczym rozpoczął pracę w obecnych ZNTK.

Pracowity, inteligentny, odznaczający się wybitnym zmysłem organizacyjnym młody inżynier szybko zwrócił uwagę swoich przełożonych, to też w krótkim czasie awansował, zajmując odpowiednie stanowiska do dyrektora naczelnego włącznie, doprowadzając podległe mu zakłady do pełnego rozkwitu i rozbudowy. Tam przeszedł w 1981r. na emeryturę.

W międzyczasie na prośbę Miejskiej Rady Narodowej w Nowym Sączu przez krótki czas pełnił funkcję dyrektora naczelnego upadającego Miejskiego Przedsiębiorstwa Remontowo - Budowlanego, które pod jego energicznymi rządami szybko osiągnęły poprzednią kondycję ekonomiczną i organizacyjną.

To krótki zarys kariery zawodowej śp. Władysława

Stendery a oto jak wygląda Jego niezwykła, długotrwała praca w Oddziale PTTK „Beskid”.

Zauroczony naszym Beskidem Sądeckim, jakkolwiek zapoznał się z nim w najtrudniejszym okresie wojennym. Z przyszłą swą małżonką Kazimierą Słobodzian, działaczką niezwykle czynnie zaangażowaną w Polskim Towarzystwie Tatrzańskim, już w 1947r. trafił do Oddziału PTT „Beskid”. Ciężkie lata po wojennej zawierusze, kiedy całe zagospodarowanie turystyczne zostało zniszczone - wraz z Nią i innymi zapalonymi działaczami spędzał wolny czas na wytyczaniu i znakowaniu szlaków letnich i zimowych, czy jako przewodnik GOT organizując wycieczki dla chętnych.

Po ukończeniu wyższych studiów jeszcze mocniej związał się z Oddziałem PTTK, pełniąc funkcję viceprezesa a od Walnego Zjazdu w dniu 24.04.1955r. do końca prezesa.

Na czas Jego działalności przypada okres największego rozwoju Oddziału. Niestrudzony działacz, inicjator najróżniejszych przedsięwzięć, przez Swą mądrą, długofalową politykę nie tylko przyciągnął do współpracy szereg oddanych idei turystyki PTTK-owskiej działaczy, ale uzyskał nie tylko deklaratywne ale i faktyczne poparcie władz ówczesnego powiatu a potem województwa nowosądeckiego, jak również Zarządu Głównego PTTK, którego przez dłuższy czas był członkiem Prezydium, co jeszcze bardziej podniosło prestiż Oddziału, owocując wieloma osiągnięciami. A więc z Jego między innymi inicjatywy wybudowano w przeważnej części czynem społecznym schrony na Przehybie i Łabowskiej Hali, ten ostatni corocznie społecznie rozbudowywany i ulepszany, aż do czasu kapitalnego remontu za co nowoczesne i wzorowo

prowadzone schronisko nazwano Jego imieniem.

Całkowicie Jego inicjatywą była niezwykle szybko ukończona budowa Stacji Wodnej w Znamirowicach, która stała się zaczątkiem jednego z największych nad Jeziorem Rożnowskim ośrodka żeglarskiego. Dzięki Jego kontaktom uzyskano od Miejskiej Rady Narodowej barak po budowie mostu, przerobiony później na hotel, od Powiatowej Rady Narodowej dzierżawę statku „Rożnów”, a od brygady WOP powopowski barak na Obidzy, przerobiony później na małe schronisko zwane „Zielony Domek”.

Głównie też dzięki Niemu zakupiono na własną siedzibę realność w Nowym Sączu w rynku oraz w Rytrze przebudowaną na Dom Wycieczkowy „Pod Roztoką”.

Te przedsięwzięcia, jak również zorganizowanie BORT-u stały się bazą finansową Oddziału dla rozwinięcia działalności statutowej, która była zawsze oczkiem w głowie Prezesa Stendery.

Z Jego inicjatywy organizowano szereg imprez związanych z okolicznościowymi rocznicami inną działalnością było społeczne, w rekordowym czasie opracowanie „Informatora Ziemi Sądeckiej”, w którym współuczestniczył, czy wynikające z trudności finansowych Oddziału urządzenie zabaw karnawałowych.

Te dynamiczne osiągnięcia przyciągały do Oddziału coraz liczniejsze rzesze działaczy o różnych zainteresowaniach, którzy tu zawsze znajdowali odpowiednią atmosferę i zrozumienie. Poza KTG i KTN zaczęły tworzyć się nowe komisje z własnymi Zarządami, którym Prezes Stendera zawsze pomagał, dbając przy tym o właściwy kierunek polityki Oddziału.

Organizowały one min. szereg imprez o zasięgu ogólnopolskim. Po zmianach administracyjnych kraju w 1975r. i utworzeniu województwa nowosądeckiego Prezes Stendera został wybrany prezesem Zarządu Wojewódzkiego PTTK, którą to funkcję pełnił do rozwiązania Zarządów Wojewódzkich. Następnie był inicjatorem utworzenia Rady Prezesów Oddziałów z siedzibą w Nowym Sączu, który jednocześnie został wybrany prezesem i której poświęcił dużo uwagi. W latach osiemdziesiątych został wybrany członkiem Rady

Tatrzańskiego Parku Narodowego i viceprezesem komisji PTTK ds. Parków Narodowych.

Doprowadził do utworzenia „Fundacji im. PTT” z siedzibą w Nowym Sączu pełniąc funkcję prezesa Rady Nadzorczej. Był również prezesem Rady Nadzorczej Spółki PTTK „Karpaty”.

W uznaniu tych ogromnych zasług dla Towarzystwa przyznano mu na Zjeździe Krajowym w 1989r. ogromnie cenną godność „Honorowego Członka PTTK”.

Został odznaczony wieloma odznaczeniami państwowymi min. „Orderem Sztandaru Pracy”, „Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski”, „Krzyżem Partyzanckim”, „Medalem Armii Krajowej”, „Medalem Wojska” i innymi a za działalność na rzecz turystyki Złotą Odznaką Honorową PTTK, „Zasłużonego Działacza Turystyki” i licznymi regionalnymi.

Wanda Szoska

Polskie Towarzystwo
Turystyczno-Krajoznawcze
Zarząd Główny

1873 — PTT
1906 — PTK
1950 — PTTK

Warszawa, 13.05.2000 r

Jego Świątobliwość

Ojciec Święty Jan Paweł II

Watykan

Ojciec Święty.

Przyjmij od naszej PTTK-ej rodziny życzenia biegnące wprost z wiosennych turystycznych szlaków.

Życzymy, aby w Twoje Ojciec Święty 80-te urodziny wiatr przyniósł zapachy z polskich łąk i lasów, echo pieśni śpiewanych przy ogniskach i wszystkie nasze myśli kierowane ku Tobie z miłością.

Wpleceni w tajemnicę czasu, obdarzeni możliwością wspólnego przeżywania Wielkiego Jubileuszu roku 2000 życzymy sił w trudzie retrospekcji i trudzie wytyczania dróg wiodących do strzegącego godności ludzkiej świata.

Z wyrazami głębokiego szacunku

Prezes ZG PTTK
Janusz Zdebski

Polskie Towarzystwo
Turystyczno-Krajoznawcze
Zarząd Główny

1873 — TT
1906 — PTK
1920 — PTT
1950 — PTTK

Warszawa, 26. 05.2000 r.

Jego Świątobliwość
Ojciec Święty
Jan Paweł II
Watykan

Ojciec Święty

W czasie pamiętnej wizyty w Warszawie zechciałeś w swojej homilii podkreślić znaczenie *tej Ziemi* - naszej Polski.

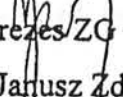
Ukochany Ojciec Święty

Właśnie z bliskich Twojemu sercu krajobrazów wraz z wyrazami głębokiego szacunku i stałym zaproszeniem do Polski przesyłamy 2 najnowsze roczniki „ZIEMI” oraz łódzkiego „Wędrownika”. „ZIEMIA” to najstarszy periodyk krajoznawczy w Polsce. Pierwszy ukazał się w 1910 r. Tak jak niegdyś - stara się uczyć mądrego kochania Ojczyzny.

Nie wyobrażamy sobie, żeby nie mógł dotrzeć do Papieża - Polaka, Członka Honorowego PTTK.

Z wyrazami szacunku

Sekretarz Generalny ZG PTTK

Andrzej Gordon

Prezes ZG PTTK

Janusz Zdebski

11

Mons. Stanisław Dziwisz
Vescovo titolare di San Leone

Watykan, 29 maja 2000 r.

+ Drogi Panie Prezesie i Panie Sekretarzu,

Dziękuję za list i 2 najnowsze roczniki "ZIEMI",
przywiezione przez Ks. Prałata Jerzego Pawlika.

Dziękując za tę pamięć o Ojcu Świętym i o mnie,
serdecznie pozdrawiam życząc Panom Bożego błogosławieństwa

+ Stanisław Dziwisz
Bp Stanisław Dziwisz

Pan Prezes ZG PTTK
Janusz Zdebski
Pan Sekretarz
Andrzej Gordon
ul. Senatorska 11
00-075 Warszawa

POLONIA

STOWARZYSZENIE RADA INICJATYW SPOŁECZNYCH I GOSPODARCZYCH
POD PATRONATEM
PRZEWODNICZĄCEGO NSZZ "SOLIDARNOŚĆ" REGIONU MAŁOPOLSKA

ORGANIZUJE

"1 GWIAZDZISTY ZLOT TURYSTYCZNY SZLAKAMI JANA PAWŁA II"
pod PATRONATEM MARSZAŁKA MAŁOPOLSKI
W TERMINIE 14 - 17 WRZEŚNIA 2000 R.

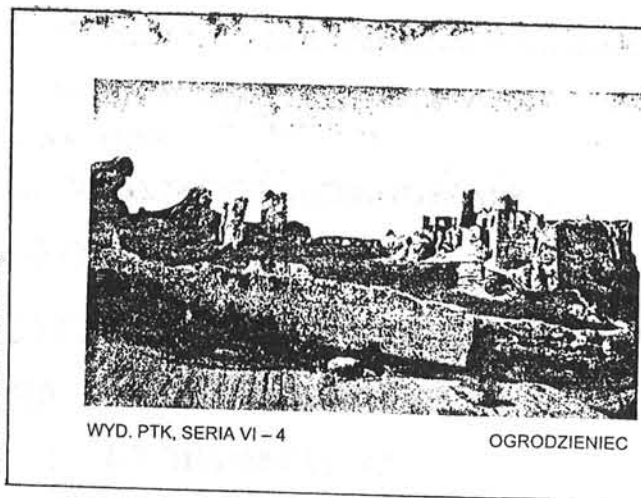

BLIŻSZYCH INFORMACJI UDZIELA I PRZYJMUJE ZGŁOSZENIA BIURO ZLOTU

TERMIN ZGŁOSZEŃ DO DNIA 15.08.2000

BIURO ORGANIZACYJNE ZLOTU: KRAKÓW, PLAC SZCZEPAŃSKI 5 p. 420

tel. (012) 423 12 98, fax (012)421 62 17, tel. kom. 0501 471 477

WYD. PTK, SERIA VI - 4

OGRODZIEŃC

Spotkanie rocznicowe

Ogrodzieniec - 20.05.2000.

Rok 2000 obfituje w wiele rocznic ważnych dla członków Polskiego Towarzystwa Turystyczno – Krajoznawczego i wszystkich Polaków.

Niewątpliwie do najważniejszych należą: Jubileusz 2000 lecia chrześcijaństwa, 1000 rocznica Zjazdu Gnieźnieńskiego, a z historii najnowszej 50 lecie połączenia Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego i Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego w Polskie Towarzystwo Turystyczno – Krajoznawcze.

Do najważniejszych przedsięwzięć Towarzystwa odnoszących się do tych rocznic, należy zaliczyć Ogólnopolski Zlot Oddziałów PTTK Ogrodzieniec'2000, który miał miejsce 20 maja 2000 roku, oraz czekający nas we wrześniu V Kongres Krajoznawstwa Polskiego Gniezno 2000 organizowany pod znamienym hasłem "Krajoznawstwo Źródłem Tożsamości Narodowej".

Ogólnopolski Zlot Oddziałów PTTK Ogrodzieniec'2000 połączył pod murami zamku ponad 900 uczestników, reprezentujących blisko 60 Oddziałów PTTK z całej Polski. Było to serdeczne i wielopokoleniowe spotkanie członków Towarzystwa podejmujących różnorodną działalność na rzecz środowiska miejsca zamieszkania, regionu i kraju. Pod tablicą pamiątkową poświęconą Aleksandrowi Janowskiemu, w asyście sztandarów Oddziałów Towarzystwa, przedstawiciele Oddziału PTTK w Zawierciu obchodzący w czerwcu br. 90 – lecie istnienia (10.06.1910) – złożyli w imieniu zebranych wiązanek kwiatów.

Drugą wiązanek złożyli gospodarze terenu – przedstawiciele Związku Gmin Jurajskich.

Był czas na zwiedzanie zamku i okolic, żołnierską grochówkę, występ zespołu folklorystycznego Kromołowianie z Zawiercia Kromołowa i wystąpienia zaproszonych gości.

W imieniu Zarządu Głównego PTTK, patronującego przedsięwzięciu wystąpienie okolicznościowe wygłosił Prezes – Kol. Janusz Zdebski.

14 Niżej przedstawiamy listę zaproszonych gości uczestniczących w spotkaniu, członków władz Towarzystwa, Członków Honorowych PTTK oraz wykaz

przybyłych przedstawicieli Oddziałów według list przekazanych organizatorom.

Dziękujemy wszystkim, którzy połączyli się myślą serdeczną i wszelkimi działaniami z organizatorami i uczestnikami spotkania.

Komitet Organizacyjny

Ogólnopolskiego Zlotu "Ogrodzieniec 2000"

30 maj 2000 roku.

Goście spotkania:

1. Poseł na Sejm RP – Maria Gajecka – Bożek,
2. Poseł na Sejm RP – Jan Żymelka,
3. Radny Sejmiku Województwa Śląskiego – Marian Gajda,
4. Starosta Powiatu Zawiercie – Leszek Wojdas,
5. Burmistrz Miasta Ogrodzieniec – Zygmunt Posiadło,
6. Wiceprezydent Miasta Zawiercie – Ryszard Mach,
7. Burmistrz Miasta Łazy – Tadeusz Czop,
8. Dyrektor Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach – Włodzimierz Kubik,
9. Dyrektor Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Marszałkowskiego w Katowicach – Krzysztof Trzewiczarz,
10. Dyrektor Biura Promocji i Turystyki Urzędu Marszałkowskiego w Katowicach – Tamara Merkiel.
11. Prezes Związku Gmin Jurajskich – Adam Markowski,
12. Dyrektor Związku Gmin Jurajskich – Robert Nieroda,

Władze Naczelne PTTK:

Zarząd Główny PTTK:

1. Kol. Janusz Zdebski – Prezes,
2. Kol. Edward Kudelski – Wiceprezes,
3. Kol. Andrzej Gordon – Sekretarz Generalny,

4. Kol. Andrzej Wasilewski – Członek Prezydium,
5. Kol. Zbigniew Kresek – Członek Prezydium,
6. Kol. Ryszard Mamenas – Członek Zarządu,
7. Kol. Zbigniew Malinowski – Członek Zarządu,
8. Kol. Konrad Bielecki – Członek Zarządu,
9. Kol. Tadeusz Stefański – Członek Zarządu,

Główny Sąd Koleżeński:

10. Kol. Mieczysław Michalski – Członek Sądu Koleżeńskiego,

Główna Komisja Rewizyjna:

11. Kol. Edward Jabłoński – członek Komisji Rewizyjnej,

W Zlocie uczestniczyła też grupa pracowników Biura Zarządu Głównego PTTK, na czele z Zastępcą Sekretarza Generalnego – kol. Ryszardem Kunce i Sekretarzem ZG PTTK – kol. Haliną Mankiewicz.

Członkowie Honorowi PTTK:

1. Anna Andrusikiewicz – Oddział Olsztyn,
2. Janusz Biegajło – Oddział Szczeciński,
3. Janusz Brandys – Oddział Częstochowa,
4. Jan Czyszczonek – Oddział Krzeszowice,
5. Wacław Dobrowolski – Oddział Lublin,
6. Jan Dworczyk – Oddział Warszawa Śródmieście,
7. Lechosław Fularski – Oddział Łódź,
8. Józef Gądor – Oddział Puławy,
9. Izabela Horodecka – Oddział Warszawa,
10. Barbara Kaczmarek – Oddział Szczecin,
11. Stanisław Keller – Oddział Oświęcim,
- 16 12. Zbigniew Kresek – Oddział Krakowski,

13. Jadwiga Kuśmierk – Oddział Gdańsk,
14. Teofil Ligenza vel Ozimek – Oddział Sudety Zachodnie w Jeleniej Górze,
15. Mieczysław Michalski – Oddział Sopot,
16. Ryszard Mielnik – Oddział Katowice,
17. Jerzy Pawlik – Oddział Katowice,
18. Zbigniew Siudak – Oddział Bochnia,
19. Eugeniusz Skrzypek – Oddział Warszawa,
20. Zygmunt Sładkowski – Oddział Warszawa,
21. Henryk Tomkiewicz – Oddział Warszawa – Śródmieście,
22. Elfryda Trybowska – Oddział Rabka,
23. Janusz Umiński – Oddział "Szlak Brdy" w Bydgoszczy,
24. Henryk Walkowski – Oddział Pabianice,
25. Stanisław Wasilewski – Oddział Toruń,
26. Władysław Wojewódzki – Oddział Gdański,
27. Zbigniew Wyżga – Oddział Huta Sendzimira w Krakowie,
28. Jerzy Załęski – Oddział Wrocław,
29. Ignacy Zatwarnicki – Oddział Sanok,
30. Tadeusz Zerych – Oddział Opole.
31. Janusz Żmudziński – Oddział Mazowsze w Warszawie,

● Oddziały PTTK:

1. Bielsko – Biała,	6. Bydgoszcz – Oddział przy Klubie Pomorskiego Okręgu Wojskowego,
2. Biłgoraj,	
3. Bochnia,	7. Częstochowa,
4. Bytom,	8. Cieszyn,
5. Bydgoszcz "Szlak Brdy",	9. Dąbrowa Górnicza,

10. Gdańsk,	37. Siemianowice,
11. Gliwice,	38. Skawina,
12. Jaworzno,	39. Sopot,
13. Jelenia Góra – Sudety Zachodnie,	40. Sosnowiec,
14. Kraków – Akademicki,	41. Szczecin,
15. Kraków – Krakowski,	42. Świradów Zdrój,
16. Kraków – Huta Sendzimira,	43. Toruń,
17. Kraków – Wojskowy,	44. Warka,
18. Kazimierz Dolny,	45. Warka FUM,
19. Krasnystaw,	46. Warszawa – Mazowsze,
20. Katowice – Huta Beildon,	47. Warszawa – Mokotowski,
21. Katowice – Górnosląski,	48. Warszawa – Praski,
22. Lublin – Miejski,	49. Warszawa – Przewodnicki,
23. Łódź,	50. Warszawa – Stołeczny,
24. Myślenice,	51. Warszawa – Stołeczny – Wojskowy,
25. Myszków,	52. Warszawa – Żoliborski,
26. Olkusz,	53. Wieliczka,
27. Olsztyn,	54. Włodawa,
28. Opole,	55. Wrocław – Fabryczny,
29. Oświęcim,	56. Zawiercie,
30. Pabianice,	57. Żywiec,
31. Puławy,	
32. Rabka,	
33. Radom,	
34. Przysucha,	
35. Pionki,	
36. Sanok,	

● Poza tym w spotkaniu uczestniczyła grupa byłych pracowników PTTK w tym kombatantów II Wojny Światowej

Lublin, 23.05.2000.

Zarząd Oddziału PTTK

W _____

Komitet Organizacyjny Ogólnopolskiego Zlotu Oddziałów PTTK „OGRODZIENIEC’2000” zwraca się z prośbą o przesłanie pod adresem Oddziału Miejskiego PTTK w Lublinie wykazu osób z Waszego Oddziału – uczestników SPOTKANIA ROCZNICOWEGO w dniu 20.05.2000.

Uprzejmie informujemy, że pełną informację o Zlocie i jego uczestnikach (nazwisko i imię, przynależność do Oddziału, Koła - Klubu) prześlemy do ZG PTTK, w celu opublikowania materiału w kolejnych numerach INFORMACJI ZG PTTK.

Koleżanki i Koledzy!

Nie we wszystkich budżetach uczestników Zlotu znalazły się środki na pokrycie kosztów materiałów zlotowych (w tym znaczka zlotowego). Niektórzy przedstawiciele Oddziałów mogli pozwolić sobie tylko na pokrycie kosztów dojazdu do Ogródzieńca lub Częstochowy i wykupienie ulgowego biletu wstępu na teren zamku.

Materiały zlotowe dla tych uczestników SPOTKANIA ROCZNICOWEGO będą oczekiwały na wykupienie w Oddziale Miejskim PTTK w Lublinie w terminie 20.06.2000. Koszt pakietu zlotowego (znaczek okolicznościowy, druk akcydensowy, gazeta jubileuszowa, pocztówka) wynosi 12 zł.

Oddział Miejski
w Lublinie

20-111 Lublin 40
Rynek 8- Grodzka 3

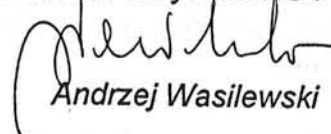
tel. (0-81)
532-49-42,
532-96-54,
fax 532-37-58

Za Komitet Organizacyjny

Prezes

Zarządu Oddziału Miejskiego PTTK
w Lublinie

Członek Prezydium ZG PTTK

Andrzej Wasilewski

• KOMUNIKAT •

KONKURS „Moje PTTK”

W nawiązaniu do uchwały Prezydium ZG PTTK nr 225/99 z 22 października 1999 r. zatwierdzającej regulamin konkursu powołana została Komisja, która dokonała oceny nadesłanych prac i poczyniła następujące rozstrzygnięcia:

Grupa wiekowa - dorośli.

Kategoria literatura

- I miejsce - nie przyznano
- II miejsce - Rabenda Urszula (Tychy)
- III miejsce - Wdowicki Maciej (Bydgoszcz)
Radziechowski Dariusz (Limanowa)
Wałach Rafał (Jasło)

Kategoria fotografia

- I miejsce - Gawenda Artur (Bochnia)
- II miejsce - Polańska Ewa (Warszawa)
- III miejsce - nie przyznano

Kategoria strony internetowe

- I miejsce - nie przyznano
- II miejsce - Dereń Andrzej i Gelert Przemysław (Prudnik)
Kotarski Marian (Myszków)
- III miejsce - nie przyznano

Kategoria film/video

- I miejsce - Szymański Mieczysław (Kraków)
- II miejsce - nie przyznano
- III miejsce - nie przyznano

Kategoria prace plastyczne

Prac nie sklasyfikowano.

Grupa wiekowa - młodzież

Kategoria literatura

- I miejsce - praca zbiorowa (Szkoła Podst. w Marzeninie)
- II miejsce - Suchomska Marta (Poznań)
- III miejsce - nie przyznano

Kategoria prace plastyczne

- I miejsce - nie przyznano
- II miejsce - praca zbiorowa SKKT przy Szkole Podst. w Borku
- III miejsce - Woźniczka Patrycja (Poznań)

W pozostałych kategoriach prac nie nadesłano lub nie kwalifikowały się do wyróżnień.

20 *Specjalne wyróżnienia za całość nadesłanych prac przyznano Adamowi Czarnowskiemu z Warszawy.*

Komisja dziękuje wszystkim uczestnikom za udział w konkursie, gratuluje wyróżnionym i życzy dużo satysfakcji z uprawiania turystyki.

Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze Zarząd Główny

1873 — PTT
1906 — PTK
1920 — PTT
1950 — PTTK

Warszawa, 10.05.2000 r.

Warszawskie Przedsiębiorstwo
Geodezyjne S.A.
na ręce
mgr inż. Ryszarda Brzozowskiego

Szanowni Państwo!

Przyjmijcie od polskich turystów najlepsze, najserdeczniejsze życzenia z okazji Waszego 50-lecia.

Z życzeniami związanymi ze Złotymi Godami łączą się płynące z głębokiego przekonania podziękowania. Mało jest firm, które tak pięknie jak Warszawskie Przedsiębiorstwo Geodezyjne zapisało się w historii ochrony naszych dóbr kultury i które tak pięknie okazywało życzliwość wędrowcom przemierzającym Warszawę oraz turystyczne szlaki Mazowsza i innych regionów Polski. W Waszym Przedsiębiorstwie działa też owocnie już od 44 lat Koło PTTK należące do najaktywniejszych w Oddziale Stołecznym PTTK i wśród turystycznych kół geodetów w Polsce.

Jesteście firmą znakomitą w realizacji zadań, nowoczesną technicznie i nowoczesnie zarządzaną, otwartą na potrzeby jeszcze dla innych nie zrozumiałe, zasłużoną dla gospodarki, poszanowania prawa, rozwoju kultury i turystyki. Tacy jesteście i za to jesteście cenienni i lubiani.

Życzymy Wam dalszych sukcesów, a przyjaciółom turystom z WPG wspaniałych odkryć na turystycznych ścieżkach.

Za Zarząd Główny PTTK

Sekretarz Generalny ZG PTTK

Andrzej Gordon

50-lecie działalności Warszawskiego Przedsiębiorstwa Geodezyjnego S.A.

10 maja br. w Muzeum Kolekcji im. Jana Pawła II Fundacji Janiny i Zbigniewa Porczyńskich, odbyły się uroczystości związane z 50-leciem działalności Warszawskiego Przedsiębiorstwa Geodezyjnego – od 1995r jako Spółka Akcyjna – uczestniczącego niezwykle aktywnie w minionym 50-leciu, w społecznych działaniach na rzecz ochrony dziedzictwa kulturowego Polski.

Z okazji jubileuszu warto przypomnieć ważniejsze osiągnięcia Przedsiębiorstwa w ochronie dóbr kultury i dokumentowania narodowego dziedzictwa tym bardziej, że szereg przedsięwzięć w tym zakresie dokonywanych było wspólnie z Polskim Towarzystwem Turystyczno-Krajoznawczym.

Przypomnijmy zatem:

W 1971r Przedsiębiorstwo podejmuje prace fotogrametryczne inwentaryzacji zachowanych elementów nadziemnych i fundamentowych Zamku Królewskiego w Warszawie. Dokonano pomiaru nieistniejących sal historycznych i pomieszczeń zamkowych, odtworzono rysunek Wieży Władysławowskiej i hełmu Wieży Zegarowej. W 1974r w ramach akcji Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego „Zamość wczoraj – dziś – jutro”, Koło PTTK nr 158 przy Warszawskim Przedsiębiorstwie Geodezyjnym podjęło prace na Zamojskiej Starówce.

Wykonano dokumentację geodezyjno-fotogrametryczną zabytkowej Starówki, Rynku Wodnego i Twierdzy Zamość. Wykonano setki rysunków elewacji i dziesiątki rysunków detali.

Z końcem lat 70-tych dokonana została dokładna dokumentacja fotogrametryczna ponad stu obiektów – szalasów pasterskich na Podhalu.

Jej efektem było wpisanie 107 szalasów pasterskich do rejestru zabytków. Dokumentacja stała się ponadto podstawą do prowadzonych przez Muzeum Tatrzańskie w Zakopanem prac konserwatorskich, przy tych unikatowych zabytkach kultury pasterskiej.

W 1997r Przedsiębiorstwo wykonało dokumentację stanu technicznego zalanych miast i obiektów zabytkowych, m.in.: w Cieplicach, Kłodzku, Kowarach.

Odtworzenie rysunku karocy Jana III Sobieskiego dla Muzeum w Wilanowie, przygotowania geodezyjne pod niemalże wszystkie pomniki stawiane w Warszawie w latach 70, 80. i 90, to dalsze przykłady przebogatej działalności Przedsiębiorstwa. Na podkreślenie zasługuje fakt, iż wszystkie wymienione wyżej prace wykonane zostały w czynie społecznym, stanowiąc nieoceniony wkład Przedsiębiorstwa w ochronę dziedzictwa kulturowego naszego kraju.

Uroczystości w Muzeum Kolekcji im. Jana Pawła II, poprzedzone zostały Mszą św. W Kościele św. Aleksandra. Mszę świętą celebrował w asyście kapłanów i Homilię wygłosił ks. biskup Marian Duś.

Ks. biskup przekazał na ręce prezesa Przedsiębiorstwa mgr. inż. Ryszarda Brzozowskiego specjalne pismo, zawierające błogosławieństwo Ojca Św. Jana Pawła II, dla Przedsiębiorstwa.

Obszerna sala – rotunda Muzeum Kolekcji Jana Pawła II, wypełniła się po brzegi.

Na uroczystość przybyło prawie 800 zaproszonych gości. Byli przedstawiciele Kancelarii Prezydenta RP, rządu, ministerstw, urzędu wojewody mazowieckiego i marszałkowskiego, starostwa warszawskiego, przedstawiciele zaprzyjaźnionych i współpracujących z WPG firm, a przede wszystkim pracownicy Przedsiębiorstwa, wśród których byli i ci, którzy rozpoczynali w nim pracę przed 50 laty.

W uroczystości nie mogło oczywiście zabraknąć przedstawicieli władz naszego Towarzystwa. Udział w niej wzięli: wiceprezes Zarządu Głównego – Gustaw Konopacki, sekretarz generalny – Andrzej Gordon, członek prezydium – Franciszek Midura, członek zarządu – Tadeusz Stefański oraz zaprzyjaźnieni z Przedsiębiorstwem prezesi Zarządów Oddziałów PTTK.

Niezwykle serdecznie przyjęli uczestnicy uroczystości wystąpienie sekretarza generalnego Andrzeja Gordona.

Uczestniczący w uroczystości prawosławny Metropolita Warszawy i całej Polski, Wielcebłogosławiony Sawa – wręczył najwyższe odznaczenie Kościoła Prawosławnego w Polsce – Order Świętej Równej Apostołom Marii Magdaleny – prezesowi Przedsiębiorstwa Ryszardowi Brzozowskiemu i naszemu koledze, członkowi Zarządu Głównego i członkowi honorowemu, prezesowi Oddziału Stołecznego – Tadeuszowi Martusewiczowi. To odznaczenie otrzymali za szczególny wkład Przedsiębiorstwa w badaniach i pracach geodezyjnych na rzecz Kościoła prawosławnego w Polsce.

A potem już tylko prezes Brzozowski odbierał życzenia i gratulacje w 50-lecie kierowanego przez niego Przedsiębiorstwa.

Jerzy Kononowicz

Matices slezská
Opava

Opolski Klub Krajoznawców
Oddział Regionalny PTTK Śl. Op. w Opolu
Oddział PTTK w Raciborzu
Związek Górnośląski w Opolu

KARTA ZGŁOSZENIA

pod patronatem:
Starosty Raciborskiego, Prezydenta Miasta Raciborza
i Starosty Miasta Hulczyna organizują:

XIII/6

Slezské vlastivědné sympodium
Śląskie Sympozjum Krajoznawców

OSUDY ČESKO-POLSKÉHO POHRANIČÍ
LOS POLSKO-CZESKIEGO POGRANICZA

Horní Slezsko
Ratibořsko-hlučínský region
Górny Śląsk
Region Raciborsko-Hulczyński

RACIBÓRZ 22-24 IX 2000

Zgłaszam udział w XIII/6 Śląskim Sympozjum Krajoznawczym w Raciborzu
w dniach 22 - 24 września 2000 r.

Imię i nazwisko .....

Instruktor Krajoznawstwa Regionu (*), IKP*), ZIK *) nr leg. ....
student (*), emeryt(*), pracownik*) (podaj nazwę pracodawcy lub uczelni)

Adres zamieszkania (kod, tel.) .....

PESEL nr ..... Paszport nr .....

Wydany przez .....

Opłata za udział w kwocie zł.: 95,-* 75,-* wniosłem:
a) w kasie Oddziału Regionalnego PTTK w Opolu, ul Barlickiego 2a(13) *)
b) na konto w Banku Grupa PKO SA II Oddział Opole *)
nr 10801242 - 654450 - 27006 - 801000 - 111 z dopiskiem „symposium”

Dojazd do Raciborza:

- a) dojadę we własnym zakresie: tak*), nie*)
b) skorzystam ze zbiorowego przejazdu autokarem z punktu zbiórki:
„TOROPOL” w Opolu, ul Barlickiego 2a(13) godz. 15.30*)
c) dojadę do autokaru w:
Krapkowicach (kolo Zajazdu) godz. 16.15*)
Więszycach (skrzyżowanie) godz. 16.45*)

*) - niepotrzebne skreślić
Wyrażam zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych dla potrzeb PTTK
zgodnie z przepisami o ochronie danych osobowych z dnia 29 sierpnia 1997 r.
(Dz. U. nr 133, poz. 883).

Temat komunikatu: ..... data i podpis uczestnika

• KOMUNIKAT •

III/2000 Obóz narciarsko-pieszy w Karkonoszach i Górach Izerskich
10 do 17 grudzień 2000 r.

Zakwaterowanie : S.S.M. „Złoty Widok”

Michałowice k. Piechowic

Organizator : Staromiejskie Koło Terenowe PTTK

00-272 Warszawa, Rynek Starego Miasta 23

Zgłoszenia wstępne: w poniedziałki 16⁰⁰-17³⁰ do 16.10.2000 r.

lub telefonicznie – Kol. Jacek Podgórski

• Tel. /022/ 828-54-31

23

SEJMIK PRZEDKONGRESOWY W GDYNI

„WYCHOWANIE PRZEZ KRAJOZNAWSTWO”

pod hasłem : TURYSTYCZNYM SZLAKIEM W TRZECIE TYSIĄCLECIE

Gdynia, 12 kwietnia 2000 r.

Kongres jest dla PTTK sposobnością do aktywizacji programowej Towarzystwa. Dlatego Gdyński Sejmik Przedkongresowy „Wychowanie przez krajoznawstwo”, który odbył się 12 kwietnia 2000 r. w II LO w Gdyni był nie tylko swoistą formą ukazania dorobku PTTK w Gdyni i w regionie ale przede wszystkim był nam bardzo potrzebny do zaktywizowania środowisk, skupionych w PTTK, PTSM i LOP ze środowiskiem szkolnym i władzami Gdyni. Już przed sejmikiem nastąpiło ożywienie działalności szkolnych kół PTTK, a także powołano nowe koła, głównie w szkołach ponadpodstawowych.

Chcemy wyciągnąć korzyści nie tylko dla PTTK a głównie dla naszej „małej Ojczyzny” Gdyni, dla regionu aby promować zdrowy styl życia, czynnego wypoczynku i rekreacji.

W Sejmiku uczestniczyli dyrektorzy szkół gdyńskich, nauczyciele - opiekunowie szkolnych kół PTTK, PTSM i LOP oraz władze samorządowe Gdyni. Sejmik był okazją do refleksji nad kondycją edukacji krajoznawczej w Gdyni i w regionie oraz rolą krajoznawstwa w procesie nauczania i wychowania młodzieży w reformowanym systemie edukacji.

Za bardzo dobrą współpracę z Oddziałem Morskim PTTK w zakresie krajoznawstwa szkolnego Zarząd Główny PTTK przyznał odznaczenia Medal za Pomoc i Współdziałanie dla dyrektorów szkół gdyńskich:

1. Barbara Oziębłowska – II LO
2. Mirosława Sadowska – SP nr 43
3. Zbigniew Lechowicz – XIV LO
4. Wiesław Kosakowski – III LO
5. Jarosław Sienkiewicz – X LO

Dyplom PTTK Zarząd Główny przyznał pani Elżbiecie Litkiewicz – z-cy dyrektora SP nr 43.

Pan Prezydent Miasta Gdyni Wojciech Szczurek wręczył listy gratulacyjne najlepszym wychowawcom młodzieży, opiekunom szkolnych kół PTTK;

1. Barbara Balewska – SP nr 43
2. Kazimierz Cichoszewski – II LO
3. Teofil Garnkowski – Technikum Chemiczne
4. Andrzej Gumowski – SP nr 43
5. Barbara Hamara – SP nr 48
6. Mirosława Rozenbangier – SP nr 33
7. Małgorzata Smolak – X LO
8. Michał Szczyptański – III LO
9. Alicja Wrzosek – przewodnicząca Oddziałowej Komisji Krajoznawczej OM PTTK
10. Ryszard Wrzosek – XIV LO

Dyskusja panelowa z udziałem przedstawicieli PTTK, PTSM, LOP, PTG, Samorządu Lokalnego i Środowisk Oświaty.

PANEL I :

KRAJOZNAWSTWO WSRÓD MŁODZIEŻY

wyłonienie płaszczyzn współpracy i współdziałania PTTK, Towarzystw Regionalnych, Samorządu Lokalnego i Środowisk Oświaty w procesie dydaktyczno-wychowawczym.

1. Ryszard Wrzosek „ Wychowawcze aspekty krajoznawstwa „
2. Jadwiga Korzeniowska „Rozwijanie krajoznawstwa i turystyki wśród młodzieży „
3. Alicja Wrzosek „Krajoznawstwo w środowisku młodzieży szkół gdyńskich „
4. Irena Solska „Zadania PTSM w upowszechnianiu turystyki wśród młodzieży”
5. Gerard Kaptur „Szkolne Koła LOP w propagowaniu ochrony przyrody”
6. Roman Gołębiowski „Krajoznawstwo w działalności PTG”

Przerwa - wystawa kronik i odznak krajoznawczych

PANEL II :

EDUKACYJNE WALORY REGIONU

prezentacja walorów krajoznawczych i przyrodniczych woj. pomorskiego ze szczególnym uwzględnieniem Trójmiasta .

1. Anna Jastrzębska „Walory przyrodnicze Gdyni i regionu”
2. Jan Mordawski „Pojezierze kaszubskie – perła krajobrazowa Pomorza”
3. Dariusz Podbereski „Trójmiejski Park Krajobrazowy- płuca Trójmiasta”
4. Fryderyk Bródny „Szlaki turystyczne: piesze, rowerowe ,motorowe ,wodne”

Przerwa

Prezentacja wydawnictw regionalnych i programów komputerowych

PANEL III :

WYCHOWAWCZE WALORY KRAJOZNAWSTWA

- wymiana poglądów i doświadczeń w ruchu turystyczno-krajoznawczym w środowisku młodzieży,
- wypracowanie treści i wniosków do programu V Kongresu Krajoznawstwa Polskiego- Gniezno 2000 „Krajoznawstwo: źródłem tożsamości narodowej”

Sesje problemowe

I. Szkoły podstawowe i gimnazja

1. Praca wychowawcy klasowego oparta na turystyce, krajoznawstwie i wiedzy ekologicznej ,opracowanie Andrzeja Gumowskiego
2. Organizacja imprez turystyczno-krajoznawczych
3. Sesje i sejmiki krajoznawcze i przyrodnicze
4. Zdobywanie odznak turystyki kwalifikowanej
5. Poznawanie małej Ojczyzny
6. Kolekcjonerstwo młodzieżowe
7. Wnioski.

II. Szkoły ponadpodstawowe

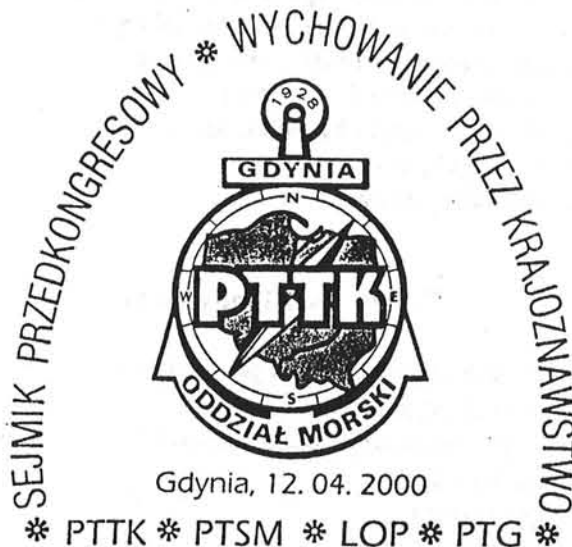
1. Imprezy turystyczno-krajoznawcze i przyrodnicze
2. Sesje krajoznawcze i przyrodnicze
3. Szkolenie kadry programowej – młodzieżowej
4. Internet w krajoznawstwie
5. Pracownia krajoznawcza

- 6. Kolekcjonerstwo krajoznawcze
- 7. Ogólnopolski Młodzieżowy Turniej Turystyczno-Krajoznawczy
- 8. Konkursy młodzieżowe
- 9. Wnioski

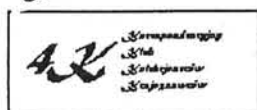
Wnioski:

1. Stan krajoznawstwa w szkołach woj. pomorskiego jest niezadawalający. W celu poprawy tej sytuacji konieczne jest ożywienie działalności szkolnych kół i klubów PTTK, przy wykorzystaniu programów MEN i ogólnopolskich konkursów turystyczno-krajoznawczych oraz inicjatyw lokalnych.
2. Konieczne jest opracowanie długofalowych planów działania ze strony władz oświatowych, szkolnych a także PTTK tak aby krajoznawstwo w szkole lepiej służyło wychowaniu
3. Poczynić starania w celu objęcia edukacją krajoznawczą całej młodzieży
4. Realizować taką zasadę aby każdy uczeń w ciągu roku szkolnego wziął udział co najmniej w kilku wycieczkach krajoznawczych, nie licząc przedmiotowych
5. Wszystkie imprezy krajoznawcze dla młodzieży powinny być organizowane i prowadzone wzorowo
6. PTTK więcej uwagi powinien poświęcić roli tradycji w pracy krajoznawczej w szkole
7. Należy zacieśnić współpracę PTTK ze szkołami wyższymi
8. Nadal współpracować z organizacjami regionalnymi m.in., Polskim Towarzystwem Geograficznym, Towarzystwem Miłośników Gdyni, Zrzeszeniem Kaszubsko-Pomorskim
9. W planowaniu imprez turystycznych dla młodzieży pierwsze miejsce powinna zająć turystyka aktywna i krajoznawstwo
10. W celu pozyskania nauczycieli do pracy krajoznawczej z młodzieżą PTTK powinien organizować szkolenia dla opiekunów
11. Każdy kierownik wycieczki szkolnej powinien posiadać uprawnienia kadry programowej PTTK
12. Gratyfikować finansowo opiekunów szkolnych kół PTTK
13. Zintensyfikować szkolenie krajoznawcze młodzieży
14. Wprowadzić ranking międzyszkolnego ruchu turystyczno-krajoznawczego
15. Zachęcać młodzież do startów w turniejach i konkursach krajoznawczych
16. PTTK z PTSM, LOP oraz harcerstwem powinno wspólnie organizować regionalne imprezy krajoznawcze, np. zloty wojewódzkie
17. Nagradzać wyróżniających się w ruchu krajoznawczym nauczycieli i uczniów

Krajoznawstwo jeśli ma być sprawną dziedziną wychowania młodzieży musi być atrakcyjne i przyciągające. Animatorem tej aktywności nadal będzie nauczyciel-opiekun szkolnego koła PTTK. Od nas wszystkich zależy czy uda nam się zwiększyć oddziaływanie wychowawcze i wykorzystać walory aktywności krajoznawczej w pracy z młodzieżą.

Ulotka informacyjna

Korespondencyjny Klub Kolekcjonerów Krajoznawców

powstał pod patronatem Komisji Krajoznawczej Zarządu Głównego PTTK w roku 1995 z tych kolekcjonerów lub sympatyków, którzy wypełnili ankietę o tematyce kolekcjonerskiej, zadeklarowali włączenie się w działalność społeczną na rzecz kolekcjonerstwa i podali jednocześnie swoje dane personalne. Z tych 47 osób powstał klub. Klub jest korespondencyjny, gdyż tą drogą zbierane były

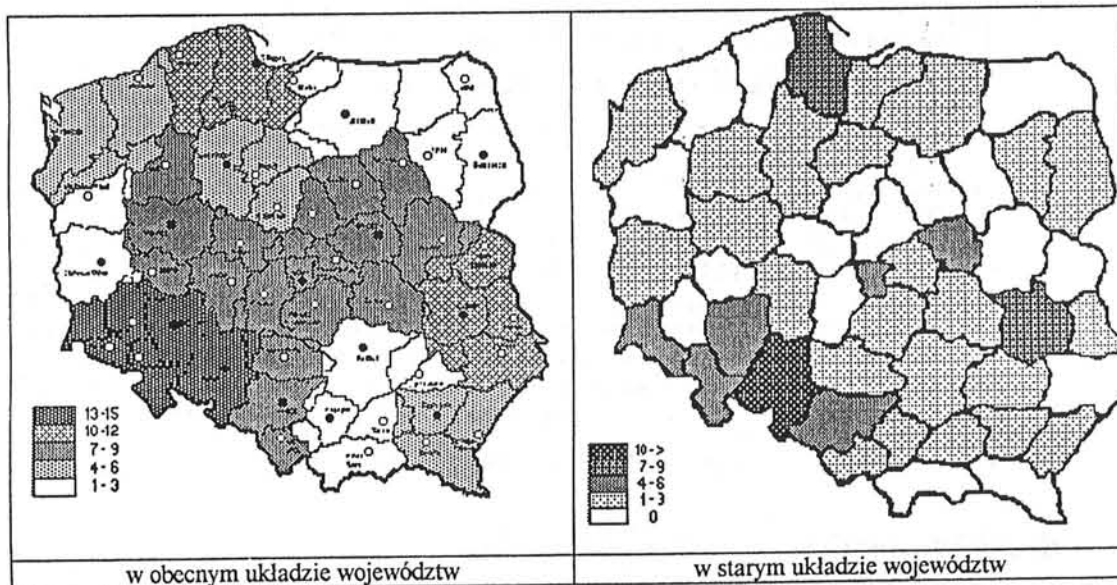
dalsze opinie np. o programie działalności Zespołu do Spraw Kolekcjonerskich, który został powołany przez Komisję Krajoznawczą ZG PTTK w miejsce dawnej Podkomisji Kolekcjonerstwa Krajoznawczego i z zamiarem kontynuowania jej działalności. Korespondencyjnie zbierano informacje o modyfikowanych regulaminach odznak kolekcjonerskich, a także o wszelkich przejawach działalności kolekcjonerskiej w PTTK: o imprezach, o wydawnictwach, o własnych kolekcjach. Miejscem gdzie te informacje były zamieszczane to "Biuletyn kolekcjonerski", wydawany społecznie, a rozsyłany w kopertach zwrotnych przysyłanych na adres organizatora przez wszystkich zainteresowanych. W tzw. "międzyczasie" przybywało i dalej przybywa chętnych do klubu nazywanego w skrócie "4K". Aktualnie jest nas 106. Udało się też dotrzeć do Internetu, z jednej strony po to, aby ograniczyć korespondencję papierową, a z drugiej strony aby dotrzeć do nowych środowisk techniką na miarę końca XX wieku i połączyć kolekcjonowanie staroci z nowoczesnością.

W Internecie szukaj nas pod adresem: http://www.miramex.com.pl/witka/4K/KOL_KRAJ.HTM
Zobacz też bibliografię publikacji kolekcjonerskich - adres: <http://www.miramex.com.pl/witka/4K/BK5.HTM>
Natomiast list możesz wysłać pocztą elektroniczną na adres email: henrykp@miramex.com.pl

Dotychczas wydano 18 numerów „Biuletynu kolekcjonerskiego”

1995				NR 1
1996	NR 2	NR 3	NR 4	NR 5
1997	NR 1(6)	NR 2(7)	NR 3(8)	NR 4(9)
1998	NR 1(10)	NR 2(11)	NR 3(12)	NR 4(13)
1999	NR 1(14)	NR 2(15)	NR 3(16)	NR 4(17)
2000	NR 1(18)			

Skąd są kolekcjonerzy zrzeszeni w Korespondencyjnym Klubie Kolekcjonerów Krajoznawców „4K”?

"Biuletyn kolekcjonerski" wydawany dla członków "4K"

Korespondencyjnego Klubu Kolekcjonerów Krajoznawców przez Komisję Krajoznawczą ZG PTTK

adres redakcji: "4K" - Henryk Paciej, 45-222 Opole, ul. Chabrów 50 m 19

email: henrykp@miramex.com.pl

Internet: <http://www.miramex.com.pl/witka/4K/Biuletyn.htm>

Od	54	odznaki krajoznawcze	Ro	3	obrazki religijne
Ks	48	książki (przewodniki, foldery, wydawnictwa)	Ep	2	etykiety piwne
Wi	36	widokówki (pocztówki)	Fm	2	etykiety zapałczane
Ma	33	mapy	Ka	2	kalendarze
Pl	19	plakietki	Nh	2	nalepki hotelowe
Me	17	medale	Pa	2	pamiątki
Pr	17	proporczyki	Pi	2	piosenki
Fi	14	znaczki pocztowe	Br	1	breloczki
Re	13	regionalne	Kś	1	karty świąteczne
Nu	11	numizmaty	Kt	1	karty telefoniczne
Pi	10	pieczętki	La	1	laski
Zd	8	stare zdjęcia	Or	1	odznaczenia
He	7	herby	Pj	1	pijawki
Ex	6	ekslibrisy	Pp	1	ptasie pióra
Sl	6	przeźrocza	Sb	1	serwetki papierowe
Zp	4	przedmioty zabytkowe	Sw	1	światłomierze
Sk	4	skały	Wt	1	wizytówki turystyczne
Do	3	dokumenty	Va	1	Varsaviana
Np	3	nalepki, kapsle			

W jaki sposób można uzyskać „Biuletyn kolekcjonerski”?

Należy odpowiedzieć na następujące pytania zawarte w poniższej ankiecie:

1	Czy istnieje potrzeba działalności organizacyjnej w PTTK dotyczącej kolekcjonerstwa krajoznawczego?	TAK	NIE	BRAK ZDANIA
2	Czy należy popularyzować kolekcjonerstwo krajoznawcze zwłaszcza wśród młodzieży?	TAK	NIE	BRAK ZDANIA
3	Czy należy utrzymać system odznak kolekcjonerskich?	TAK	NIE	BRAK ZDANIA
4	Czy jest potrzeba organizacji giełd i wystaw kolekcjonerskich?	TAK	NIE	BRAK ZDANIA
5	Czy kontynuować wydawanie broszur o tematyce kolekcjonerskiej?	TAK	NIE	BRAK ZDANIA
6	Czy jest potrzeba tworzenia klubów kolekcjonerskich?	TAK	NIE	BRAK ZDANIA
7	Czy jesteś kolekcjonerem ?	TAK	NIE	
8	Czy posiadasz jakieś wyróżnienie kolekcjonerskie? Jakiego?	TAK	NIE	
9	Czy chcesz się włączyć w działalność społeczną na rzecz kolekcjonerstwa?	TAK	NIE	BRAK ZDANIA

10. Jeżeli w pkt. 9 jest odpowiedź TAK - to podaj swoje personalia z adresem i kodem, telefon, e-mail.
11. Opisz swoje kolekcje (temat, wielkość, możliwość ekspozycji, kiedy i gdzie były eksponowane).
12. Który ze zbiorów był wyróżniany na pokazach oraz jakie wyróżnienie kolekcjonerskie posiadasz?
13. Czy masz inne uwagi lub propozycje? Wymień, jakie:
14. Na końcu podpisz i wyślij na adres zamieszczony w stopce wraz z kilkoma kopertami zwrotnymi (zaadresowanymi na siebie i z naklejonymi znaczkami – aktualnie po 1,- zł – jak za druki do 50 g). Częstotliwość wydawania biuletynu jest uzależniona od ilości materiałów nadsyłanych przez kolekcjonerów – w praktyce wydawanych jest 4 numery w roku. Poszukujemy sponsorów, którzy za reklamę na ostatniej stronie biuletynu opłacą wysyłkę a może i powielanie większych ilości biuletynu.

● GÓRY Z PTTK DLA KAŻDEGO ●

W wyniku dokonujących się w naszym kraju przemian wielu z członków naszego stowarzyszenia straciło możliwość działalności turystycznej, tak jak by tego pragnęli. Chcąc pomóc przetrwać te trudne czasy, Oddział Miejski PTTK w Gorzowie Wilkp. przy wsparciu finansowym Zarządu Głównego PTTK organizuje rajd górski, którego podstawowym kryterium jest zminimalizowanie kosztów uczestnictwa. Impreza odbędzie się 28.09.- 01.10.2000 w Beskidzie Sądeckim z noclegami we własnych śpiworach w schronisku PTTK „Na Prehybie”.

Wszyscy uczestnicy otrzymają 50 % zniżki PKP na przejazd, noclegi w pokojach wieloosobowych, dostępność do kuchni turystycznej, zupę na kolację i śniadania, opiekę przewodników turystyki górskiej PTTK na trasach rajdu i możliwość wzięcia udziału w wieczorach turystycznych z pokazami filmów video z wypraw „Sępika”. Ponadto czynny będzie punkt weryfikacji GOT PTTK.

PROGRAM

- 28.09.- Rytro – Dolina Wielkiej Roztoki - Prehyba (1175)
28.09. -schr. Prehyba - Wodospad Zaskalnik – Szczawnica – Schr. Bereśnik
- Dzwonkówka (983 m) – Skałka (1161 m) – Schr. Prehyba
30.09. - schr. Prehyba – Kiczora (976 m) – Stary Wierch (839 m)- Jaworki
- - Wielki Rogacz (1182 m) - Radziejowa (1262 m) – schr. Prehyba
01.10. - schr. Prehyba – Wielki Rogacz – Niemcowa (1026 m) - Piwniczna

Koszt udziału w rajdzie wynosi 34,- PLN od osoby. Jest to efekt zrozumienia potrzeby wspierania tego typu inicjatyw przez ZG PTTK jak i życzliwej gościnności gospodarzy schroniska „Na Prehybie”.

Szczegółowe informacje wraz ze zniżką PKP zostaną przesłane w czerwcu. Wpłaty prosimy kierować na konto: Oddział Miejski PTTK w Gorzowie Wlkp Bank PEKAO S.A. II O/Gorzów Wlkp. 11001193-179618-2101-111-0 z dopiskiem „Góry z PTTK dla każdego”.

Zapraszam wszystkich górskich fascynatów z chwilowo „cienkim portfelem” w piękne, jesienne Beskidy. Spotkajmy się wbrew „ciekawym czasom,” w jakich nam przyszło żyć. Nie zwlekajcie z podjęciem decyzji, bo może być Nas tylko pięćdziesięciu. Zapraszam !

Zbyszek Rudziński

● XLV Tatrzański Rajd Narciarski PTTK ●

W dniach 25 marca do 1 kwietnia 2000 roku odbył się na terenie Tatr Polskich (2 trasy) i Tatr Słowackich (3 trasy) tradycyjny, XLV Tatrzański Rajd Narciarski PTTK. Trasa I, po raz pierwszy od kilku lat uruchomiona, pod kierownictwem Witolda KWIATKOWSKIEGO, przebiegała od Starej Roztoki (schronisko), przez Dolinę Pięciu Stawów Polskich, Zawrat, Dolinę Gąsienicową, Kasprowy W., Halę Kondratową, Czerwone Wierchy, Dolinę Kościeliską do Doliny Chochołowskiej, liczyła 11 uczestników. Trasa II, prowadzona przez Stanisława SZYMULAŃSKIEGO, składająca się z 44 uczestników, ogólnie nazwanych seniorami rajdu, działała w otoczeniu Doliny Chochołowskiej. Trasa III, kierowana przez Lecha FALKOWSKIEGO, licząca 13 uczestników, zakwaterowana w schronisku przy Zielonym Stawie Kieżmarskim, działała w dolinach: Jagnięcej, Kieżmarskiej, Dzikiej, Zimnej Wody i Jaworowej. Trasa IV, pod kierownictwem Aleksandra NIŻNIKIEWICZA, zakwaterowana w schronisku w Dolinie Żarskiej, licząca 14 uczestników, penetrowała otoczenie Doliny Żarskiej. Trasa V, kierowana przez Piotra SZUCKIEGO, zakwaterowana w schronisku im. Tery'ego w Dolinie Zimnej Wody, licząca 10 uczestników, działała w dolinach: Zimnej Wody, Kieżmarskiej, Staroleśnej i Jaworowej. Zdobyto na nartach i dokonano zjazdów ze szczytów: Małołączniak, Krzesanica, Ciemniak, Łopata n/Chochołowską, Grześ, Rakoń, Durny, Wielka Świstówka, Rohacz Płaczliwy, Smrek, Hruba Kopa, Przysłop, Banówka, Baraniec. W trakcie wędrówek „zaliczono” liczne, wysokie przełęcze jak: Zawrat, Barania, Lodowa, Czerwona Ławka, Żółta Ławka, Smutna, Jałowiecka, Banikowska, Jamnicka, Dziurawa, Pod Kopą. W Rajdzie uczestniczyło ogółem 92 uczestników. Komandorem, od szeregu lat, był Jan OZAIST.

Obfite opady śniegu na tydzień przed rozpoczęciem imprezy oraz ogłoszony w związku z tym IV stopień zagrożenia lawinowego nie wróżyły dobrze rajdowi. Jednakże w tygodniu, kiedy uczestnicy wyszli na trasy, śnieg się nieco uleżał, a II stopień zagrożenia lawinowego umożliwił przeprowadzenie co ciekawszych wycieczek. Lekki mróz w nocy i dodatnia temperatura w dzień powodowały, że na trasach przeważały gatunki śniegu raczej nie lubianego przez narciarzy: zapadająca się skorupa i rozmiękły, głęboki śnieg. Tylko czasami przyprószył świeży puch, który

umożliwił korzystanie z przyjemności zjazdów. Dobre wyposażenie, niezła kondycja i zachowanie ostrożności skutkowało brakiem jakichkolwiek kontuzji lub nawet uszkodzeń sprzętu. Sprzęt narciarski używany przez uczestników rajdu jest z roku na rok coraz lepszy, przeważają narty i buty ski-tourowe. Tylko nieliczni „tradycjoniści” noszą narty na ramieniu, zapadając się po kolana w śniegu. Liczebność uczestników przypadających na Instruktora Turystyki Narciarskiej została zredukowana do rozsądnych granic, poza trasą „senioralno – sentymentalną”. Jednakowoż i tam wędrowano w mniejszych grupach. Wieczornice stwarzały okazję do omówienia sytuacji na trasie, wymiany myśli, wspomnień i przede wszystkim do wspólnego śpiewania.

W czasie uroczystego zakończenia Rajdu w Domu Turysty PTTK w Zakopanem, Przewodniczący Komisji Turystyki Narciarskiej Z.G. PTTK Zbigniew SIUDAK, wręczył odznaki: Narciarska Turystyka Wysokogórska (za udział w pięciu TRN) Janinie MOJEJKO z Lublina i Edwardowi ZACHARSKIEMU z Krakowa, „Za wytrwałość” (za udział w dziesięciu TRN) Helenie ZACHARSKIEJ z Krakowa, „Za udział w 30 TRN” oraz statuetki narciarza otrzymali: Lech FALKOWSKI z Łazów i Barbara OZAIST z Krakowa. Ponadto przy okazji zakończenia XLV Rajdu Tatrzańskiego wyróżnienie w postaci odznaki Honorowego Przewodnika Narciarskiego PTTK otrzymały: Barbara OZAIST z Krakowa, Krystyna SUCHARKIEWICZ ze Sosnowca oraz Janina ZAREMBA z Wrocławia.

O rozpiętości wieku uczestników niech powie fakt, że najstarszy, bo 80 – letni Stanisław SZYMULANSKI w pełni sił prowadził trasę, a najmłodsza, 14- letnia Ania SZUCKA, zaliczyła udział w rajdzie już po raz trzeci.

Wojciech Biedrzycki

Andrzej Stróżecki

- Po sezonie narciarskim podaję krótkie sprawozdanie z imprez śladowych, jakie znalazły się w kalendarzu KTN ZG PTTK:

Podobnie jak w poprzednich latach w kalendarzu imprez narciarskich KTN ZG PTTK znalazły się imprezy turystyki na nartach śladowych. Jak przebiegała ich realizacja? Najbardziej narażone na brak śniegu są rajdy nizinne. Oba tegoroczne doszły do skutku na nartach, chociaż z problemami.

XXXII Rajd Narciarski po Jurze z bazą w Pilicy trafił na znośną pogodę, wreszcie można było pokonać trasy na nartach. Śniegu było niezbyt dużo, ale był twardy i zmrożony. Jeśli widziało się białe płaszczyzny, to śmiało można było po nich zjeżdżać, bez obawy o zahaczenie o kamienie lub zmarznięte grudy ziemi. Ponieważ w większości teren jest pofalowany nie obyło się bez emocyjnych zjazdów. Najdłuższa trasa przebyta w sobotę 15 stycznia liczyła ponad 30km, ale dzięki urozmaiconemu terenowi i szybkości zjazdów dla większości nie była uciążliwą. Przebiegała od Pilicy przez zamek Smoleń, okolice Strzegowej, jaskinię Jamę, Domaniewice, Ruską Górę, Złożeniec do Pilicy. Niedzielna trasa wiodła przez Dzwonowice, Gulzów, Giebło, Kielkowice do Ogrodzieńca. Uczestników mało, zaledwie 23, ale reprezentatywnych, bo prócz zawiercian także z Wrocławia, Bielska i Zamościa. Oryginalne noclegi -uczestników przygarnęli w klasztorze zakonnicy franciszkańscy, przy czym panowie mieli noclegi w celach klauzurowych, a panie w pokoju gościnnym na zewnątrz klauzury.

Największa nizinna impreza "Wędrówki Północy" po raz pierwszy wyszła poza granice kraju - jedna z tras prowadzona przez Andrzeja Wiśniewskiego penetrowała rosyjską część Puszczy Rominckiej bazując nad jeziorem Wisztynieckim o obwodzie Niesterow, tuż przy granicy z Litwą. Nie doszła do skutku trasa nr 1, na drugiej "Śladami Papieża na Suwalszczyźnie" było 44 uczestników, ale śnieg bywał kapryśny. Pierwszy dzień tej trasy w okolicy Ełku rozpoczął się śnieżycą, ale zakończył ulewnym deszczem. Podobnie było w drugim dniu, a w trzecim uczestnicy nie założyli wogóle nart, gdyż dopołudnia byli przewożeni z Ełku do Starego Folwaku a po południu z braku śniegu musieli na piechotę dojść do klasztoru na Wigrach, gdzie zwiedzili pomieszczenia, w których podczas wypoczynku nad Wigrami przebywał Papież. W następnym dniu dzięki wyszukiwaniu śniegu udało się przebyć całą trasę na nartach a nawet pojeżdżać ze wzgórz położonych na skrajach lasów, gdzie drzewa osłaniające stoki przed słońcem pozwoliły na utrzymanie się pokrywy śnieżnej. Udało się też odnaleźć zagrodę w Leszczewie, do której zawitał Papież. Także

kolejny dzień wymagał szukania śniegu na skrajach lasów, ale część trasy pokonano po lodzie jeziora Wigry. Wieczorem zaczął sypać gęsty śnieg, niestety do rana przeszedł w deszcz, w rezultacie telewizja, która przyjechała nagrać "Wędrówki Północy" musiała wraz z uczestnikami szukać śnieżnego pólka. Najlepiej trafiła trasa nr 3, bazująca w Wizajnach i Gulbieniszkach, gdyż tam było najwięcej śniegu. Na mecie pojawiła się też trasa nr 5 z Ursusa, która w ostatnich latach zaczynała rajd, gdy go inni kończyli, bo Warszawa miewała ferie zimowe w późniejszym terminie. W sumie w rajdzie brało udział 150 uczestników.

Dwie górskie imprezy to Sudecki Rajd Narciarski "Jeseniky" KTN Wrocław Psie Pole i obóz w Beskidzie Niskim KT "Ostańce" z Zawiercia. "Jeseniky" odbywały się z bazą w Lipowej-lazne u stóp Pradziada w Czechach, uczestników 54. Beskid Niski bazował tym razem w gospodarstwie agroturystycznym w Hucie Polańskiej penetrując nowe, ale także bezładne tereny w śniegu grubości ok. 1m, uczestników tylko 18, ale wielu stron Polski: Gdańska, Łodzi, Warszawy, Bielska, Wrocławia, Katowic, Strzelec Opolskich i Zawiercia.

We wszystkich tych imprezach uczestniczyło po 2 członków KTN ZG PTTK.

Przewidziany kurs narciarski na nartach śladowych w Górach Bialskich nie doszedł do skutku z powodu niewielkiej ilości zgłoszeń. Natomiast 12-osobowa grupa narciarzy śladowych uczestniczyła w tradycyjnym Rajdzie Karkonoskim, odbywającym się dotychczas właściwie tylko na nartach zjazdowych z ewentualnymi wiązaniami turystycznymi.

Andrzej Stróżecki

Na popularnych trasach wędrówkowych Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej zaszło trochę zmian w znakowanych szlakach turystycznych. Wyniknęły one głównie z powodu dynamicznego wzrostu ruchu samochodowego, zagrażającego wędrującym po szosie turystom. Dlatego starano się eliminować odcinki szlaków prowadzące szosami. W środkowej części Jury zaszły następujące zmiany:

1. szlak czerwony "Orlich Gniazd" został przerzucony z szosy między Bydlinem a Cieślinem na północne obejście wzgórza, prawie w całości po drogach leśnych, wydłużając nieco przebieg. Również odcinek od Golczowic w kierunku Jaroszowca został przerzucony z szosy bardziej na zachód na leśne drogi i przełęcz między skalistymi wzgórzami. Należy spodziewać się jeszcze zmian na odcinkach "szosowych" od Niegowej do Mirowa i od Okiennika do Żerkowic.
2. szlak niebieski "Warowni Jurajskich" został wyrzucony z ruchliwej szosy nad Podlesicami. Obecnie omija szczyt Góry Zborów, a szosę przecina prostopadle, skróciło to szlak o 1km.
3. szlak zielony z Mrzygłodu do Góry Zborów będzie zmieniony na początkowym, szosowym odcinku, omijając Myszków-Światowit, a już został przedłużony po grzbiecie Skał Kroczyckich, zastępując dotychczasowy czarny, do szlaku niebieskiego w Zdowie-Młynach
4. Zamierzane jest skrócenie szlaku żółtego z Jeżówki do Smolenia. Początkowe odcinki wiodą przeważnie po szosach, dlatego przewiduje się rozpoczęcie szlaku od Poręby Dzierznej, likwidując odcinek Jeżówka-Poręba.
5. W 1999r powstał Jurajski Szlak Rowerowy "Orlich Gniazd", długości 188,3km, jako alternatywa do szlaku pieszego. W ostatnich latach popularność turystyki rowerowej spowodowała bardzo duży ruch rowerowy na tak popularnym szlaku pieszym "Orlich Gniazd". Starano się więc rozdzielić ruch rowerowy od pieszego, dla obopólnego bezpieczeństwa. Szlak rowerowy łączy podobnie jak pieszy Częstochowę z Krakowem.

31

PTTK w Internecie!

Zobacz: www.pttk.pl

CENTRALNY OŚRODEK TURYSTYKI GÓRSKIEJ PTTK PODEJMUJE
MIĘDZYNARODOWĄ WSPÓLPRACĘ KARTOGRAFICZNA

Z inicjatywy Wiceprezesa ZG PTTK - Edwarda Kudelskiego w dniu 15 lutego 2000 r. gościli w Centralnym Ośrodku Turystyki Górskiej PTTK w Krakowie przedstawiciele kierownictwa słowackiej firmy kartograficznej „Harmanec” z Bańskiej Bystrzycy - Emil Lakota i Jaroslav Vasek. Wspólnie z Dyrektorem Ośrodka - Zbigniewem Kreskiem oraz inicjatorem przedsięwzięcia - Edwardem Kudelskim omówiono perspektywę nawiązania stałej współpracy przy wykonywaniu, poczynając od 2001 roku map turystycznych obszarów przygranicznych Polski i Słowacji.

Słowackie mapy turystyczne „Harmanca” w skali 1 : 50 000 z tzw. „zielonej serii” cieszą się coraz większą popularnością wśród polskich wędrowców i krajoznawców.

Podczas spotkania w Krakowie dokonano przeglądu kartograficznych możliwości wykonawczych wspólnych map dla turystów wzdłuż całej granicy polsko-słowackiej od Zwardonia w Beskidzie Żywieckim po szczyt Krzemieńca w Bieszczadach.

„Harmanec” zadeklarował wystąpienie w roli wydawcy map a PTTK skieruje swoich specjalistów do opracowania treści turystycznej map na tych częściach terenu, które znajdują się na nich po stronie polskiej. Na rok 2001 ustalone zostało opracowanie i wydanie czterech pierwszych map w skali 1 : 50 000 o następujących tytułach arkuszy:

- „Beskid Żywiecki-Orava”
- „Gorce-Kotlina Nowotarska”
- „Beskid Sądecki-Pieniny”
- „Beskid Sądecki-Beskid Niski (część zachodnia)”.

Ponadto ukaże się wspólna szczegółowa mapa „Pieniński Park Narodowy” (po stronie polskiej i słowackiej) w dokładniejszej skali 1 : 25 000.

Analizując zasięgi arkuszy można zauważyć objęcie powyższymi mapami znacznych obszarów przygranicznych po stronie polskiej, z czego wnioskować należy, że do ostrej konkurencji dotychczasowych monopolistów w naszej kartografii turystycznej (Polskie Przedsiębiorstwo Wydawnictw Kartograficznych, Wojskowe Zakłady Kartograficzne) a także licznych prywatnych polskich oficyn - dołączają teraz także kartografia słowacka.

Wydanie omawianych map stanie się ponadto okazją do lepszego zaprezentowania 22 miejsc przekraczania granicy w górach pomiędzy Polską a Słowacją (zgodnie z porozumieniem pomiędzy rządami obydwu krajów z lipca 1999 r.) łącznie ze specjalnie do tych miejsc wytyczonymi nowymi szlakami turystycznymi przez PTTK i Klub Słowackich Turystów.

DZIEDZICZENIE TRADYCJI

Na powitanie pełni tegorocznej wiosny, zapraszany po koleżeńsku przez Janusza Jędrygasa - Prezesa Oddziału PTTK w Wadowicach, wybrałem się na XIV Zjazd tamtejszego aktywnego górskiego z metą pod ruinami lanckorońskiego zamku. Dość himeryczna ostatnio aura dobrze zaprezentowała się 15 kwietnia wynagradzając trud organizatorów ponad 300-osobowej imprezy wspaniałą słoneczną pogodą.

Pojawiwszy się na mecie zjazdu na dwie godziny przed jego zakończeniem mogłem poczynić kilka ciekawych obserwacji znacznie poszerzonych w momencie dla imprezy najważniejszym.

Z chwilą objęcia prezesury Oddziału PTTK „Ziemi Wadowickiej” w Wadowicach przez Janusza Jędrygasa dużo i szybko zmienia się na lepsze. Mam tu na myśli niedawną organizację kursu znakarskiego, wzorowy stan szlaków, coraz lepsze kontakty z mediami i lokalnym samorządem – wreszcie inicjatywy prawdziwie nowatorskie jak np. ostatnio nowa odznaka „Każdemu jego Everest”.

Jak przystało na dziedziczenie tradycji wśród kadry górskiej oddziału spotkałem weteranów w tym środowisku: Włodzimierza Firka i Stanisława Maszczyńskiego, syna zmarłego niedawno poprzedniego prezesa – Tadeusza Mądrego a także syna słynnego Czesława Panczakiewicza, jednego z twórców turystyki na Ziemi Wadowickiej jeszcze w międzywojennych latach Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego. Januszowi Jędrygasowi w dowodzeniu całością przedsięwzięcia pomagały także jego pociechy.

Nadchodzące od strony Żaru nad Kalwarią oraz Rynku w Lanckoronie drużyny złotowe, szereg ciekawych konkursów z nagrodami, pokazy wspinaczki (Boże broń nie po murach lanckorońskiego zamku lecz co po wyższych i bardziej smukłych drzewach), sprawdziany wiedzy krajoznawczej, konkurs przeciągania liny – wszystko to znamy z innych rajdów czy złotów. Przypatrując się temu raz jeszcze czułem osobiście sporą satysfakcję.

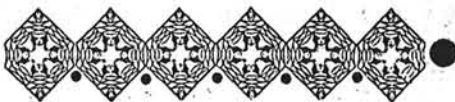
Oto w czasach coraz większego bezrobocia a jednocześnie konsumpcyjnego stylu życia, w dobie motoryzacji, która coraz skuteczniej zagłusza potrzebę forsownego wędrowania – a co najważniejsze w czasach zupełnie innych dla młodzieży niż dojrzewialiśmy dla turystyki my sami – jest dalej mnóstwo młodych ludzi autentycznie zafascynowanych górami i krajoznawstwem.

Czy młodzi chodzą na takie zjazdy dla oryginalnego znaczka, kawałka usmażonej w ognisku kiełbasy czy otrzymania ładnego dyplomu od organizatorów? Z pewnością także z tego powodu. Sądzę, że motywacją zasadniczą jest chęć spotkania się z gronem innych turystów oraz trwały sentyment do gór.

Wszystko to jest możliwe dzięki swoistej „soli Towarzystwa”, jaką są nasze oddziały PTTK, w tym też takie jak „Ziemi Wadowickiej”. Uczestnicy zjazdu otrzymali regulaminy następnej górskiej imprezy oddziału – na czerwiec – na Groniu Jana Pawła II.

Wyrazem docenienia organizatorów była obecność na zakończeniu zjazdu ekipy Telewizji „Kraków” oraz Wójta Lanckorony.

Andrzej Matuszczyk

• ODESZLI OD NAS •

ANTONI DWORSKI: miłość do gór ... znad morza

33

Dość niespodziewanie, w marcu 2000 roku zmarł wybitny górski działacz z Gdańska – ANTONI DWORSKI. Każdy turysta ma jakiś ulubiony zakątek w górach a od dawna dowiedzione zostało, że najwierniejsi i najbardziej oddani górom bywają ludzie z dala od nich na codzień mieszkający.

Antoni Dworski był właśnie dobitnym przykładem owej tezy. Ze szczególnym upodobaniem odwiedzając Tatry, z obowiązkowym podczas każdego wyjazdu pobyt w Chochołowie, w długiej drodze znad morza pod Giewont – zawsze wstępował ma krótką pogawędkę do Centralnego Ośrodka Turystyki Górskiej PTTK, aby albo przedstawić mi swoje wycieczkowe plany albo zdać relację z kolejnej tatrzańskiej przygody.

Był jednym z najbardziej doświadczonych i merytorycznie dojrzałych przodowników turystyki górskiej w Gdańsku przewodnicząc przez wiele lat Komisji Egzaminacyjnej d.s. Przodowniczych.

Srodze doświadczony na zdrowiu przez wieloletnie pobyty w sowieckich łagrach odznaczał się zawsze wyjątkową pogodą ducha, zaś

wszelkie współczesne przeszkody czy trudności przedstawiał jako niewinną igraszkę w porównaniu do tego, czego codziennie musiał doświadczać na wschodzie.

Tuż przed Wigilią Bożego Narodzenia, w grudniu 1999 roku przysłał mi ostatni list, pięknie i wzruszająco opisując w nim swoje najmłodsze lata na wędrownkach po Beskidzie Wyspowym (zwłaszcza w okolicach Lubogoszcza) w ramach słynnej organizacji YMCA.

Z chwilą odejścia Antoniego na wieczną wędrownkę stają się owe dane pamiątkami bezcennymi, w związku z czym wykorzystam je w przygotowywanym do wznowienia przewodniku po Beskidzie Wyspowym. Będzie to jednocześnie okazja wspomnienia na książkowych łamach przykładu autentycznej miłości do gór promieniującej od człowieka na codzień mieszkającego nad Bałytkiem.

Antoni Ratyński: „Sybiracy. Zesłańcy carscy związani z Krakowem”.
Związek Sybiraków. Oddział w Krakowie, 1998 rok.

Antoni Ratyński szczególnie zapisał się w dokumentowaniu dziejów polskich zesłańców wyrażając to w sposób aż nadto wymowny już we wstępie do swojej książki: *„...Przemijanie najlepiej spostrzega się na cmentarzu. Przemijają nie tylko ludzie ale i groby. Znajdziemy na cmentarzach sławnych, szanowanych magnatów i ludzi ubogich, dowódców i szeregowych, profesorów i ludzi prostych...”*

Dlaczego podjąłem krótkie wspomnienie tej książki właśnie na forum PTTK-owskim? Przede wszystkim z tego względu, że Antoni Ratyński był długoletnim i zasłużonym działaczem społecznym naszego Towarzystwa, a po wtóre – iż na jej łamach wspomina autor ludzi ze wszechmiar znamienitych a związanych z górami, górską turystyką i ratownictwem. Mam tu przede wszystkim na myśli generała Mariusza Zaruskiego /1867-1941/, taternika, pisarza i malarza.

W książce znalazło się 111 not biograficznych bardziej lub mniej znanych Polaków, spoczywających na Cmentarzu Rakowickim, w tym m.in.: Gustawa Ehrenberga (naturalny syn cara Aleksandra I; znany poeta i dziennikarz), Jarosława Grottgera-brata malarza Artura, Józefa Kalinowskiego czyli Świętego Ojca Rafała Kalinowskiego, Bronisława Piłsudskiego-brata Józefa Piłsudskiego.

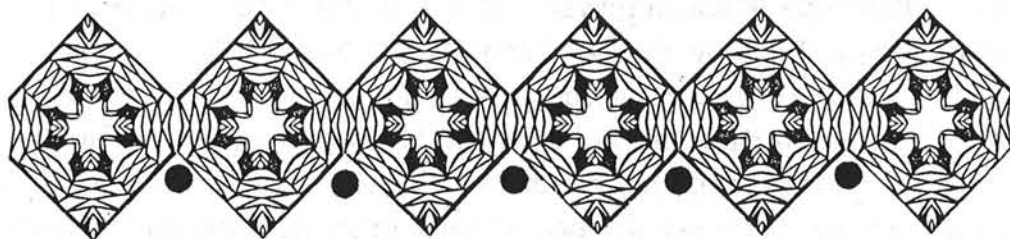
Jest tu także obszerna nota o pierwszym marszałku Polski Józefie Piłsudskim oraz o Romanie Sanguszce, księciu, synu Eustachego Sanguszki, którego imię nosi przełęcz w Beskidzie Środnim pomiędzy wsiami Harbutowice a Palczą, oznaczona obeliskiem E. Sanguszki.

Studiując książkę A. Ratyńskiego można m.in. przeczytać także o hrabim Amorze Marcinie Tarnowskim oraz o wspomnianym już generale Mariuszu Zaruskim.

Tekst uzupełnia bogata bibliografia, wkładka fotograficzna przygotowana przez autora ze zdjęciami wielu grobowców polskich zesłańców opisanych w tekście oraz planem części krakowskiego Cmentarza Rakowickiego z kwaterami zesłańców.

Strona tytułowa książki przedstawia obraz olejny ze zbiorów klasztoru w Czernej autorstwa Jerzego Kumali – „Święty Rafał Kalinowski w drodze na Syberię”.

W 1999 roku Antoni Ratyński spoczął na zawsze obok tych, których pamięć tak pięknie zdołał dla potomności utrwalić.

8-lecie Nadwiślańskiego Klubu Krajoznawczego PTTK "Trsow" w Tczewie

1.03.2000 r. Jak zwykle w każdą środę o godz. 18⁰⁰ w Muzeum Wisły w Tczewie Oddziale Centralnego Muzeum Morskiego w Gdańsku, siedzibie Nadwiślańskiego Klubu Krajoznawczego odbywają się Muzealne Spotkania Klubowe. Tym razem miały one wymiar szczególny ponieważ poświęcone zostały obchodom 8-lecia NKK "Trsow" (powstał dokładnie 29 lutego 1992 r.). Trzeba jednak od razu podkreślić, że słowo "obchody" nie powinno być tutaj użyte, ponieważ podczas tej rocznicy zdaliśmy się całkowicie na improwizację i ślepy los, w zasadzie nikogo oficjalnie nie zapraszając i nie zawiadamiając o tym wydarzeniu czynników oficjalnych. Chcieliśmy poprostu spędzić ten wieczór w gronie wypróbowanych przyjaciół i niezawodnych członków i sympatyków NKK "Trsow". Miał to być rocznicowy wieczór o intymnym ciepłym charakterze. Nie czyniliśmy wokół tej rocznicy żadnych zabiegów, toteż muszę się przyznać, że miałem poważne wątpliwości odnośnie pamięci ludzi z kręgu NKK "Trsow" rozrzuconych po całej Polsce. Jakże się myliłem! O godz. 18⁰⁰ siedziba NKK "Trsow" wypełniła się szczelnie "Trsowianami", w rezultacie bez przerwy trzeba było dostawiać nowe krzesła. Zapanował radosny nastrój tętniący życiem i gwarem. Zaczęła się spontaniczna krzątania nad przygotowaniem rocznicowej "uczty" z przyniesionych przez każdego zapasów. Nikt nie oglądał się na drugiego, tylko dokładał swoją część pracy aby stół wyglądał godnie i powabnie w tak szczególnym dniu.

Z niezawodnych gości i przyjaciół dotarł do Tczewa mgr inż. Wiesław Karger - członek ZG PTTK. Jak zwykle niezmordowana i pełna energii okazała się Alicja Wrzosek - Prezes Klubu Krajoznawczego "Wrzos" przy Oddziale Morskim PTTK w Gdyni, która przyjechała z wypróbowanymi przyjaciółmi "Trsowa" - Urszulą Drzeżdżon (żona nieżyjącego już znanego pisarza kaszubskiego) i mgr Henrykiem Ganowiakiem (reprezentującym także MIR w Gdyni). Z odległego o 600 km Rybnika dotarł do Tczewa także Remigiusz Baliczak. Gdański Oddział Towarzystwa Opieki nad Zabytkami reprezentowali: Grażyna Leszczyńska i Mirosław Rybczyński, Kociewskie Towarzystwo Oświatowe - Irena Brucka, a Klub Wędrówki i Przygody "Tramp": Piotr Kończewski i Joanna Szwoch. Środowisko kombatanckie i rozliczne organizacje społeczne reprezentował nasz senior i nestor Józef Weltrowski. Żarliwa uczestniczka naszych Wędrówek Krajoznawczych "Pani Doktor Asia" przyjechała z Sopotu, a Marek Płoski - z niezawodną gitarą - z Elbląga. Z dalekiej

Jastarni na Półwyspie Helskim przyszły gorące życzenia od Stanisława i Jana Holeksów z Klubu Turystów Pieszyc "WANDROWSZCZICE".

Wieczór rozpoczął się od refleksji Romana Klima - Prezesa NKK "Trsow" dotyczących działalności i dorobku "Trsowa" na przestrzeni 8-lecia. Przy czym w tym wypadku nie chodziło już o skrupulatne wyliczanie jego zasług i dokładne podsumowanie - bo spotkanie miało zupełnie inny charakter - ale przedstawienie charakterystyki "Trsowa" w formie bardzo krótkiej kwintesencji czy też daleko posuniętej syntezy. Niemniej trudno było się powstrzymać od ocen i charakterystyki. Bo rzeczywiście było się czym pochwalić. NKK "Trsow" przecież w tym okresie skupił wspaniałe grono autentycznych społeczników z całej Polski, którzy w szczególnych momentach zbiegają się jak ptaki do gniazda, do swojej siedziby w Muzeum Wisły. Stworzył krąg nie tylko ludzi ale i organizacji społecznych, który w tej chwili staje się poważnym czynnikiem opiniotwórczym. Stał się poważną ustabilizowaną "instytucją" o rozległym obszarze działań, nie tylko turystycznym i krajoznawczym, ale i kulturalnym, regionalistycznym, a także w sferze ochrony przyrody, opieki nad zabytkami, tradycji. Jego działania w tych sferach wycisnęły trwałe piętno nie tylko na obszarach województw: pomorskiego i warmińsko-mazurskiego, ale również całej Polski. Do legendy już przeszły stałe formy, np. w postaci Wędrówek Krajoznawczych czy też Muzealnych Spotkań Klubowych organizowane z żelazną konsekwencją we wszystkie soboty i środy od początku istnienia "Trsowa". Ogromnym sukcesem okazały się sesje krajoznawcze organizowane na obszarach poszczególnych gmin województwa pomorskiego i warmińsko-mazurskiego. Także rozliczne sympozja, konferencje, spotkania... Ogromna też była działalność "Trsowa" o charakterze filantropijnym. Jedenaście tomów kronik "Trsowa" zawiera wspaniały materiał krajoznawczy, historyczny, regionalistyczno-tradycyjalny, stanowiący ogromną bazę do przyszłych badań naukowych... Są to tylko niektóre, nieliczne przykłady czym stał się "Trsow" w ciągu 8-lecia.

Potem były przemówienia i życzenia gości, niezwykle ciepłe i pełne autentycznego podziwu dla dokonań "Trsowa". Na ręce Prezesa posypał się grad podziękowań i życzeń, także pięknie spisanych na specjalnych kartkach. Piękna wiązanka kwiatów przekazana przez Alicję Wrzosek na ręce Prezesa symbolizowała, jednocześnie życzenia imieniowe dla niego (obchodził je 28.02.2000 r.). Stało się to znów bodźcem dla dalszej prezentacji i refleksji. Na cześć Romana Klima odśpiewano spontanicznie "Sto lat". Było to niezwykle wzruszające. Takie chwile pamięta się długo.

Ponieważ Roman Klim z uwagi na ciężką chorobę nie mógł uczestniczyć w Pomorskim Sejmiku Przewodnickim w dniu 26.02.2000 r., gdzie już w imieniu Wojewody bardzo uroczystie wręczono pierwsze zweryfikowane legitymacje przewodnickie i pilotów, Józef Weltrowski dokonał tego aktu teraz. Roman Klim jako pierwszy z Koła Przewodników Terenowych w Tczewie, w 8-lecie NKK "Trsow", otrzymał o całkowicie nowym charakterze legitymacje

przez niego pierwszego w historii Tczewa kursu przewodnickiego i założenie pierwszego w dziejach miasta Koła Przewodników Terenowych (z ogromnym udziałem i pomocą NKK "Trsow").

Bardzo miłą niespodziankę sprawili reprezentanci Klubu Wędrówki i Przygody "Tramp" w Tczewie, który wyrósł na ideach i inspiracjach "Trsowa". Oprócz pięknie oprawionej kolorowej fotografii swoich członków dokonali aktu wręczenia dyplomu przyznającego "Trsowowi" honorowy tytuł Sympatyka Klubu Wędrówki i Przygody "Tramp", "w dowód uznania za pomoc i życzliwość okazaną młodym adeptom turystyki". Ponadto dyplom został zaopatrzony w następujące zdanie: "Dzięki Wam oraz przekazanym nam wartościom duch społecznego propagowania turystyki przetrwa jeszcze długo..."

Piękny dar dla "Trsowa" w postaci kompletu map topograficznych w skali 1:250000 okolic Tczewa, przekazał mgr inż. Wiesław Karger.

Potem odbył się swobodny dyskurs o planach, zamierzeniach, propozycjach "Trsowa" na najbliższą, ale także i dalszą przyszłość. M.in. został przedstawiony program Wędrówki Krajoznawczej na najbliższą sobotę (w dniu 4 marca 2000 r. na trasie: Osie - Tleń). Józef Weltrowski przedstawił założenia pięknego wydarzenia w dniu 16 kwietnia 2000 r., które skupi w sobie: Wędrówkę Krajoznawczą, spotkanie wszystkich zainteresowanych i chętnych i Mszę Św. celebrowaną przez ks. Romana Skwierca o godz. 14⁰⁰, w miejscu magicznym jakim jest cudowny "Krzyż Promieniujący" ("Krzyż Uzdrowiciel"), w Zimnych Zdrojach niedaleko Czarnej Wody.

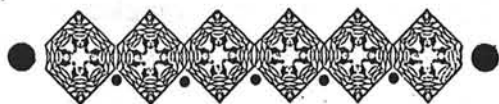
Potem był szampan i "grzaniec" na intencję "Trsowa" i pamiątkowe zdjęcia. Pstrykające migawki aparatów były rękojmią, że ten szczególny moment zostanie utrwalony dla potomnych...

Na koniec do głosu doszła wspaniała gitara Marka Płoskiego. Przy blasku świec trwał recital piosenki przestrzeni, krajobrazu, swobody i tradycji sięgającej do soli naszej ziemi. Jak perełki nanizane na sznurek toczyły się piosenki, nieśmiertelne w naszej tradycji: "Ukraina", "Tokaj", "Obozowe tango", "Góralka Halka", "Czerwony pas", "My Cyganie", "Lato", "Serce na śniegu", "Komu dzwonią", "Hej tam pod lasem", "Cygańska ballada", "Cygan", "Czarne oczy", "Płonie ognisko", "Morskie opowieści", "Mazury", "Pożegnanie Liverpoolu"...

Recital trwał długo, nikomu nie chciało się rozchodzić do domu. Pod wrażeniem jego piękna od razu zapadła decyzja, że przynajmniej jedno ze środowisk Muzealnych Spotkań Klubowych, w każdym miesiącu - przy wykorzystaniu wspaniałego talentu muzycznego Marka Płoskiego - będzie poświęcone na recitale "piosenki przestrzeni i tradycji", dostępne dla wszystkich zainteresowanych i chętnych.

Roman Klim

Aktualny stan i niektóre inicjatywy podejmowane w zakresie turystyki w

Marynarce Wojennej

Od 37 lat z dużym pożytkiem prowadzona jest w Marynarce Wojennej działalność krajoznawczo – turystyczna .

Głównym inicjatorem i realizatorem zdecydowanej większości zamierzeń jest marynarski oddział PTTK- pionierski i najstarszy w Wojsku Polskim, nieprzerwanie zaliczany do liderów wojskowej turystyki.

Stan organizacyjny oddziału PTTK MW to 550 członków z aktualnie opłaconymi składkami za 1999 rok zrzeszonych;

- w 11 kołach PTTK w garnizonach Gdynia, Rozewie, Wejherowo, Świnoujście.
- 8 klubach turystyki kwalifikowanej (w tym 2 turystyki kajakowej, 3 turystyki górskiej i 2 działalności podwodnej oraz klub wodniacki „ Wilki Morskie”).

W trakcie reaktywowania jest koło na Helu, a poza PTTK od ubr. prowadzi bardzo ożywioną działalność klub turystyki aktywnej „Albatros” w Darłowie- u lotników morskich. W sumie wzrosła ilość ogniw o blisko 150 ilość członków PTTK.

W 1999 r przeprowadzonych zostało 663 przedsięwzięć w zakresie turystyki kwalifikowanej i powszechnej z udziałem 13,5 tysiąca uczestników. Łącznie w latach 1963-1999 odbyło się prawie 45 tysięcy imprez (wycieczek, rajdów, zlotów, itp.), w których brało udział 1 milion 260 tysięcy uczestników. Zdecydowana większość kół i klubów turystycznych prowadzi ożywioną i ogólnodostępną działalność wnosząc znaczny wkład w organizację życia turystycznego i wypoczynku w macierzystych jednostkach i garnizonach. W takich zaś miastach jak Gdynia i Świnoujście ścisła jest współpraca ze środowiskiem cywilnym i tamtejszymi nie wojskowymi oddziałami PTTK. Szczególnie wyrazista i efektywna jest integracja wyrażająca się wzajemnym uczestnictwem w imprezach plenerowych , a także obopólnie korzystnym współdziałaniem z Oddziałem Morskim PTTK w Gdyni. **38**

Myslą przewodnią niemal wszystkich przedsięwzięć jest patriotyczno- obronne wychowanie i morska edukacja, znajdująca odbicie w programach imprez i wycieczek. Znajduje to także potwierdzenie w każdym rocznym kalendarium imprez, w którym na podkreślenie zasługują takie przedsięwzięcia jak;

- od 17 organizowany wieloetapowy rajd krajoznawczy „Poznajemy Region Nadmorski”
- po raz 21 przeprowadzony został w ubr Kaszubski Rajd Metalowców MON
- najstarsza obecnie impreza dla młodzieży w tym roku – 33 edycja wysoko kwalifikowanego rajdu „Turysta Sprawny do Obrony”
- imprezy na orientację w garnizonie Świnoujście i podobne u lotników morskich w Darłównu.

Od kilku lat z pomyślnym skutkiem realizowany jest program turystyczny „Poznajemy Marynarkę Wojenną i Region Nadmorski”. W ramach tej akcji każdego roku setki wycieczek zwiedza port wojenny w Gdyni Oksywiu, Ośrodek Szkolenia Nurków i Pletwonurków WP, jednostkę lotnictwa morskiego i miejsca historyczne, związane z walkami obronnymi i wyzwoleniczymi w 1939 i 1945 roku na Kępie Oksywskiej, a także rejon umocniony Hel z pozostałościami umocnień z okresu II wojny światowej.

W popularyzacji wiedzy o MW, historii i tradycji oraz współczesnym obliczu morskiego rodzaju sił zbrojnych w kontekście wyzwań jakie stoją w związku z wejściem do NATO, znaczącą rolę spełniają przewodnicy z których część jest niejako naszą wizytówką. Należy tu podkreślić wiedzę, zaangażowanie i niemal krasomówcze zdolności; kmr por. w st. sp. Edmunda Jarczyka z Helu, kmr ppor. Bogdana Piasecznego z AMW, kmr ppor. rez. Andrzeja Kubiszewskiego z Brygady Lotnictwa MW jak również oficerów rezerwy z Wojsk Obrony Powietrznej- Franciszka Tracza i Janusza Wąsowskiego.

O inwencji i dużym zmyśle organizacyjnym świadczą liczne inicjatywy podejmowane przez działaczy -- animatorów turystyki z ogniw PTTK. Świadczy o tym ubiegłoroczna wycieczka zorganizowana przez Klub Turystyki Górskiej „Wierchy” do Francji „szlakiem zamków nad Loarą” i planowana w maju br. 18 dniowa wyprawa do Włoch i Grecji.

Zamiłowanie ludzi morza do gór wyraża się każdego roku wyjazdem wielu grup w różne pasma polskich gór, w Polskie i Słowackie Tatry czy Alpy. Tego typu obozy

młodzieżowe i dla dorosłych stały się domeną klubu turystycznego „Zawrat”, choć coraz śmielej poczyna sobie w tym gronie inny klub „Ostaniec”.

Ważną funkcję edukacyjną o profilu proobronnym, służącą morskemu wychowaniu spełniły 3 turnusy obozów młodzieżowych zorganizowanych w garnizonie Gdynia. Blisko 100 młodych entuzjastów morza w tym ze szkół noszących imiona patronów MWRP przybywając na Wybrzeże miało okazję zetknąć się z bogatym i urozmaiconym programem. Wiele czasu spędzili na jachtingu, poznawali życie marynarskie na okrętach, tradycje i ceremoniał oraz historię i proces szkolenia wojskowego w jednostkach specjalistycznych i formacjach nadbrzeżnych. Młodzi ludzie z głębi kraju poznali najpiękniejsze i najatrakcyjniejsze zakątki w pasie nadmorskim i w województwie pomorskim.

Pełna prezentacja regionu nadmorskiego Trójmiasta i Marynarki Wojennej jest stałym elementem pobytu na Wybrzeżu delegacji wojskowych oraz zespołów okrętów z państw morskich należących do NATO.

Mamy wypróbowane i na wysokim poziomie grono przewodników turystycznych po Trójmieście. Współpraca z wieloma z nich pozwala zapewnić fachową obsługę przewodnicką, ciekawy program kulturalny towarzyszący kontaktom służbowym oraz zadaniom wykonywanym na morskich poligonach.

Oryginalną wizytówką MW i ludzi z nią związanych są wyczyny naszych wodniaków. Możemy się pochwalić już 3-krotnym pobytem kajakarzy z klubu „Delfin” na spływie rzeką Niemen na Białorusi.

Dobre imię polskiego marynarza rozstawia od 1997 roku st. chor. szt. mar. w st. sp. Jan Lucki. Jego samotne rejsy Wisłą, na Bałtyku, rzekami i kanałami Niemiec, Holandii i Francji wraz z dopłynięciem w ubr. do Zatoki Biskajskiej to imponujące osiągnięcia satysfakcjonujące naszego śmiałka jak i jego sponsorów oraz patronów wśród których jest każdorazowo MW.

Wśród inicjatyw zasługujących na uznanie należy także wymienić realizowany z dużym powodzeniem program wychowania morskiego w przedszkolu MW w Gdyni. Jego

40 autorzy objęli szerokim zakresem prac i zajęć swych wychowanków 4, 5 i 6 latków.

Zaangażowali do tych poczyniń o profilu krajoznawczym, plastycznym, muzycznym czy literackim grono pedagogiczne tej placówki wychowania przedszkolnego i sporą część rodziców.

Wszystkie te przykłady i poczynania świadczą o szerokim, rozległym polu działań i dokonań o profilu krajoznawczym, turystycznym i rekreacyjnym dla całego środowiska wojskowego, głównie marynarskiego. równie cenne jest to, że daje się zauważyć coraz bardziej efektywne przykłady symbiozy ze środowiskiem cywilnym i władzami samorządowymi.

Andrzej TOKARSKI

Andrzej Wąchocki
Komandor Złotu

Z życia

przewodników turystycznych PTTK

IV Ogólnopolski Nizinny Zlot Przewodników Turystycznych PTTK „STARACHOWICE - 2000”

IV Ogólnopolski Nizinny Zlot Przewodników Turystycznych PTTK odbył się w dniach 28.04 - 30.04.2000 r. na terenie województwa świętokrzyskiego pod patronatem wojewody świętokrzyskiego - Wojciecha Lubawskiego, marszałka województwa świętokrzyskiego - Józefa Szczepańczyka, senatora RP - Krzysztofa Lipca, posła RP - Grzegorza Walendzika.

W zlocie uczestniczyło 80 przewodników z całej Polski, a także zaproszeni goście.

Trasy zlotowe były niezwykle atrakcyjne i urozmaicone. Już 28 kwietnia w pierwszy dzień zlotu jedna grupa przewodników pojechała do Starachowic gdzie zwiedziła m.in. Odlewnię Zeliwa, a także wysłuchała prelekcji na temat: „Rola Starachowic w Centralnym Okręgu Przemysłowym”, natomiast druga grupa zwiedziła Tarczek /kościół romański/ i Bodzentyn, a po powrocie do schroniska PTTK „Jodełka” w Świętej Katarzynie wysłuchała prelekcji z-cy dyrektora Świętokrzyskiego Parku Narodowego - Wojciecha Świątkowskiego. Nadmienić należy, że nowo wyremontowane schronisko PTTK w Świętej Katarzynie było stałym miejscem zakwaterowania uczestników zlotu.

Wieczorem przy ognisku i przy akompaniamencie akordeonu długa w nocy brzmiała piosenka turystyczna w wykonaniu naszych przewodników.

29 kwietnia br. obie grupy pojechały na Ponidzie. Jedna w kierunku Szydłów - Wiślica - Busko Zdrój, druga w kierunku Jędrzejów - Wiślica - Pęczów.

Ponidzie zauroczyło uczestników zlotu, a w szczególności Jęrzejowskie 41

Muzeum Zegarów oraz Pińczów i Busko Zdrój .

Po powrocie do Świętej Katarzyny odbyły się uroczystości jubileuszowe 35 - lecia Koła Przewodników Świętokrzyskich przy Międzyszkolnym Oddziale PTTK w Starachowicach.

Kolo przewodnickie PTTK w Starachowicach powstało w 1965 roku. Pierwszym jego prezesem był Kol. Jerzy Głowacki, a następnie Kol. Mieczysław Matynia. Długoletnim prezesem koła był także Kol. Mieczysław Gonciarz. W roku 1997 kolo przechodzi z Oddziału Miejskiego PTTK do Oddziału Międzyszkolnego PTTK w Starachowicach. Kolo należy do Świętokrzyskiej Federacji Przewodników PTTK. Aktualnie prezesem koła i zarazem przewodniczącym federacji jest Kol. Andrzej Wąchocki.

Do czołowych postaci koła należy również Kol. Henryk Kołodziejski - współzałożyciel koła.

W uroczystości spośród zaproszonych gości m.in. udział wzięli:

* Pan Krzysztof Lipiec - senator RP - członek Koła Przewodników Świętokrzyskich PTTK w Starachowicach,

* Pan Jerzy Król - dyrektor Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach,

* Pani Anna Hanus - z-ca dyrektora Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach,

* Pan Jacek Kowalczyk - przedstawiciel Urzędu Marszałkowskiego w Kielcach,

* Pan Michał Sendeki - dyrektor biura posła RP Pana Grzegorza Walendzika.

* Kol.Kol: Tadeusz Stefański - przewodniczący Komisji Przewodnickiej ZG PTTK, członek Zarządu Głównego PTTK, Wiesław Kędzierawski i Eugeniusz Kuśmierz - członkowie Komisji Przewodnickiej ZG PTTK.

Kolo zostało odznaczone Złotą Honorową Odznaką PTTK, a najbardziej zasłużonych członków koła Zarząd Główny PTTK odznaczył Srebrnymi Honorowymi Odznakami PTTK, a także Srebrnymi Odznakami „Za Współpracę z Młodzieżą.”

Piętnastu członków koła otrzymało z rąk Pani Anny Hanus nowe legitymacje przewodników turystycznych wydane przez Wojewodę Świętokrzyskiego.

Po części oficjalnej odbył się koncert bardów ze 111 Drużyny Harcerskiej w Starachowicach, a po nim radosny bal przewodnicki.

30 kwietnia uczestnicy zwiedzili Centrum Łączności Satelitarnej w Psarach, Muzeum Martyrologii Wsi Polskiej w Michniowie. W Wąchocku odbyła się msza w intencji przewodników turystycznych, którą celebrował Opat Cystersów.

Wyjątkowym przeżyciem dla uczestników zlotu był obiad w refektarzu Wąchockiego klasztoru. Następnie uczestnicy zlotu zwiedzili klasztor, muzeum i ogrody klasztorne, a potem autokarem udali się do Starachowic gdzie zwiedzili Zakład Wielkopieczowy z XIX wieku. Był to ostatni punkt programu turystycznego tegorocznego zlotu nizinnych przewodników.

Głównym organizatorem IV Ogólnopolskiego Zlotu Nizinnych Przewodników PTTK było Kolo Przewodników Świętokrzyskich w Starachowicach obchodzące właśnie jubileusz 35 - lecia swojej działalności.

● MŁODZIEŻ W POLSKIM TOWARZYSTWIE TURYSTYCZNO - KRAJOZNAWCZYM ●

Młodzież z PTTK w drodze do Strasbourga.

Europejski Związek Wędrownictwa (ang. ERA - European Ramblers' Association, niem. EWV - Europäische Wandervereinigung, franc. FERP - Fédération Européenne de la Randonnée Pédestre) jest międzynarodową organizacją turystyczną założoną w 1969 r. Zrzesza 57 organizacji członkowskich z większości krajów europejskich, a siedzibą biura stowarzyszenia jest Kassel w Niemczech. Polska w Europejskim Związku Wędrownictwa reprezentowana jest przez Polskie Towarzystwo Turystyczno - Krajoznawcze od 1990 r., chociaż kontakty utrzymywane były już od 1983 r.

Europejski Związek Wędrownictwa doprowadził do powstania sieci Europejskich Szlaków Dalekobieżnych, które biegną przez wszystkie kraje członkowskie. Do dnia dzisiejszego utworzono 11 takich szlaków. Ich oznakowanie w terenie, jak i sama forma oznakowania, są różne w poszczególnych krajach. Obowiązuje zasada, że szlaki są znakowane zgodnie z miejscowymi przepisami i zwyczajami. Wszystkim lokalnym oznakowaniom powinien towarzyszyć jednak symbol Europejskiego Szlaku Dalekobieżnego litera „E” wraz z jej właściwym numerem. W Polsce literę „E” i numer szlaku umieszcza się na kolorowym pasku drogowym.

Przez terytorium Polski prowadzi pięć Europejskich Szlaków Dalekobieżnych:

E3 (czerwony): Atlantyk – Ardeny – Ren – Sudety – Karpaty – Morze Czarne (długości ok. 8000 km, w tym dwa odcinki polskie: Przełęcz Szklarska - Przełęcz Międzyzleska 292 km i Chyżne - Przełęcz Dukielska długości 500 km)

E8 (żółty): Morze Północne – Men – Dunaj – Karpaty – Rodopy – Bosfor (długości ok. 3000 km, w tym odcinek polski: Przełęcz Dukielska - Przełęcz Beskid w Bieszczadach długości 188 km)

E9 (niebieski): Szlak Wybrzeża: Atlantyk – Morze Północne – Morze Bałtyckie (długości ok. 5000 km, w tym odcinek polski: Świnoujście - Braniewo długości 537 km)

E11 (zielony): Morze Północne – Harz – Brandenburgia – Mazury (długości ok. 2100 km, w tym odcinek polski: Słubice - Ogrodniki długości 1149 km)

I 23 (pielgrzymkowy): Częstochowa - Maria Zell (Austria), w tym odcinek polski: Częstochowa - Łysa nad Dunajcem długości 354 km.

Polskie odcinki tych szlaków wytyczono w latach 1990 – 1995. Szlaki przeznaczone są dla wędrowek pieszych, w większości także rowerowych. Mogą być pokonywane w całości, co jest raczej rzadkim wyczynem, lub odcinkami. Europejski Związek Wędrownictwa wydaje specjalne mapy Europy z opisem przebiegu tych szlaków. Ideą Europejskich Szlaków Dalekobieżnych jest umożliwienie poznania najciekawszych miejsc w Europie oraz integracja mieszkańców Europy poprzez propagowanie turystyki bez granic. Póki co nie powstały jeszcze żadne regulaminy nowych odznak dla turystów wędrujących tymi szlakami. Istniejąca w PTTK i bardzo popularna w latach osiemdziesiątych odznaka PTTK „Znam kraje przyjaciół” umarła śmiercią naturalną z chwilą upadku bloku państw zwany potocznie „demoludami”. Nowa odznaka wymaga uzgodnień międzynarodowych.

Okazją do tego będzie sztafeta turystyczna "EuroRally' 2001". Zaplanowano ją na 10 dalekobieżnych europejskich szlakach turystycznych zbiegających się w Strasbourgu. W planie tym na trasie nr VII przewidziano wędrowkę po terenie Polski szlakiem turystycznym E3 na odcinkach: **Przełęcz Dukielska - Chyżne w dniach 6 - 20 kwietnia 2001 r. i Przełęcz Międzyzleska - Przełęcz Szklarska w dniach 12 - 27 maja 2001 r.** Uzgodniono już harmonogram przekraczania granic w Polsce, w Słowacji, w Czechach, w Austrii i w Niemczech i we Francji: 06.04.2001 - Polska, 20.04.2001 - Słowacja, 28.04.2001 - Czechy, 12.05.2001 - Polska, 27.05.2001 - Czechy, 28.06.2001 - Austria, 30.06.2001 - Niemcy, 24.09.2001 - Francja (Strasbourg). Długi przedział czasowy sztafety na terenie Niemiec wynika z tego, że "zapracowani" Niemcy wędrować będą na trasie tylko przez dni wolne od pracy tj. soboty i niedziele i nie zechcieli odstąpić od tej zasady nawet pod naciskiem wszystkich pozostałych krajów Europy.

W Polsce powołano już Komitet Organizacyjny "EuroRally' 2001". Trwają przygotowania do ustalenia Polskiego Komitetu Honorowego "EuroRally' 2001". Poszukiwani są sponsorzy, promotorzy i współorganizatorzy.

Młodzi turyści z PTTK w okresie ostatnich dziesięciu lat zdążyli już zapoznać się ze szlakiem E3 (czerwony, południowy), którym biegnie sztafeta.

Harmonogram pokonywania trasy w Polsce jest następujący:

- 1) **Odcinek podkarpacko - małopolski:** 6.04.2001 r. (piątek) Przełęcz Dukielska (otwarcie z udziałem przedstawicieli władz państwowych Polski i Słowacji oraz władz samorządowych) - Barwinek - Tylawa (15 km), 7.04.2001 r. (sobota) Tylawa - Chyrowa (17 km), 8.04.2001 r. (niedziela) Chyrowa - Polana - Kąty (15 km), 9.04.2001 r. (poniedziałek) Kąty - Magura Wątkowska - Bartne (30 km), 10.04.2001 r. (wtorek) Bartne - Popowe Wierchy - Regietów Niżny (26 km), 11.04.2001 r. (środa) Regietów Niżny - Kozie Żebro - Banica (27 km), 12.04.2001 r. (czwartek) Banica - Huzary - Krynica (20 km), 13.04.2001 r. (piątek) Krynica - Jaworzyna Krynicka - Rytro (26 km), 14.04.2001 r. (sobota) Rytro - Radziejowa - Prehyba - Szczawnica (25 km), 15.04.2001 r. (niedziela) Szczawnica - Sokolica - Trzy Korony - Krościenko 15 km), 16.04.2001 r. (poniedziałek) Krościenko - Przełęcz Szopka - Niedzica (20 km), 17.04.2001 r. (wtorek) Niedzica - Pawlikowski Wierch - Bukowina Tatrzańska (25 km), 18.04.2001 r. (środa) Bukowina Tatrzańska - Gubałówka - Chochółów (22 km), 19.04.2001 r. (czwartek) Chochółów - Czarny Dunajec - Jablonka - Chyżne (18 km), spotkanie przygraniczne i przekazanie sztafety do Słowacji.
- 2) **Odcinek dolnośląski:** 12.05.2001 r. (sobota) Boboszów (spotkanie przygraniczne i odebranie sztafety od Czechów) - Międzyzlesie - Hala pod Śnieżnikiem (24 km), 13.05.2001 r. (niedziela) Hala pod Śnieżnikiem - Stary Gieraltów (24 km), 14.05.2001 r. (poniedziałek) Stary Gieraltów - Łądek Zdrój - Jaskinia Radochowska (15 km), 15.05.2001 r. (wtorek) Jaskinia Radochowska - Przełęcz Kłodzka - Bardo (25 km), 16.05.2001 r. (środa) Bardo - Srebrna Góra (15 km), 17.05.2001 r. (czwartek) Srebrna Góra - Schronisko "Zygmuntówka" (26 km), 18.05.2001 r. (piątek) "Zygmuntówka" - Wielka Sowa - Zagórze Śląskie (22 km), 19.05.2001 r. (sobota) Zagórze Śląskie - Walbrzych -

Szczawno Zdrój (17 km), 20.05.2001 r. (niedziela) Szczawno Zdrój - Chelmiec - Kamienna Góra (23 km), 21.05.2001 r. (poniedziałek) Kamienna Góra - Pisarzowice - Czarnów (11 km), 22.05.2001 r. (wtorek) Czarnów - Skalnik - Schronisko "Szwajcarka" (16 km), 23.05.2001 r. (środa) "Szwajcarka" - Trzcińsko - Radomierz - Przełęcz Widok (20 km), 24.05.2001 r. (czwartek) Przełęcz Widok - Płoszczyna - Jezioro Pilchowickie (22 km), 25.05.2001 r. (piątek) Jezioro Pilchowickie - Rybnica - Piastów (17 km), 26.05.2001 r. Piastów - Rozdroże Izerskie - Zwalisko - Jakuszyce (22 km), spotkanie przygraniczne i przekazanie sztafety do Czechów).

Gospodarzami na trasie sztafety będą Oddziały PTTK opiekujące się danym odcinkiem szlaku turystycznego E3. Oddziały te rozpropagują ideę sztafety w lokalnym środowisku turystycznym, zainspirują powołanie lokalnych komitetów sztafety "EuroRally' 2001" i we współpracy z lokalnymi władzami przygotowują odpowiednią oprawę dla wędrujących turystów.

Rada Programowa ds. Młodzieży Szkolnej ZG PTTK na ostatnim posiedzeniu w dniu 1 kwietnia 2000 r. przyjęła założenie, że głównymi koordynatorami pobytu grup młodzieżowych SKKT PTTK na trasie "EuroRally' 2001" będą przedstawiciele Komisji Młodzieżowych Wojewódzkich Porozumień PTTK województw: podkarpackiego, małopolskiego i dolnośląskiego. Dokonają oni weryfikacji SKKT PTTK szkół i placówek oświatowo - wychowawczych chętnych do uczestnictwa w sztafecie i opracują harmonogram przebywania grup na trasie (szkoła - opiekun) oraz zasad przekazywania turystycznej "paleczki". Zakłada się, że grupom tych na różnych odcinkach trasy towarzyszyć będą inne grupy turystyczne z SKKT PTTK całej Polski przebywające w tym czasie w rejonie sztafety. Wraz z "paleczką" wzdłuż trasy przemieszczać będzie się kronika sztafety, w której będą dokumentowane najważniejsze wydarzenia na trasie: spotkania przygraniczne z udziałem oficjalnych władz państwowych i samorządowych, festyny i imprezy rekreacyjne organizowane przez władze lokalne, udział w nabożeństwach Wielkanocnych, itp.

Ze swej strony Rada Programowa ds. Młodzieży Szkolnej ZG PTTK podejmie starania o pozyskanie środków finansowych związanych z wyżywieniem i zakwaterowaniem uczestników sztafety młodzieżowej i zajmie się promocją Szkolnych Klubów Krajoznawczo - Turystycznych PTTK uczestniczących w sztafecie w środków masowego przekazu. Uczestnicy sztafety młodzieżowej otrzymywać będą specjalny dyplom - certyfikat poświadczający pobyt na trasie "EuroRally' 2001", a najlepsi z nich wyjadą do Strasbourga we wrześniu 2001 roku na finał sztafety.

Udział w sztafecie jest okazją do zaprezentowania się SKKT PTTK tych szkół, których Rady Pedagogiczne podjęły decyzję o uczestnictwie w programie "Młodzież w drodze do Europy".

Wszelkich informacji na temat udziału w sztafecie młodzieżowej "EuroRally' 2001" udziela biuro ZG PTTK w Warszawie, ul. Senatorską 11, tel. (0-22) 826-71-59 (pan Marek Boguszewski) i (0-22) 826-35-74 (pani Halina Drabik - Ziegler).

Jerzy Kwaczyński - przewodniczący Rady Programowej ds. Młodzieży Szkolnej ZG PTTK

Protokół oceny prac nadesłanych na etap centralny VII Ogólnopolskiego Młodzieżowego Konkursu Krajoznawczego „Poznajemy Ojcowiznę”

dokonanej przez Sąd Konkursowy w dniach 1 i 2 oraz 10 kwietnia 2000 roku w Warszawie

Sąd Konkursowy w składzie: Andrzej Gordon – przewodniczący, Helena Cieslak – sekretarz oraz członkowie: Witolda Kuperowa, Wanda Skowron, Jerzy Kwaczyński i Zbigniew Szmidt, po zapoznaniu się z nadesłanymi pracami postanowił, że nagrody w VII Finale Konkursu otrzymują:

I. w KATEGORII SZKÓŁ PODSTAWOWYCH

Grand Prix otrzymuje:

Anna Agnieszka Ćmoch z SKKT przy Szkole Podstawowej w Transborze woj. mazowieckie, za pracę „Mały wielki świat” wykonaną pod opieką pana Zdzisława Ćmocha

Równorzędne nagrody indywidualne otrzymują:

- Paulina Czacharowska ze Szkoły Podstawowej w Biłgoraju, woj. lubelskie za pracę „Nad Czarną Ładą” wykonaną pod opieką pana Andrzeja Czacharowskiego
- Barbara Michalska Szkoły Podstawowej Nr 1 w Pyrzycach, woj. zachodniopomorskie za pracę „Jest takie miejsce na mapie Polski” wykonaną pod opieką pani Reginy Wartalskiej
- Andrzej Pakuła ze Szkoły Podstawowej nr 6 w Poznaniu, woj. wielkopolskie za pracę

Równorzędne nagrody zespołowe otrzymują:

- Anna Indyka i Marta Olkiewicz ze Szkoły Podstawowej Nr 28 im. B. Czwojdzńskiego w Szczecinie, woj. zachodniopomorskie za pracę „Historia i legenda ukryta w konarach lipy” wykonaną pod opieką pani Urszuli Kochelak
- Patrycja Cierocka, Agata Klimowicz, Anna Karczewska, Marcin Kowalak, Kinga Leszczyńska, Dariusz Piotrowiak, Magda Roszkowska i Ewelina Weyer ze Szkoły Podstawowej im. Henryka Sucharskiego w Chmielnie, woj. pomorskie za pracę „Nasza Ziemia – Nasza Chęć - Kaszubski Bedeker Chmielno 2000” wykonaną pod opieką pana Stanisława Klimowicza
- Monika Sędlak i Maria Małek ze Szkoły Podstawowej w Dąbrowicy, woj. lubelskie za pracę „Ginące zawody w mojej miejscowości” wykonaną pod opieką pani Bożeny Pupiec
- Barbara Kazimierczak, Magdalena Kalinowska, Katarzyna Stępień i Dominika Suska ze Szkoły Podstawowej nr 6 w Śremie, woj. wielkopolskie za pracę „Nasze spotkania w drodze” wykonaną pod opieką panów Piotra Mulkowskiego i Zdzisława Żeleźnego

II. w KATEGORII GIMNAZJÓW

Grand Prix otrzymuje

Magdalena Knap z Gimnazjum nr 1 w Przeworsku, woj. podkarpackie za pracę „Moje ścieżki rowerowe po powiecie przeworskim” wykonaną pod opieką pana Wiesława Nitychoruka

Równorzędne nagrody indywidualne otrzymują:

- Magdalena Bulińska z Gimnazjum nr 2 w Biłgoraju, woj. lubelskie za pracę „Tradycje i zwyczaje w mojej rodzinie” wykonaną pod opieką pani Joanny Ziemichód
- Włodzimierz Karpala z Gimnazjum nr 1 w Dąbrowie Górniczej, woj. śląskie za pracę „Historia mojej ojcowizny i obiekty zabytkowe” wykonaną pod opieką pani Jolanty Bartocha
- Monika Matacka z Gimnazjum w Żarnowie, woj. łódzkie za pracę „Dzieje mojej rodziny jej tradycje i zwyczaje” wykonaną pod opieką pani Małgorzaty Jamróż
- Przemysław Bartkowiak z Gimnazjum w Opalenicy woj. lubuskie za pracę „Moja Ojcowizna-Wojnowice”

Równorzędne nagrody zespołowe otrzymują:

- Joanna Fejdasz i Angelika Lewkowicz z Gimnazjum nr 2 w Przemyślu, woj. podkarpackie za pracę „Usłyszcie mój krzyk, czyli opowieść o Ryszardzie Siwcu” wykonaną pod opieką pana Grzegorza Szopy
- Joanna Krzemieniewska i Weronika Smolarkiewicz z Gimnazjum nr 8 we Włocławku, woj. kujawsko-pomorskie za pracę „Monografia Zawisła” wykonana pod opieką pani Joanny Witeczak
- Ewa Rak, Renata Grelak, Katarzyna Kawecka, Renata Sagan, Ewa Zielonka i Wojciech Stadnicki z Gimnazjum Nr 1 w Biłgoraju, woj. lubelskie za pracę „Droga do chleba” wykonaną pod opieką pani Elżbiety Kurzyna

III. w KATEGORII SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH

Grand Prix otrzymuje

Alicja Frąckowiak z I Liceum Ogólnokształcącego im. J. Słowackiego w Przemyślu, woj. podkarpackie za pracę „Historia Podkarpacia losami ludzi pisana” wykonaną pod opieką pana Ryszarda Józwicka

Równorzędne nagrody indywidualne otrzymują:

- Grzegorz Tarniowy z SKKT przy Liceum Ogólnokształcącym im. B. Prusa w Żarach, woj. lubuskie za pracę „Żarki Wielkie - moja ojcowizna – jej miejsce w Polsce i Europie” wykonaną pod opieką pana Andrzej Pisarczyka
- Ludwik Olejniczak z XXV Liceum Ogólnokształcącego w Poznaniu, woj. wielkopolskie za pracę „Niezwykła kobieta Jadwiga z Działyńskich Zamoyska” wykonaną pod opieką pani Zofii Paszkiewicz

Równorzędne nagrody zespołowe otrzymują

- Aneta Junikiewicz, Ewelina Opak i Magdalena Wołk z I Liceum Ogólnokształcącego im. J. Słowackiego w Przemyślu, woj. podkarpackie za pracę „Najciekawiej jest na Ziemi – Horyniec Zdrój” wykonana pod opieką pana Ryszarda Józwicka
- Agata Forsyjak i Agnieszka Krawczak z V Liceum Ogólnokształcącego w Poznaniu woj. wielkopolskie za pracę „Klaudyna Potocka – femme fatale Wielkopolski” wykonaną pod opieką pana Mieczysława Matuszaka
- Agnieszka Kamieniecka z XVI i Aleksandra Nielek z IX Liceum Ogólnokształcącego w Szczecinie woj. zachodniopomorskie za pracę „Miejsca na terenie Szczecina upamiętniające związek Pomorza Zachodniego z Polska (do 1945 r.)

IV. w KATEGORII „ZA WYTRWAŁOŚĆ”

doceniając poziom prac nadesłanych na tegoroczny konkurs przez wielokrotnych laureatów poprzednich edycji konkursu nagrody otrzymują:

- Paweł Zań i Marcin Derylak z I Liceum Ogólnokształcącego im. ONZ w Biłgoraju, woj. podkarpackie za pracę „Ślady Grekokatolików w powiecie biłgorajskim” wykonaną pod opieką pana Tomasza Brytana
- Aleksandra Nieznańska z Liceum Ogólnokształcącego w Zespole Szkół Technicznych we Włocławku, woj. kujawsko-pomorskie za pracę „Jurków – ciąg dalszy – epizody współczesności” wykonaną pod opieką pani Jadwigi Wekka
- Błażej Zyglarski Liceum Ogólnokształcącego im. L. Waryńskiego w Nieszawie, woj. kujawsko-pomorskie za pracę „Nieszawę poznać już czas” wykonaną pod opieką pana Macieja Mariańskiego
- Anna Pawlak z Zespołu Szkół Odzieżowych w Radomiu, woj. mazowieckie za pracę „Cierniste drogi radomskich Sybiraków” wykonaną pod opieką pani Iwona Nabzdyk

V. NAGRODY SPECJALNE otrzymują:

Nagrodę Generalnego Konserwatora Zabytków

- Urszula Madeja i Monika Drabczyk z Technikum Budowlanego w Oświęcimiu woj. małopolskie za pracę „Monografia Polanki Wielkiej” wykonaną pod opieką pani Jolanty Kućka - Noworyta

Nagrodę Głównego Konserwatora Przyrody

- Katarzyna Kowalik i Justyna Zaborowska z Liceum Ogólnokształcącego im. Heliodora Świącickiego w Międzyrzeczu, woj. lubuskie za pracę „Ochrona przyrody w naszym mieście i gminie” wykonaną pod opieką pani. Lucyny Janickiej

Nagrodę Ministerstwa Środowiska

- Malwina Pajor z Gimnazjum w Czaplinku, woj. zachodniopomorskie za pracę „Czaplinek – oaza nieskażonej wody i lasów – raj dla turystów” wykonaną pod opieką pani Barbary Kowalczyk

Nagrodę im. Łukasza Wojeckiego

- Anna Smołowik z Publicznej Szkoły Podstawowej Nr 21 w Radomiu, woj. mazowieckie za pracę „Wspomnienia mojego dziadka Romana” wykonaną pod opieką pani Iwony Kowalczewskiej

Nagrody Redakcji „Ziarna”

- Łukasz Ambroziak VI Liceum Ogólnokształcącego im. J. Kochanowskiego w Radomiu, woj. mazowieckie, za pracę „Szkic historyczno-architektoniczny klasztoru benedyktyńskiego Sieciechów – Opactwo” wykonaną pod opieką pani Joanny Kwiatkowskiej
- Michał Kuligowski i Sylwia Rulka z Liceum Ogólnokształcącego im. Wł. Jagiełły w Płocku, woj. mazowieckie za pracę „Wyższe Seminarium Duchowne w Płocku – wędrówka w czasie i przestrzeni...” wykonaną pod opieką pani Małgorzaty Kwiatkowskiej

Nagrody miesięcznika „Poznaj swój kraj”

- Emilia Wojtaś ze Szkoły Podstawowej Nr 3 im. Armii Krajowej w Żninie woj. kujawsko-pomorskie za pracę „Moja podróż krajoznawcza z biegiem Gąsawki” wykonaną pod opieką pani Barbara Hałaburdzin
- Anna Popławska z IV Liceum Ogólnokształcącego im. T. Kościuszki w Toruniu woj. kujawsko-pomorskie za pracę „Szlak, który lśni nowością, Twierdza Toruń” wykonaną pod opieką pana Dariusza Popławskiego

Nagrodę Komisji Turystyki Żeglarskiej ZG PTTK

- Magdalena Kopniewska z I Liceum Ogólnokształcącego im. Adama Mickiewicza w Stargardzie Szczecińskim, woj. zachodniopomorskie za pracę „Pradolina Odry” wykonaną pod opieką pani Danuty Małozieć

Nagrodę Komisji Ochrony Przyrody ZG PTTK

- Iwona Michalec z II Liceum Ogólnokształcącego w Dąbrowie Górniczej, woj. śląskie za pracę „Dom nad jeziorem” wykonaną pod opieką pana Franciszek Daniela

Nagrodę Komisji Opieki nad Zabytkami ZG PTTK

- Janusz Mazurek z Zespołu Szkół Zawodowych w Przeworsku, woj. podkarpackie za pracę „Zamek w XX wieku” wykonaną pod opieką pana Mariana Dzimiry

Nagrody Centralnej Biblioteki PTTK im. Kazimierza Kulwiecia w Warszawie

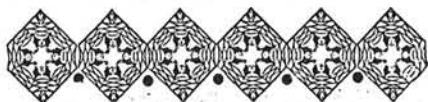
- Emilia Estkowska, Karolina Białko, Magdalena Tyrcha i Bożena Bazan z Gimnazjum w Trzcieńsku Zdrój za pracę „Moja gmina Trzcieńsko Zdrój” wykonaną pod opieką pani Anny Zawadzkiej,
- Julia Wawrzyniak i Iwetta Rokicka z SKKT PTTK „Wierchy” przy Szkole Podstawowej w Strzyżewie, woj. wielkopolskie, za pracę „Boże męki nad Prosną i Baryczą” wykonana pod opieką pana Marka Olejniczaka

Nagrodę Rady Programowej ds. Młodzieży Szkolnej ZG PTTK

- Joanna Wilińska i Zofia Zawitowska z Technikum Budowlanego we Włocławku woj. kujawsko-pomorskie za pracę „Skansen w Kłóbce – jako przykład budownictwa regionalnego na Kujawach” wykonaną pod opieką pani Teresy Podedwornej

Warszawa, kwiecień 2000 r.

Sąd Konkursowy „Poznajemy Ojcowiznę”

„Poznajemy Ojcowiznę” – Przemysł 2000.

W dniach od 12 -14 maja 2000 roku w Przemysłu odbyło się podsumowanie VII Edycji Ogólnopolskiego Młodzieżowego Konkursu „Poznajemy Ojcowiznę”. Udział w nim wzięło blisko 5 tys. uczniów szkół podstawowych, gimnazjum, szkół średnich z całej Polski, którzy indywidualnie i w zespołach napisali tysiąc prac konkursowych o polskich lasach, łąkach, górach, małych ojczyznach, zabytkach i niezwykłych ludziach – pokazując w ten sposób swój stosunek do ojczyzny. Autorzy najlepszych prac zostali zaproszeni do miasta nad Sanem, gdzie czekały na nich liczne atrakcje i niespodzianki.

Celem konkursu jest rozbudzanie zapałań wśród młodzieży, wpajając im wartości i walory kraju ojczystego. Stąd nie dziwi fakt, że głównymi organizatorami byli: Ministerstwo Edukacji Narodowej, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Polskie Towarzystwo Turystyczno – Krajoznawcze, Redakcja „Poznaj swój kraj” – czyli organizacje, które na co dzień dbają o polski charakter, obyczaje i tradycje społeczeństwa. Przygotowania do imprezy rozpoczęły się już kilka miesięcy wcześniej, ale najwięcej pracy włożył Komitet Organizacyjny, w którym dużą rolę odegrali Marian Dzimira (Dyrektor Schroniska Młodzieżowego PTSM „Matecznik”, członek Rady Programowej Zarządu Głównego PTTK ds. Młodzieży Szkolnej), Krystyna Błotnicka (Starszy Wizytator Kuratorium Oświaty w Rzeszowie), Andrzej Szopa (Nauczyciel Doradca ds. Krajoznawstwa i Turystyki ODN Przemysł), Łukasz Machniak (absolwent ZSZ w Przeworsku).

Uczestnicy zostali ulokowani w dwóch różnych dzielnicach Przemysłu. Honorowi goście mieli bazę noclegową w Schronisku PTSM „Matecznik” na ulicy Lelewela 6, natomiast uczniowie z opiekunami i rodzicami w Bursie Szkolnej.

W Przemysłu zjawilo się wiele ważnych osobistości. Swoją obecnością zaszczycił Sekretarz Generalny PTTK - Andrzej Gordon, który większość swojego życia poświęcił turystyce. Przyjechali również inni członkowie PTTK – Przewodniczący Rady Programowej Zarządu Głównego PTTK ds. młodzieży – Jerzy Kwaczyński, słusznie nazywana matką chrzestną konkursu – Helena Cieślak oraz z-ca redaktora naczelnego „Poznaj swój kraj” – Witolda Kuperowa. Szczególnym zainteresowaniem cieszył się poeta Jan Baliński. Pan Jan Baliński poprowadził nawet krótkie „seminarium” (w gro nie kilku osób) w czasie którego opowiedział o powstawaniu Armii Krajowej podczas II wojny światowej i o swoim udziale w wyzwaniu ojczyzny spod okupacji.

Do przemyskiego „Matecznika” przyjechały również przedstawicielki Urzędu Marszałkowskiego Departamentu Współpracy Międzynarodowej i Promocji – Teresa Łojczyk, Agata Sarna, Zofia Karaś, a także pani Anna Kruk za Starostwa Powiatowego w Przeworsku. Panie te były zaangażowane w organizację konkursu od samego początku. Mimo ciężkiej pracy i wysiłku ich twarze zawsze były pogodne i uśmiechnięte. Goście tworzyli jedną rodzinę powiazaną serdecznością i wzajemnym szacunkiem.

Program imprezy był bardzo napięty. W pierwszym dniu (tj. piątek) dosłownie kilka godzin po przyjeździe i obiedzie wszyscy zaproszeni goście wzięli udział w wycieczce „po siedmiu wzgórzach przemyskich”. Następnie udali się do przemyskiego teatru „Fredreum”. Tam uroczystego otwarcia dokonał Prezydent Przemysłu Tadeusz Sawicki. Później wystąpili kolejno: Zespół Taneczny z Trójczyc, Kapela Lwowska, aktorzy teatru w spektaklu „Przygody wojaka Szwejka na ziemi przemyskiej”. Imprezę prowadził Krzysztof Scheller (laureat Międzynarodowego Konkursu Krasomówczego),

który nie pozwolił nudzić się publiczności często budząc przy tym podziw i uznanie. Szczególny aplauz wzbudziło wystąpienie młodego krasomowcy Łukasza Szelażka, który oczami młodego chłopca ukazał Lwów, zachęcając wszystkich do wycieczki po tym niegdyś polskim, a obecnie ukraińskim mieście. Był to ostatni punkt piątkowego programu.

Następnego dnia (sobota 13 V 2000) miała miejsce jedna z największych atrakcji – wyjazd do Lwowa, do miasta w którym pierwiastki polskości przetrwały do dnia dzisiejszego. Po godzinnym postoju turyści przekroczyli granicę. Bez większych komplikacji dojechali do Lwowa. Poznali większą część miasta. Szczególnie pozostał im w pamięci widok miejsc o akcentach polskich. Na Cmentarzu Łyczakowskim odwiedzili między innymi grób Marii Konopnickiej i Gabrieli Zapolskiej. Na Cmentarzu Orłąt Lwowskich oddali hołd i modlili się za polskich męczenników. Zwiedzili również Katedrę Lwowską (w której 1656 roku król Jan Kazimierz złożył śluby), Operę Lwowską i wiele innych pięknych, niezwykłych miejsc. Jednym z punktów wycieczki było zwiedzanie rynku lwowskiego gdzie niektórzy uczniowie poznali i rozmawiali z Polakami – mieszkańcami Lwowa.

Niedziela (14 V 2000) była ostatnim dniem Zlotu Laureatów. O godzinie 9:00 w przemyskim archiwum odbyło się uroczyste podsumowanie Konkursu „Poznajemy Ojcowiznę”, wręczenie pucharów, dyplomów, nagród. Nikt nie wyszedł z pustymi rękami. Nagrody wręczali przedstawiciele władzy województwa podkarpackiego. Gratulacje składali : Marek Kuchciński – Wicewojewoda Podkarpacki, Henryk Pieniążek – Starosta Powiatu Przeworskiego, Janusz Magoń - Burmistrz Przeworska, Marian Majka – Wiceprezydent Przemyśla. Po wręczeniu nagród odbyła się wycieczka krajoznawcza do sanktuarium Matki Bożej w Kalwarii Paclławskiej, do Arboretum w Bolestraszcach oraz po przemyskich fortach. Po kolacji konkurs został zakończony.

VII Zlot Laureatów Ogólnopolskiego Młodzieżowego Konkursu „Poznajemy Ojcowiznę” z pewnością dostarczył wielu wrażeń i na długo pozostanie w pamięci uczestników. Świadczy o tym choćby przygoda chłopaka i dziewczyny z Płocka, uczestników Zlotu, którzy zauroczeni krajobrazem Pogórza Przemyskiego zapomnieli o „bożym świecie” i zgubili swoje dokumenty wraz z pieniędzmi i biletami na drogę powrotną. Na szczęście dzięki sprawnej akcji organizatorów zguby zostały szybko odnalezione i nasi znajomi z Płocka na czas wrócili do domu.

Wszyscy, którzy w jakikolwiek sposób pomogli w zorganizowaniu imprezy zasługują na szczerze i gorące podziękowania. Oprócz osób wymienionych wcześniej należy wspomnieć jeszcze o pani Urszuli Domagalskiej (Starostwo Powiatowe w Przemyślu), Grażynie Stojak (Naczelnik Wydziału Edukacji Promocji Sportu i Turystyki), Renacie Nowakowskiej (Naczelnik Wydziału Sportu i Turystyki), które z oddaniem i sercem wspomagały komitet organizacyjny. Nie można zapomnieć również o panu Bogdanie Babusi, który udostępnił archiwum i panu Stanisławowi Czekanowskiemu, który udostępnił Zamek Kazimierzowski i teatr „Fredreum”. Podziękowania należą się również „ekipie przeworskiej”, która włożyła wiele wysiłku i pracy. Wśród nich Władysław Rybka, uczniowie Łukasz Knap, Sławomir Jakubiec, Łukasz Machniak, Janusz Mazurek.

VII Ogólnopolski Konkurs „Poznajemy Ojcowiznę” zakończył się. Jednocześnie rozpoczęła się VIII edycja konkursu. Udział w niej wezmą uczniowie, dla których wspólnym mianownikiem jest miłość do kraju ojczystego.

Janusz Mazurek

XXVIII OGÓLNOPOLSKI MŁODZIEŻOWY TURNIEJ TURYSTYCZNO-KRAJOZNAWCZY

W dniach 16-18 czerwca, w Złotym Potoku odbył się Finał OMTTK-2000 organizowany przez Oddział Regionalny PTTK w Częstochowie.

Oto wyniki:

PUNKTACJA GENERALNA

● SZKOŁY PODSTAWOWE I GIMNAZJA

● KOMUNIKAT ●

	WOJEWÓDZTWO	ODZNAKI	MARZSIE NA ORIENTACJĘ	KONKURS KRAJOZNAWCZY	KONKURS WIEDZY TURYSTYCZNEJ I TOPOGRAFICZNY	SAMARYTANKA	KOLARSKI TOR SPRAWNOŚCIOWY	SUMA PUNKTÓW
1	Podlaskie	40,43	65,71	100,00	132,00	75,00	60,03	669,07
2	Zachodniopomorskie	80,00	70,57	170,00	117,00	40,21	75,00	644,78
3	Kujawsko-Pomorskie	21,43	02,00	210,00	115,00	09,04	21,43	636,36
4	Śląskie	25,00	04,29	212,00	02,00	42,00	10,71	446,00
5	Opolskie	30,30	50,00	172,00	100,00	34,02	40,21	441,30
6	Świętokrzyskie	30,29	71,43	192,00	70,00	10,75	34,02	428,20
7	Łódzkie	5,36	100,00	140,00	117,00	10,75	20,70	416,09
8	Mazowieckie	30,30	95,71	174,00	100,00	04,20	0,00	401,30
9	Dolnośląskie	34,71	0,00	200,00	05,00	53,57	10,07	390,36
10	Podkarpackie	10,07	42,00	170,00	01,00	5,30	00,00	300,26
11	Pomorskie	5,36	57,14	120,00	04,00	0,00	00,00	301,40
12	Lubelskie	42,00	20,67	140,00	70,00	20,70	34,02	301,04
13	Małopolskie	10,71	7,14	144,00	00,00	50,03	42,00	329,64
14	Wielkopolskie	10,07	14,20	122,00	02,00	10,71	03,57	300,64
15	Lubuskie	0,00	21,43	100,00	70,00	34,02	5,30	300,61

PUNKTACJA GENERALNA

● SZKOŁY PONADGIMNAZJALNE

	WOJEWÓDZTWO	ODZNAKI	MARZSIE NA ORIENTACJĘ	KONKURS WIEDZY KRAJOZNAWCZY	KONKURS WIEDZY TURYSTYCZNEJ I TOPOGRAFICZNY	SAMARYTANKA	KOLARSKI TOR PRZESZKÓD	SUMA PUNKTÓW
1	Zachodniopomorskie	60,00	100,00	100,00	140,00	62,60	05,00	673,60
2	Lubelskie	40,00	00,00	200,00	60,00	60,00	45,00	465,00
3	Mazowieckie	21,07	00,00	190,00	111,00	05,00	0,00	475,07
4	Wielkopolskie	43,33	03,33	140,00	07,00	62,60	35,00	409,17
5	Śląskie	33,33	53,33	170,00	04,00	20,00	70,00	443,07
6	Podlaskie	0,07	73,33	144,00	03,00	45,00	70,00	432,00
7	Podkarpackie	21,07	00,07	152,00	07,00	40,00	30,00	417,33
8	Kujawsko-Pomorskie	20,07	00,07	140,00	00,00	75,00	15,00	411,33
9	Świętokrzyskie	30,07	20,07	174,00	70,00	70,00	10,00	395,33
10	Łódzkie	10,07	40,07	100,00	00,00	0,00	60,00	370,33
11	Pomorskie	40,07	40,00	110,00	01,00	10,00	60,00	363,07
12	Małopolskie	0,00	0,00	100,00	03,00	30,00	65,00	330,00
13	Dolnośląskie	30,00	13,33	140,00	00,00	15,00	22,50	312,03
14	Opolskie	13,33	33,33	124,00	02,00	26,00	22,50	300,17
15	Lubuskie	10,00	20,00	144,00	72,00	5,00	40,00	291,00
16	Warmińsko - Mazurskie	0,00	0,07	104,00	07,00	36,00	6,00	217,67

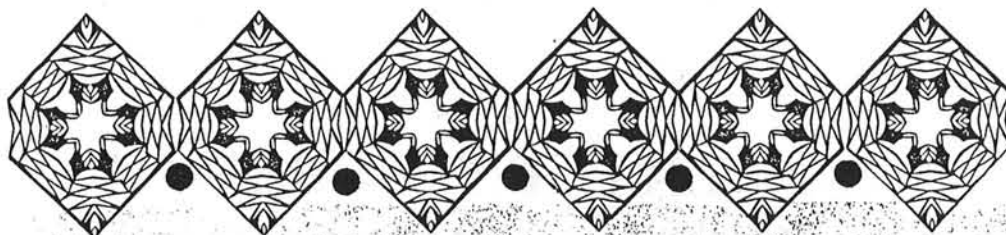
Komisja Opieki nad Zabytkami ZG PTTK informuje:

● KOMUNIKAT

Tegoroczny Zjazd Społecznych Opiekunów Zabytków i Wojewódzkich Konserwatorów Zabytków odbędzie się w dniach 30 września – 1 października nad Wigrami. Bezpośrednim organizatorem Zjazdu jest Oddział PTTK w Suwałkach. Głównymi tematami Zjazdu będzie problematyka ochrony zabytków na terenach pogranicza i ochrona zabytków hydrologicznych.

50

Łącznie z tym numerem biuletynu przesyłamy kartę zgłoszenia udziału w Zjeździe wraz z bliższymi informacjami organizacyjnymi.

REGULAMIN

V otwartego konkursu fotograficznego "ZABYTKI DREWNIANEJ ARCHITEKTURY WIEJSKIEJ OPOLSZCZYZNY" pod patronatem Marszałka Województwa Opolskiego

I. ORGANIZATORZY :

Muzeum Wsi Opolskiej w Opolu
Zarząd PTTK, Oddział w Opolu,
Związek Polskich Artystów Fotografików, Oddział Opolski

II. WARUNKI UCZESTNICTWA:

1. W konkursie może wziąć udział każdy autor, który dostarczy minimum 3 zdjęcia wykonane w technice czarno-białej lub barwnej w formacie nie mniejszym niż 20 x 30 cm, nie przetworzone komputerowo
2. Prace konkursowe powinny przedstawiać zabytek (lub zabytki) drewnianej architektury ludowej z terenu województwa opolskiego (z wyłączeniem zdjęć przedstawiających zabytki architektury położone na terenie Muzeum Wsi Opolskiej).
3. Każda zgłoszona praca powinna na odwrocie zawierać następujące informacje: imię i nazwisko autora, wiek, dokładny adres, tytuł zdjęcia i czas jego powstania.
4. Prace należy dostarczyć osobiście bądź przesać pocztą (zabezpieczając przed uszkodzeniem podczas przesyłki) z dopiskiem "Konkurs fotograficzny" na adres: Muzeum Wsi Opolskiej, ul. Wrocławska 174, 45-835 Opole.
5. Prace nie mogą być oprawione.
6. W konkursie nie mogą wziąć udział prace, które były zgłaszane w poprzednich jego edycjach, jak również brały udział w innych konkursach fotograficznych (zgłaszając prace do konkursu ich autorzy powinni złożyć stosowne oświadczenie na tę okoliczność).
7. W konkursie nie mogą brać udziału organizatorzy oraz członkowie ich rodzin.

III. PRZEBIEG KONKURSU:

1. Konkurs zostaje ogłoszony z dniem 18 kwietnia 2000 roku.
2. Termin dostarczenia prac upływa z dniem 30 października 2000 roku - w przypadku przesyłki decyduje data stempla pocztowego.
3. Oceny zgłoszonych prac oraz zakwalifikowania ich do wystawy pokonkursowej dokona Jury, w skład którego wejdą fotograficy-profesjonaliści oraz przedstawiciele organizatorów.
4. Wystawa pokonkursowa pt. „Zabytki ludowej architektury drewnianej Opolszczyzny” zostanie zorganizowana w listopadzie 2000 roku.

IV. NAGRODY:

1. Fundatorami nagród są organizatorzy konkursu.
2. Komisja Konkursowa przyzna autorom najlepszych prac następujące nagrody:

<i>I nagroda</i>	700 zł
<i>II nagroda</i>	500 zł
<i>III nagroda</i>	300 zł
<i>wyróżnienia po</i>	150 zł

3. Komisja Konkursowa zastrzega sobie prawo innego podziału nagród.

V. OGŁOSZENIE WYNIKÓW:

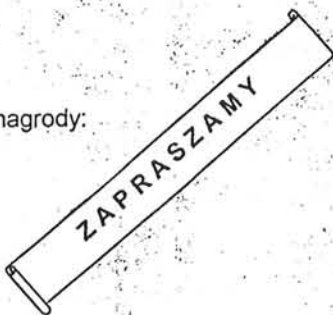
1. Wyniki konkursu zostaną ogłoszone w lokalnych środkach masowego przekazu
2. Autorzy zgłoszonych do konkursu prac zostaną powiadomieni indywidualnie o jego wynikach i zaproszeni do udziału w uroczystym jego podsumowaniu.

VI. PRAWA UCZESTNIKÓW I ORGANIZATORÓW:

1. Prace nagrodzone i wyróżnione przechodzą na własność organizatorów
2. Organizatorzy zastrzegają sobie prawo do nieodpłatnych reprodukcji prac konkursowych dla celów reklamowych oraz do ewentualnego prezentowania wystawy w innych ośrodkach w kraju.
3. Prace nie zakwalifikowane do wystawy należy odebrać u Organizatorów do 30 listopada 2000 roku.

VII. INFORMACJE:

Wszelkich informacji dotyczących konkursu udziela Dział Udostępniania i Edukacji
Muzeum Wsi Opolskiej w Opolu, ul. Wrocławska 174, tel. 4572349, 4743021 wew. 38.

● ● ●

KONKURS FOTOGRAFICZNY „BESKIDY W OBIEKTYWIE”

Komisja Turystyki Górskiej PTTK Oddziału „Beskid” w Nowym Sączu ogłasza czwarty **KONKURS FOTOGRAFICZNY** adresowany do wszystkich turystów - miłośników gór.

Każdy kto przemierza górskie ścieżki Beskidów z aparatem fotograficznym ma okazję zaprezentować zatrzymane w kadrze, uchwycone i podpatrzone w górach motywy.

Przedstawione do konkursu prace mogą stanowić zarówno odrębne tematycznie pojedyncze fotogramy, jak też serie zdjęć. Na każdym z nich należy podpisać co przedstawiają. Minimalny format przyjmowanych zdjęć 15 x 20 cm.

Każde zdjęcie należy opatrzyć tylko godłem, a do zdjęć konieczne dołączyć zamkniętą kopertę tak samo oznaczoną, zawierającą nazwisko, imię i adres autora. Jeden autor może nadesłać maksimum 3 pojedyncze zdjęcia lub jedną serię zdjęć.

Termin nadsyłania prac na adres Oddziału PTTK „Beskid” Nowy Sącz Rynek 9 - upływa 31 października 2000 r. /decyduje data stempla pocztowego /.

Autorzy najbardziej oryginalnych, najciekawszych prac otrzymają nagrody pieniężne.

Nagrodzone i wyróżnione fotogramy zostaną zaprezentowane na okolicznościowej wystawie fotograficznej.

Jury zastrzega sobie prawo zatrzymania najciekawszych prac w archiwum Oddziału PTTK. Pozostałe fotogramy mogą być zwrócone pod warunkiem przesłania odpowiedniej wielkości koperty ze znaczkami.

**Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze
Oddział „BESKID”**

33-300 NOWY SĄCZ Rynek 9

Tel. 0 – 18 443 – 74 – 57; Fax. 0 – 18 443 – 89 – 19

organizuje

K U R S

na uprawnienia

Przewodnika Górskiego Beskidzkiego III klasy

oraz

Przewodnika Terenowego na woj. Małopolskie

Kandydat na kurs powinien odpowiadać następującym wymogom:

- mieć ukończone 18 lat;
- posiadać ukończoną co najmniej szkołę średnią;
- posiadać stan zdrowia umożliwiający wykonywanie zadań przewodnika górskiego lub terenowego, udokumentowany odpowiednim zaświadczeniem lekarskim;
- nie był karany za przestępstwa umyślne lub inne popełnione w związku z wykonywaniem zadań przewodnika turystycznego;
- być członkiem PTTK.

*****

* * * * *

- ♦ **Zajęcia teoretyczne odbywać się będą w układzie piątek popołudniu i sobota, natomiast wycieczki szkoleniowe w niedzielę.**
- ♦ **Szkolenie teoretyczne będzie obejmowało 281 godzin wykładów, zaś zajęcia praktyczne będą obejmowały 18 dni wycieczkowych.**

Koszt kursu ok. 1200 zł – płatne w II ratach.

Informacje oraz zgłoszenia w siedzibie PTTK Oddz. „Beskid”

Nowy Sącz, Rynek 9; Tel. 0 – 18 443 74 57

codziennie w godz. od 11⁰⁰ do 15⁰⁰.

TRASA Ltd.

jest firmą ekonomiczną Klubu Czeskich Turystów. Zarządza domkami KCT, wydaje mapy, kalendarze imprez turystycznych i inne materiały. Poprzez swoje Centrum Usług Turystycznych organizuje podróże i programy pobytu w Czechach dla partnerów KCT i innych zagranicznych gości.

Kontakt: Centrum Usług Turystycznych (Centours)
Pani Jarka Sedlackova
ul. Archeologicka 2256
155 00 Praga 5 – Luziny
Czechy

Telefon: 00420-2-516 119 11

Tel./Faks: 00420-2-651 45 29
00420-2-651 48 31

e-mail: centours@ms1.ipnet.cz

Mapy KCT 1:50 000 można nabyć po atrakcyjnej cenie w sklepie:

Trasa, ul. Skolska 16, 110 00 Praga 1, Czechy

lub otrzymać pocztą zamawiając je w Centours. Mapy są również do nabycia w księgarniach na terenie całych Czech.

•PROPOZYCJE•

**POKOJE DO WYNAJĘCIA
NOCLEGI**

MARIA MAZUGA

34-130 Kalwaria Zebrzydowska, ul. Bernardyńska 24
(pod klasztorem), tel. 033/ 766 311

REGULAMIN ODZNAKI KRAJOZNAWCZEJ PTTK WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

I Postanowienia ogólne

- Odnaka Krajowawca PTTK Województwa Śląskiego jest odznaką regionalną PTTK ustanowioną przez Radę Prezesów Oddziałów PTTK Województwa Śląskiego z inicjatywy Górnośląskiego Kręgu Krajoznawców i oddziałowych komisji krajoznawczych
- Celem odznaki jest popularyzacja wiedzy o województwie śląskim i jego walorach turystyczno-krajoznawczych
- Odnaka Krajowawca PTTK Województwa Śląskiego jest ustanowiona w trzech stopniach:
- stopień I
- stopień II
- stopień III
- Odnakę przyznaje Górnośląski Krag Krajoznawców, Regionalna Pracownia Krajoznawca PTTK w Katowicach oraz uprawnione oddziałowe komisje krajoznawcze województwa śląskiego
- Nadanie Odznaki Krajowawcej PTTK Województwa Śląskiego następuje po weryfikacji kroniki krajowawcej lub ewidencji wycieczek prowadzonej w książeczkach turystyki pieszej i kolarskiej. Odznaka jest odpłatna

II. Warunki zdobycia odznaki

- Odnakę mogą zdobywać osoby, które ukończyły 10 lat
- Odnakę zdobywa się według kolejności stopni. Następny kolejny stopień można zdobywać bezpośrednio po spełnieniu warunków stopnia niższego
- Nadwyżka zaliczanych obiektów krajoznawczych zdobytych na jeden stopień odznaki przechodzi po weryfikacji na stopień wyższy
- Okres zdobywania poszczególnych stopni odznaki jest dowolny
- Odnaka może być zdobywana podczas indywidualnych wędrowek po województwie lub podczas wycieczek, rajdów, zlotów i innych imprez organizowanych przez ognia PTTK, zakłady pracy, szkoły, organizacje itp.
- odznaka może być zdobywana równocześnie z innymi odznakami krajoznawczymi i odznakami turystyki kwalifikowanej
- Potwierdzeniem pobytu lub zwiedzenia obiektu może być odcisk pieczętki z nazwą miejscowości lub obiektu, wklejony bilet wstępu, zdjęcie na tle obiektu. Na wycieczkach zbiorowych zwiedzenie obiektu mogą potwierdzić przewodnicy turystyczni i kadra programowa PTTK (przodownicy, instruktorzy) pod warunkiem, że biorą udział w wycieczce i zwiedzeniu obiektu. Potwierdzenia mogą też dokonywać instruktorzy krajoznawstwa na podstawie ustnego sprawozdania ubiegającego się o przyznanie odznaki
- Do zdobycia odznaki w poszczególnych stopniach wymagane jest poznanie określonej liczby obiektów krajoznawczych:

L.p.	Grupy obiektów krajoznawczych	Stopień			Razem
		I	II	III	
1.	Miasta zabytkowe	1	2	3	6
2.	Zabytki architektury	4	8	12	24
3.	Muzea lub Izby Regionalne	1	3	6*	10
4.	Parki etnograficzne	-	1	1	2
5.	Rezerwaty przyrody	1	2	3	6
6.	Parki krajoznawcze	-	1	2	3
7.	Parki zabytkowe	1	3	5	9
8.	Miejsca pamięci narodowej	2	4	6	12
9.	Inne obiekty krajoznawcze	10	10	10	30
10.	Łączna suma obiektów wymagana na dany stopień	20	40	50	110

Wyjaśnienia do tabelki

ad 1 Przykłady miast zabytkowych:

Bielsko-Biała, Będzin, Bytom, Cieszyn, Częstochowa, Gliwice, Kłobuck, Krzepice, Lubliniec, Miasteczko Śląskie, Pyszczyna, Racibórz, Rybnik, Siewierz, Skoczów, Sosnowice, Tamowskie Góry, Toszek, Wodzisław Śl., Żarki, Żory, Żywiec

ad 2 Dowolne zabytki architektury z wyjątkiem zabytków na terenie miasta, wykazywanego przez ubiegającego się o odznakę w punkcie 1

ad 3 *Muzeum Śląskie jako warunek zdobycia III stopnia, o ile nie zostało ono wykazane do stopni wcześniejszych

ad 4 Chorzów – Górnośląski Park Etnograficzny, Pyszczyna – Zagroda Wsi Pszczynskiej

ad 5 W województwie śląskim jest 59 rezerwatów, na przykład:

Modrzewiowa Góra, Zamczyko, Zielona Góra, Hubert, Wielki Las, Kaliszak, Sokole Góry, Jeleniak-Mikuliny, Segiet, Ochojec, Las Murckowski, Łęczczok, Rotuz,

Kopce, Szeroka, Barania Góra, Śrubita, Oszus, Romanka, Pilsko

ad 6 Parki krajoznawcze: Beskidu Śląskiego, Beskidu Małego, Orlich Gniazd, Sławki,

Lasy nad górną Liswartą, Zaleczanski Park Krajoznawczy, Cysterskie Kompozycje Krajoznawcze Rud Wielkich, Żywiecki Park Krajoznawczy

ad 7 Wszystkie zabytkowe parki miejskie oraz znajdujące się w sąsiedztwie zamków i pałaców

ad 8 Pomniki, tablice pamiątkowe, groby żołnierzy poległych w powstaniach i wojnach

ad 9 np.: Chorzów WPK i W (placiarium, Zoo, Wesołe Miasteczko), Tarnowskie Góry (Kopalnia Zabytkowa, sztolnia „Czarnego Pstrąga”), kolejka wąskotorowa Bytom – Miasteczko Śląskie lub Gliwice – Rudy, Gliwice – palmiarnia, Sosnowiec –

egzotarium, Zabrze – ogród botaniczny, Katowice – „Spodek”, Biblioteka Śląska

inne przykłady architektury współczesnej

ad 10 Do łącznej sumy obiektów wymaganych na dany stopień uzupełniamy dowolnymi obiektami z dowolnych grup

III. Postanowienia końcowe

- Zdobycie brązowej i srebrnej Regionalnej Odznaki Krajowawczej upowaznia do przyznania I i II stopnia Odznaki Krajowawczej Województwa Śląskiego pod

warunkiem, że Regionalna Odznaka Krajoznawcza zdobywana była na terenie województwa śląskiego

15. Obiekty krajoznawcze zaliczane na poszczególne stopnie można zaliczyć tylko jeden raz
15. Górnosiąski Krag Krajoznawców na wniosek własny lub oddziałowych komisji krajoznawczych może przyznać osobie fizycznej lub prawnej dowolny stopień Odznaki Krajoznawczej Województwa Śląskiego z pominięciem wynogów punktu 13
16. Ostateczna interpretacja niniejszego regulaminu należy do Rady Prezesów Oddziałów PTTK Województwa Śląskiego w Katowicach
17. Regulamin został zatwierdzony przez Radę Prezesów Oddziałów PTTK Województwa Śląskiego w Katowicach w dniu 9 kwietnia 2000 r. i od tego dnia wchodzi w życie.

Opracowanie: Andrzej Likos, Bogdan Tytko – Komisja Krajoznawcza Oddziału PTTK w Wodzisławiu śl
Konsultacja – Edward Wieszczorek – kierownik Regionalnej Pracowni Krajoznawczej PTTK w Katowicach

REGULAMIN

XVIII OGÓLNOPOLSKIEGO GÓRSKIEGO RAJDU PRZEWODNIKÓW PTTK

BABIA GÓRA 2000

ZAWOJA 14 – 17 września

Rajd organizowany jest pod patronatem Marszałka województwa małopolskiego Marka Nawary.

Organizatorzy:

Koła Przewodników Beskidzkiej i Terenowych przy o PTTK w Oświęcimiu, Suchej Beskidzkiej, Wadowicach i Chełmku.

Współorganizatorzy:

- Komisja Przewodnicka ZG PTTK w Warszawie;
- Dyrekcja Babogórskiego Parku Narodowego;
- Wójt Gminy Zawoja;
- Małopolskie Forum Oddziałów PTTK

Kierownictwo rajdu:

- Komandor: Jan Noworyta tel. 033-8432096
- Z-cy Komandora: Zdzisław Wróbel tel. 033-8461248
Janusz Jedrygas tel. 033-8233637
Robert Semik tel. 033-8742908

Cele rajdu:

- uczczenie 125- lecia przewodnictwa w Polsce;
- uczczenie 50- lecia PTTK;
- propagowanie walorów turystyczno-krajoznawczych województwa małopolskiego oraz integracja środowiska przewodnickiego.
- uczczenie jubileuszu 50-lecia Orawskiego Parku Etnograficznego;
- uczczenie 20-tej rocznicy 1 Zimowego Wejścia na Mont Everest

Termin rajdu:

Rajd odbędzie się w dniach 14-17 września 2000 z metą w Zawoju.

Uczestnictwo w rajdzie:

W rajdzie biorą udział zespoły rajdowe (3-10 osobowe): zgłoszone przez koła (kluby) przewodników i oddziały PTTK.

UWAGA: Ze względu na górski charakter rajdu połączone jest posiadanie odpowiedniego dla turystyki górskiej obuwia oraz okrycia wierzchniego zabezpieczającego przed wiatrem i deszczem. Ponadto wszyscy uczestnicy powinni posiadać: apteczkę, latarkę, plecak, dokument stwierdzający tożsamość, legitymację przewodnicką, paszport / dla wyjeżdżających na Słowację

● Zgłoszenie uczestnictwa w rajdzie dokonuje się na załączonej „karcie zgłoszenia” w terminie do dnia 15 sierpnia 2000 na adres:

Oddział PTTK „Ziemi Oświęcimskiej”
ul. Mickiewicza 6
32-600 OSWIECIM

wplacając jednocześnie wpisowe na konto:

o/PTTK „Ziemi Oświęcimskiej” w Oświęcimiu nr konta: PKO BP
o/Oświęcim 10201417 - 186876 - 270 - 1

z dopiskami: „Rajd „Babia Góra 2000””.

UWAGA: Liczba uczestników rajdu jest ograniczona, o przyjęciu decyduje kolejność zgłoszeń. Na karcie zgłoszenia należy zaznaczyć nr wybranej trasy – oraz ilość osób korzystających ze zniżek PKP.

Koszty uczestnictwa:

Koszt uczestnictwa w rajdzie wynosi 160 zł: w ramach którego organizatorzy zapewniają:

- 3 noclegi (14.15; 15/16; 16.17);
- 3 śniadania (15.16.17);
- 3 obiadowe (14.15.16);
- okolicznościową odznakę rajdową, materiały krajoznawcze, proporzek rajdowy;
- dowóz autokarem do wyznaczonych pkt. tras;
- ubezpieczenie NW;
- obsługę przewodnicką;
- zniżkę kolejową 50%;
- udział w imprezach towarzyszących.

Potwierdzenie uczestnictwa:

Potwierdzenie przyjęcia do udziału w rajdzie zostanie przesłane na wskazany w zgłoszeniu adres w terminie do dn. 30 sierpnia 2000.

Zalwaterowanie uczestników:

Organizatorzy rajdu zapewniją rezerwację miejsc noclegowych w ośrodkach wypoczynkowych w Zawoju. Biuro rajdu i recepcja znajdują się w D.W. „Górnik” w Zawoju Mosorne: tel. (033) 977-51-3

Przebieg rajdu:

14.09.2000 (czwartek):

zakwaterowanie do godz. 10

godz. 10⁰⁰ - wyjście na wybrane trasy

godz. 18⁰⁰ - obiadokolacja

godz. 19⁰⁰ - spotkanie (prelekcja) z wybitnym himalaistą Krzysztofem Włocińskim;

prezentacja wyposażenia przewodnickiego (obuwie, ubrania, plecaki, apteczki)

firm: Himal, Alpinus, Malachowski, Natalex, A. Chruściel oraz map wydawnictwa

Pascal i PWK;

15.09.2000 (piątek):

godz. 7⁰⁰ - 7³⁰ - śniadanie

godz. 8⁰⁰ - wyjazd na trasy

godz. 18⁰⁰ - obiadokolacja

godz. 19⁰⁰ - spotkanie z Dyr. Babiogórskiego Parku Narodowego (prelekcja, park biosfery), ognisko,

„wieczornica przewodnicka” - Skansen PTTK im. J. Żaka.

16.09.2000 (sobota)

godz. 7⁰⁰ - 7³⁰ - śniadanie

godz. 8⁰⁰ - wyjazd na trasy

godz. 18⁰⁰ - obiadokolacja

godz. 19⁰⁰ - spotkanie z gospodarzami regionu i zaproszonymi gośćmi, występ zespołu regionalnego,

(bal przewodnicki)

17.09.2000 (niedziela)

godz. 7⁰⁰ - 7³⁰ - śniadanie

godz. 9⁰⁰ - - wyjazd uczestników do miejsca zamieszkania.

Uwagi końcowe:

Istnieje możliwość noclegu poprzedzającego rozpoczęcie rajdu w Zawoju

(13 14 19.2000 - cena 25 zł) oraz udziału w wycieczce na Słowację na trasie: Zawoja - Chyżne

- Orawskie Zamki - Dolny Kubin - Ruzomberok - Liptowski Mikulasz - Demianowska Dolina

(zwiedzanie Jaskini Wolności: wyjazd kolejką na Chopok (2029 m.n.p.m.) lub kaptel w

basenach termalnych w Beszenowej) - cena wycieczki 25 zł. Powyższe należy zaznaczyć na

karcie zgłoszenia z podaniem ilości osób. Ponadto istnieje możliwość (za dodatkową opłatą ok. 15

zł) dowozu uczestników do stacji PKP Katowice lub Kraków. W przypadku niesprzyjających

warunków atmosferycznych kierownictwo rajdu zastrzega sobie prawo do zmiany tras rajdu.

Kierownictwo rajdu nie bierze odpowiedzialności za wypadki i szkody wynikłe w czasie trwania

rajdu, zarówno wobec uczestników jak i osób trzecich. Odpowiedzialność za ew. szkody ponoszą

uczestnicy. Prawo interpretacji niniejszego regulaminu jest zastrzeżone dla organizatorów rajdu.

TRASY RAJDU

TRASA A

14. 09 Zawoja Centrum - Przeł. Przysłop - Kiczora - Przełęcz Opaczne (875) - Jąłowice (1111) - Przeł. Klekociny - Zawoja Widły. Czas przejścia ok. 6 h. Szlak czerwony, żółty, bez znaków

15. 09 Przeł. Krowiarki (986) - Polica (1369) - Olerąglica (Schronisko PTTK na H. Krupowej) - Rezerwat im. Klemensiewicza - Spalenica - Zawoja Centrum. Czas przejścia 7.5 h. Szlak czerwony, zielony.

16.09 Przeł. Krowiarki - Mokry Stawek - Skrzęt Ratowników - Perć Akademicka - Babia Góra (1725) - Przeł. Brona - Schronisko na Markowych Szczawinach - Zawoja Barańcowa (Muzeum B.P.N.) - Skansen im. J. Żaka. Czas przejścia 7 h. Szlak niebieski, żółty, czerwony, zielony.

TRASA B

14.09 Sucha Beskidzka - Magurka (872) - Przeł. Przysłop (661) - Smyraki - Zawoja. Czas przejścia ok. 4,5 h. Szlak czerwony.

15.09 Przeł. Lipnicka (Krowiarki 982) - Sokolica - Kępa - Diabłak (1725) - Przeł. Brona - Markowe Szczawiny Schronisko (1108) - Zawoja Barańcowa (Ośrodek Edukacji B.P.N.) - Skansen J. Żaka. Czas przejścia 6,5 h. Szlak czerwony, zielony.

16.09 Przeł. Krowiarki - Polica (1369) - Hala Śmietanowa - Spalenica - Zawoja Centrum. Czas przejścia 6 h. Szlak czerwony, zielony.

TRASA C

14.09 Zawoja Marszałki - Urwisko - Bubiaki - Przeł. Przysłop (661) - Kiczora - Smyraki - Zawoja Centrum. Czas przejścia 4,5 h. Szlak czarny, czerwony.

15.09 Przeł. Krowiarki (986) - Mokry Stawek - Schronisko na Markowych Szczawinach (1108) - Zawoja Barańcowa (Ośrodek Edukacyjny B.P.N., Skansen im. J. Żaka) - Zawoja Mosorne. Czas przejścia 5 h. Szlak niebieski, zielony.

16.09 Udział w uroczystościach Jubileuszu 50-lecia Orawskiego Parku Etnograficznego w Zubrzy Gómej
godz. 10⁰⁰ - przyjazd do Zubrzycy

godz. 10³⁰ - 12⁰⁰ - zwiedzanie skansenu

godz. 12⁰⁰ - 15⁰⁰ - uroczystości jubileuszowe (Włata Przewodnicka)

godz. 15⁰⁰ - wyjazd do Zawoju

KARTA ZGŁOSZENIA

udziału

w XVIII Ogólnopolskim Górskim Rajdzie Przewodników PTTK
BABIA GÓRA 2000 w dniach 14 – 17 września 2000 r.

.....
.....
(Nazwa i adres Kola (Klubu) Przewodników – prosimy podać adres pocztowy, na który należy wysłać potwierdzenie przyjęcia na Rajd)

Zgłaszamy udział grupy rajdowej (ewent. indywidualnie) na trasę nr ..... (trasa zastępcza)..... wycieczkę.....
Kierownik grupy rajdowej: .....

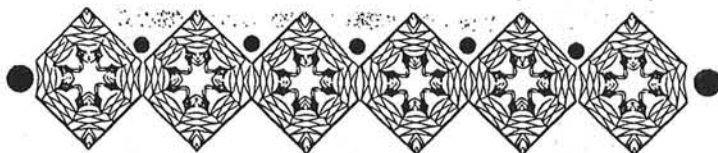
L.p.	Imię i nazwisko	Data urodzenia	Adres zamieszkania	Nr dow. osobist.	Nr paszportu	Symbol wycieczki dla indywidualnych
1.						
2.						
3.						
4.						
5.						
6.						

Świadczenia dodatkowe:

1. nocleg 13/14.09 dla ..... osób .....
2. zniżka PKP 50 % .....osób .....
3. wycieczka na Słowację.....osób.....

Oświadczamy, że znane są nam warunki uczestnictwa w Rajdzie oraz Regulamin Rajdu. Bierzymy udział w Rajdzie na własną odpowiedzialność. Równocześnie oświadczamy, że wpłatę wpisowego za udział w Rajdzie w wysokości ..... od osoby dokonano na konto bankowe nr 10201417-186876-270-1 w PKO BP o/Oświęcim w dniu ..... 2000 w łącznej wysokości..... zł
..... dnia ..... 2000 r.

.....
(pieczęć i podpis organizacji zgłaszającej udział)

Popularna Żeglarska Odznaka Turystyczna

W roku 1998 Komisja Turystyki Żeglarskiej ZG PTTK ZG PTTK ustanowiła nowy stopień ŻOT – *popularny*.

Do zdobycia ŻOT w stopniu popularnym wystarczy uzyskać 100 pkt. w ciągu jednego sezonu w turystycznych rejsach żeglarskich trwających co najmniej 24 godziny.

Stosunkowo niewielkie wymagania na popularną odznakę ŻOT stanowią zachętę do uprawiania turystyki żeglarskiej i ułatwiają zdobycie pierwszego stopnia ŻOT.

Odznakę popularną ŻOT, a także wszystkie inne jej stopnie oraz Turystyczne Dzienniczki Żeglarskie można zamawiać w Oddziale PTTK „Mazowsze” w Warszawie ul. Litewska 11/13 00-589 Warszawa, telefon (0-22) 629-39-47; fax (0-22) 627-13-38.

• KOMUNIKAT •

**REGULAMIN
XXXV OGÓLNOPOLSKIEGO ZŁOTU
PRZODOWNIKÓW TURYSTYKI
GÓRSKIEJ**

CHEJCINY

29 września – 1 października 2000

Honorowy patronat:

Wojewoda Świętokrzyski
Marszałek Województwa Świętokrzyskiego
Burmistrz Miasta Chęciny

Sponsorzy:

Ministerstwo Transportu i Gospodarki Morskiej
Świętokrzyski Urząd Marszałkowski w Kielcach

Organizator:

XXXV Ogólnopolski Zlot Przodowników Turystyki
Górskiej organizuje imieniu Komisji Turystyki Górskiej
Zarządu Głównego PTTK w Krakowie Oddział
Świętokrzyski PTTK w Kielcach.

Termin Zlotu:

Zlot odbędzie się w dniach 29 września –
1 października 2000 r.

Komitet Organizacyjny:

Komandor	Kazimierz Micorek
V-ce Komandor	Franciszek Guska
Sekretarz	Waldemar Kowalski
Kwatermistrz	Jolanta Bednarska
Kierownik tras	Jerzy Pabian

Cele Zlotu Przodowników GOT:

- uczczenie 50-lecia powstania PTTK;
- popularyzacja turystyki górskiej;
- poznanie Gór Świętokrzyskich;
- wymiana doświadczeń kadry PTTK.

Uczestnictwo w Zlocie:

Uczestnikiem Zlotu może być Przodownik Turystyki
Górskiej PTTK, który w nieprzekraczalnym terminie
10 września 2000 roku nadeśle zgłoszenie wraz
z wpisowym. O przyjęciu na Zlot decydować będzie
kolejność wpłat.

Ilość miejsc ograniczona – 100 osób.

Zgłoszenia należy nadesłać na adres:

Oddział Świętokrzyski PTTK
ul. Zamkowa 4
25-009 Kielce

Wpisowe na Zlot – 120 zł od osoby należy wpłacić na
konto:

Bank Śląski S.A. Oddział Kielce
10501416-0500000922
z dopiskiem „Zlot GOT – 2000”

Zakwaterowanie i wyżywienie:

Internat Zespołu Szkół Zawodowych
Chęciny ul. Białego Zagłębia 1

Świadczenia:

- 2 noclegi (29/30 września, 30/1 października);
- wyżywienie od obiadu 29 września do śniadania
1 października;
- materiały krajoznawcze;
- znaczek zlotowy;
- ubezpieczenie od NW;
- zniżka na przejazd PKP;
- wycieczka krajoznawcza;
- prelekcja i pokaz przeźroczy;
- ognisko turystyczne.

Obowiązki uczestników:

- przestrzeganie postanowień Karty Turysty, Regulaminu
Zlotu, regulaminu parku krajoznawczego i rezerwatów
przyrody;
- przestrzeganie przepisów przeciwpożarowych oraz
poleczeń kierowników tras.

PROGRAM ZLOTU

29 wrzesień - piątek

- 8⁰⁰ – 13⁰⁰ przyjmowanie uczestników Zlotu
 13⁰⁰ – 14⁰⁰ obiad
 14⁰⁰ – 17⁰⁰ zwiedzanie Muzeum Wsi Kieleckiej w Tokami
 17³⁰ uroczyste otwarcie Zlotu
 18³⁰ – 19³⁰ prelekcja „Góry Świętokrzyskie”
 20⁰⁰ – 21⁰⁰ kolacja
 21⁰⁰ spotkanie turystyczne

30 wrzesień - sobota

- 7³⁰ – 8³⁰ śniadanie
 9⁰⁰ wyjazd na wycieczkę krajoznawczą (autokarowo – pieszą)
 16⁰⁰ obiad
 17⁰⁰ – 21⁰⁰ Biesiada Turystyczna – zakończenie Zlotu

1 październik - niedziela

- 8⁰⁰ – 9³⁰ śniadanie
 9³⁰ – 11⁰⁰ zdawanie kwater

Trasa wycieczki autokarowo – pieszej
 w dniu 30 września

autokarowa: Chęciny – g. Miedzianka (rezerwat przyrody)
 piesza:

wariant I: g. Miedzianka – Grząby Bolmińskie –
 Korzecko – Chęciny

wariant II: g. Miedzianka – Gałęzice –
 jaskinia Piekło – Chęciny

Do zobaczenia na zlocie
Organizatorzy

KARTA ZGŁOSZENIA

na XXXV Ogólnopolski Zlot
 Przodowników
 Turystyki Górskiej
 CHĘCINY 2000

Dane personalne uczestnika:

7. Imię i nazwisko.....
 8. Dokładny adres zamieszkania:
 miejscowość.....
 ulica.....
 nr domu.....nr mieszkania.....
 poczta.....kod pocztowy.....
 9. Data i miejsce urodzenia.....
 10. Seria nr dowodu osobistego.....
 wydany dn.....przez.....
 11. Nr legitymacji PTG.....
 Nr legitymacji Honorowego PTG.....
 12. Oddział PTTK.....

Zamawiam zniżki na przejazdy PKP – TAK / NIE
 (niepotrzebne skreślić)

Wpisowe w wysokości 120 zł wpłaciłem(-am) na wskazane
 w regulaminie konto bankowe przekazem / przelewem
 dnia.....

W załączeniu przesyłam kopię dowodu wpłaty.

.....
 miejscowość i data

.....
 podpis

REGULAMIN 40 JUBILEUSZOWEGO CENTRALNEGO ZLOTU MŁODZIEŻY „PALMIRY-2000”

● I. WARUNKI UCZESTNICTWA

1. W Zlocie mogą uczestniczyć drużyny młodzieżowe ze szkół, uczelni, organizacji młodzieżowych, społecznych i jednostek wojskowych.
2. Na trasy wielodniowe przyjmowana będzie młodzież powyżej 15-ego roku życia.
3. Młodzież szkolna może uczestniczyć w Zlocie tylko pod opieką osób pełnoletnich.
Opiekunowie ponoszą odpowiedzialność za postawę, przygotowanie (odpowiedni ekwipunek) i zachowanie się swojej grupy.
4. Zgłoszenia drużynom składających się z 10-20 osób plus opiekun, należy nadsyłać na kartach zgłoszeń według załączonego wzoru, nie później niż do dnia 1.X.2000 r. (liczba miejsc ograniczona) do Żoliborskiego Oddziału PTTK, 01-871 Warszawa, ul. Kasprowicza 40. Drużyny liczące mniej niż 10 osób w ramach wpisowego nie otrzymują proporczyka.

5. Wpisowe w wysokości:

- 20,00 PLN od uczestników tras pięciodniowych,
  - 15,00 PLN od uczestników tras trzy- i dwudniowych,
  - 12,00 PLN od uczestników tras jednodniowych
- należy wpłacać w biurze Zarządu Oddziału Żoliborskiego PTTK, 01-871 Warszawa, ul. Kasprowicza 40 w poniedziałki, wtorki, czwartki i piątki w godz. 9.00 - 16.00 oraz w środy w godz. 10.00 - 18.00 lub przelewem na konto WBK O/W-wa Nr 10901014-1326-158-00-0 z dopiskiem „PALMIRY-2000”.

Opiekun grupy otrzymuje świadectwa nieodpłatnie.

6. Uczestnicy powinni przebyć trasę zgodnie z terminami podanymi w regulaminie i przybyć w dniu 22 października br. na metę obok wsi Pocięcha. Meta czynna będzie w godz. 14.00 - 16.30.

W innych godzinach drużyny przyjmowane nie będą.

● II. OBOWIĄZKI UCZESTNIKA

1. Ekwipunek uczestników powinien odpowiadać jednodniowej lub też kilkudniowej wycieczce pieszej lub kolarskiej.

2. Każda drużyna obowiązana jest posiadać podręczną apteczkę.

3. Wyżywienie uczestników we własnym zakresie. Na mecie Zlotu czynne będą kioski spożywcze.
4. Wskazane jest przymieszenie ze sobą zniczy i lampek nagrobkowych, które zapłoną na cmentarzu w Palmirach.

● III. W RAMACH WPISOWEGO UCZESTNICZY OTRZYMUJĄ:

1. Potwierdzenie punktów zdobytych na odznaki turystyki kwalifikowanej.
2. Pamiątkowy znaczek dla każdego uczestnika oraz proporczyk dla drużyny.
3. Gorący posiłek na mecie. Uczestnicy muszą mieć własne naczynia: menażki, kubki i sztućce.
- Noclegi w warunkach turystycznych (własny sprzęt biwakowy: namioty, śpiwory, materace itp.). Trasa 5-dniowa bez namiotów.
4. Ubezpieczenie.
5. Przejazd autokarami do Warszawy (po zakończeniu imprezy).
6. Przejazd uczestników w ramach tras pięciodniowych na własny koszt.

UWAGA WAŻNE!!!

Drużyny, które chcą skorzystać z przejazdu autokarami z Palmir do Warszawy proszone są o zaznaczenie tego faktu na Karcie Zgłoszenia załączonej do niniejszego Regulaminu.

● IV. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Komitet Organizacyjny Zlotu prosi wszystkie organizacje zgłaszające swoje drużyny o przybycie z pocztami sztandarowymi. Komitet Organizacyjny Zlotu prosi uczestników, którzy przybędą z pocztami sztandarowymi i wieńcami, aby poczty sztandarowe (możliwie w strojach organizacyjnych) zgłoszyły się koło krzyża „Jerzyków” we wsi Pocięcha o godz. 16.30, a delegacje z wieńcami i wiankami na parking w Palmirach o godz. 17.00.
2. Organizatorzy zapewniają transport zapakowanych sztandarów z Warszawy do Palmir po uzgodnieniu z biurem Oddziału tel. 834-68-25, 834-54-43.
3. Kierownictwo Zlotu zastrzega sobie prawo interpretacji postanowień niniejszego Regulaminu.

4. Uczestnicy biorą udział w Zlocie na własną odpowiedzialność. W przypadku niestawienia się na Zlocie wpisowe zwracane nie będzie, a uczestnik traci prawo do wszelkich świadczeń ze strony organizatorów.

5. Uczestników prosi się o współdziałanie ze służbami porządkowymi.

ZLOT ODBĘDZIE SIĘ BEZ WZGLEDU NA POGODĘ.

● V. PROGRAM ZLOTU

18 października

Uroczyste rozpoczęcie Zlotu.

18-22 października

Przebycie wybranej trasy pieszej lub kolarskiej.

22 października

godz. 14.00-16.30 - przyjmowanie drużyn na mecie w rejonie wsi

Pociecha,

godz. 17.00-17.30 - zakończenie części turystycznej Zlotu,

godz. 17.30 - wymarsz drużyn rajdowych (pod kierownictwem organizatorów Zlotu) na cmentarz w Palmirach,

godz. 18.00 - apel poległych, złożenie wienieców, kwiatów i zapalenie zniczy na cmentarzu w Palmirach.

TRASY 40 JUBILEUSZOWEGO CENTRALNEGO ZLOTU MŁODZIEŻY „PALMIRY-2000”

● TRASA Nr 1 - pięciodniowa (ok. 127,3 km)

Punkt startowy w Ossowie na Cmentarzu Żołnierzy Polskich i Osób Cywilnych, czynny o godz. 11.00.

18 października (środa) - ok. 25,3 km

Ossów - Zielonka - Struga - Nieporęt (nocleg).

19 października (czwartek) - ok. 31 km

Nieporęt - Łajski - Chotomów - Trzciany - Boża Wola - Nowy Dwór Mazowiecki - Modlin (nocleg).

20 października (piątek) - ok. 29 km

Modlin - Kazuń Nowy - Majdany - Cybulice Duże - Teofile - Polesie Nowe - Nowiny (nocleg).

21 października (sobota) - ok. 21 km

Nowiny - Piaski Królewskie - Posada Cisowe - Górki - Zamczysko - Leszno (nocleg).

22 października (niedziela) - ok. 21 km

Leszno - Wiersze - Mogiła Powstańców 1863 roku - Karcznisko - Pocięcha.

● TRASA Nr 2 - trzydniowa (ok. 44 km)

Punkt startowy w Żelazowej Woli przed wejściem do parku czynny w godz. 10.00 - 11.30.

20 października (piątek) - ok. 16 km

Żelazowa Wola - Przyćmień - Izabelin Leśny - Dąb koło Teresy - Granica (nocleg).

21 października (sobota) - ok. 15 km

Granica - Rez. Nart - Sosna Powstańców 1863 r. - Babska Góra - Roztoka (nocleg).

22 października (niedziela) - ok. 13 km

Roztoka - Mogiła Powstańców 1863 r. - Karcznisko - Pocięcha.

● TRASA Nr 3 - trzydniowa (ok. 51 km)

Punkt startowy w Wyszogrodzie przy stacji kolejki wąskotorowej czynny w godz. 10.00 - 11.30.

20 października (piątek) - ok. 21 km

Wyszogród - Śladow - Lesniczówka Kromnów - Krzywa Góra (nocleg).

21 października (sobota) - ok. 20 km

Krzywa Góra - Posada Cisowe - Górki - Roztoka (nocleg).

22 października (niedziela) - ok. 10 km

Roztoka - Wiersze - Karczmiško - Pocięcha.

TRASA Nr 4 - dwudniowa (ok. 16 km)

Punkt startowy w Lesznie przy przystanku PKS czynny w godz. 10.30 - 11.30.

21 października (sobota) - ok. 6 km

Leszno - Łubiec - Roztoka (nocleg).

22 października (niedziela) - ok. 10 km

Roztoka - Wiersze - Karczmiško - Pocięcha.

TRASA Nr 5 - jednodniowa (ok. 8 km)

Punkt startowy w Dziekanowie Leśnym przy pęti autobusowej czynny w godz. 10.30 - 11.30.

22 października (niedziela)

Dziekanów Leśny - Na Myny - Posada Sieraków - Pocięcha.

TRASA Nr 6 - jednodniowa (ok. 7 km)

Punkt startowy w Laskach przy cmentarzu wojskowym czynny w godz. 10.30 - 11.30.

22 października (niedziela)

Laski - Wieś Sieraków - Pocięcha.

TRASA Nr 7 - jednodniowa (ok. 5 km)

Punkt startowy w Truskawiu przy pęti autobusowej czynny w godz. 10.30 - 11.30.

22 października (niedziela)

Truskaw - Karczmiško - Pocięcha.

TRASA Nr 8 - jednodniowa (ok. 12 km)

Punkt startowy w Borzęcinie Dużym przy przystanku autobusowym czynny w godz. 10.00 - 11.00.

22 października (niedziela)

Borzęcin Duży - Borzęcin Górki - Mariew - Truskaw Mały - Truskaw - Pocięcha.

TRASA Nr 9 - jednodniowa (ok. 11 km)

Punkt startowy w Wólce Węglowej przy starej pęti autobusowej czynny w godz. 10.00-11.00.

22 października (niedziela)

Wólka Węglowa - Sieraków Leśny - Sieraków Wieś - Łosiówka - Pocięcha.

TRASA Nr 10 - dwudniowa kolarska (ok. 51 km)

Punkt startowy w Jaktorowie przy stacji PKP czynny w godz. 9.00-10.30

21 października (sobota) - ok. 36 km

Jaktorów - Buraków - Kaski - Teresin - Paprotnia - Pawłowice - Wiejca - Lesniczówka Łubiec - Roztoka (nocleg).

22 października (niedziela) - ok. 15 km

Roztoka - Krogulec - Wiersze - Pocięcha.

Organizatorzy dopuszczają możliwość korzystania przez uczestników z tras dowolnych, ale tylko pod opieką przewodników turystyki kwalifikowanej z przestrzeganiem przepisów poruszania się i biwakowania na terenie parków narodowych.

Polecamy korzystanie podczas wędrówki z następujących materiałów: L. Herz „Przewodnik po Puszczy Kampinoskiej”, mapy - Kampinoski Park Narodowy, Okolice Warszawy.

UWAGI!

1. Kierownictwo trasy ma prawo wykluczyć z rajdu uczestnika w przypadku nieprzestrzegania Regulaminu Zlotu.
2. Na trasach pięciodniowych uczestnicy zobowiązani są do posprzątania po sobie pomieszczeń noclegowych, a pozostali uczestnicy z tras wielodniowych pozostawienia idealnego porządku w miejscach biwakowania.
3. Podczas Zlotu obowiązuje całkowity zakaz picia alkoholu.

Jak dojechać do punktów startowych z Warszawy

- Trasa Nr 1 - z Dworca PKP W-wa Wileńska, Dworca PKP W-wa Śródmieście (kierunek Wolomin)
- Trasa Nr 2 - z dworca PKP W-wa Śródmieście do Sochaczewa, dalej autobusem PKS lub autobusem PKS W-wa Zachodnia
- Trasa Nr 3 - autobusem PKS W-wa Zachodnia
- Trasa Nr 4 - z dworca PKP W-wa Śródmieście do Błonia dalej autobusem lub autobusem PKS W-wa Zachodnia
- Trasa Nr 5 - autobusem linii podmiejskiej „L” z Pl. Wilsona
- Trasa Nr 6 - autobusem MZA 708, 726 z Pl. Wilsona
- Trasa Nr 7 - autobusem MZA 708 z Pl. Wilsona
- Trasa Nr 8 - autobusem PKS W-wa Zachodnia
- Trasa Nr 9 - autobusami MZA linii 110, 701 z Pl. Wilsona
- Trasa Nr 10 - z dworca PKP W-wa Śródmieście (kierunek Żyrardów)

Dojazdy PKP i PKS należy sprawdzić w aktualnych rozkładach jazdy.

Trasa nr .....
Trasa zastępcza .....

Korzystamy z transportu organizatorów
TAK NIE?

KARTA ZGŁOSZENIA

(nazwa drużyny)

(kierownik drużyny)

Lp.	Imię i nazwisko	Rok urodz.	Adres	Nr leg. PTK
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				

*) *niepotrzebne skreślić*

Verte

POTWIERDZENIE

Z przyjemnością zawiadamiamy, że drużyna .....
została przyjęta na trasę Nr ..... z Nr startowym .....
Punkt wyjścia znajduje się .....
Start dnia ....., godz. ....

Do zobaczenia na trasie
Kierowniczo Zlotu

PTTK
 Oddział Wrocławski
 Rynek-Ratusz 11/12, 50-106 Wrocław
 tel. (0-71) 344 39 23
 fax. (0-71) 343 67 46

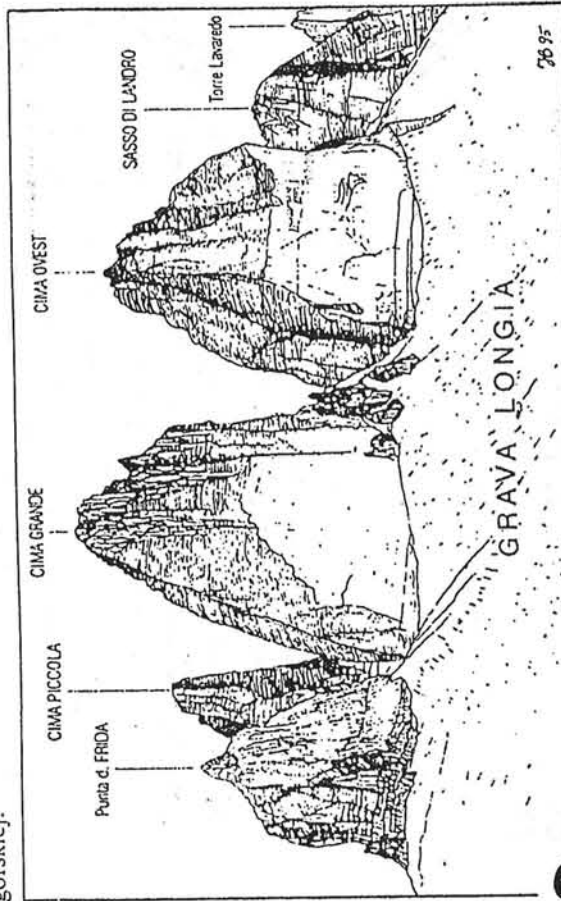
WŁOCHY – DOLOMITY

30.07.–13.08.2000 r. (15 dni)

Liczebność grupy: do 15 osób
 Prowadzący: Maciej Laskowski

Teren: Dolomity to rozległa grupa górską po południowej stronie głównego łańcucha Alp, na terytorium Włoch. W krajobrazie gór dominują potężne gniazda skalne, których baszty i turnie osiągnęły nieraz do wysokości 1000 m.

O szczególnej atrakcyjności Dolomitów dla turystów stanowią *vie ferrate* – żelazne drogi – drogi wspinaczkowe, wzdłuż których, zamontowano urządzenia ułatwiające ich pokonanie (drabinki, klamry) oraz zapewniające możliwość asekuracji (liny stalowe – poręczówki). Prowadzą one często przez pionowe urwiska, wąskie, ekspozycyjne granie, a ich pokonanie pozwala poznać zupełnie nowy wymiar turystyki górskiej.

Widok na TRE CIME DI LAVAREDO od północy

Zaproszenie w Jesioniki

Zapraszamy na organizowany przez Studenckie Koło Przewodników Sudeckich wakacyjny obóz wędrowny w Jesionikach.

Jesioniki, a właściwie Wysoki Jesionik, to najwyższe pasmo Sudetów Wschodnich (Pradziad – 1492 m n.p.m.), leżące w Republice Czeskiej, na pograniczu Moraw i Śląska. Są to góry bardzo malownicze, obfitujące w szerokie panoramy – ich główny grzbiet na dużym odcinku leży ponad górną granicą lasu, a punktami widokowymi są także liczne skałki i wieże widokowe. Niższe partie porastają rozległe kompleksy leśne. Jesioniki są bogate w atrakcje krajoznawcze, zarówno obiekty przyrodnicze, jak i ciekawe zabytki architektury, sztuki i muzea. Do tej pierwszej grupy należą m.in. efektywne wodospady Bilej Opawy, jasnie Na Pomęzi z bogatą szatą naciekową, rezerwat torfowiskowy Rejviz z owianym legendami jeziorkiem, czy źródła wód mineralnych. Z zabytków trzeba wymienić przede wszystkim udostępnio-

ne do zwiedzania zamki z bogatym wyposażeniem wnętrza w Jaworniku (należący niegdyś do biskupów wrocławskich), Wielkich Losinach (rodu Zerowinów) oraz krzyżacki w Brunntalu. Jest też cały szereg romantycznych ruin zamków (Sovinec, Rabštejn, Rychleby i in.). Spotkamy także kilka uroczych kościołków drewnianych i liczne drobne ciekawostki – fortyfikacje sprzed II wojny światowej, stare znaki graniczne, pomniki, kapliczki itp. Na trasie obozu znajduje się kilka wyjątkowych muzeów i ekspozycji, m.in. muzeum papiernicze, górnictwa złota (w wersji 17-dniowej) i plenerywa wystawa geologiczna. W Velkich Losinach można popływać w basenie, wypiecinym termalną wodą mineralną o temperaturze 28°C.

Przewidziane są też wycieczki w sąsiednie regiony:

- Góry Rychlebskie – czyli czeska strona naszych Gór Złotych, z malowniczymi dolinami i ruinami zamków.
- Zlatohorska Vrchovina – czyli Góry Opawskie... i dużo więcej: ich atrakcją jest m.in. miejsce pielgrzymkowe z niedawno odbudowanym kościołem Panny Marii Wspomożycielki Wiernych i barokowo efektowne sztalnie po wydobyciu złota.

– Niski Jesionik to rozległy obszar, pocięty przez głębokie, skaliste i kręte doliny rzek. W tym paśmie właśnie owe doliny mają najbardziej górski charakter, akcentowany przez wodospady (Rešovskie). Główne szczyty, stanowiące często pozostałości dawnych wulkanów, są bardzo dobrymi punktami widokowymi.

TERMIN: 21 VII 2000 – 6 VIII 2000 (17 dni)

Uwaga! Obóz może też być przeprowadzony w wersji skróconej, 15-dniowej (do 4 VII), w zależności od woli większości uczestników.

CENA: 705,- PLN (w wersji 15-dniowej: 635,- PLN)

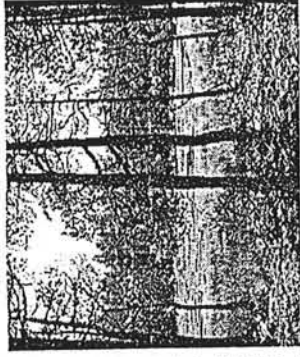
Cena obejmuje noclegi (w namiotach na kempingach i polach białokowych), wyżywienie, dojazd i przejazdy na miejscu, bilety wstępu, ubezpieczenie i opiekę przewodnicką.

Przewodnik: Tomasz Dudziak (tel. 351-30-29)

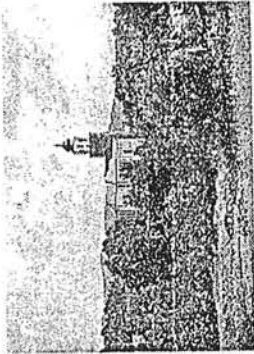
Zapiski: Biuro programowe Oddziału Wrocławskiego PTTK, Wrocław, Rynek-Ratusz 11/12 (III piętro), w godzinach 8-16 (w dni robocze), tel. (071) 34-303-44

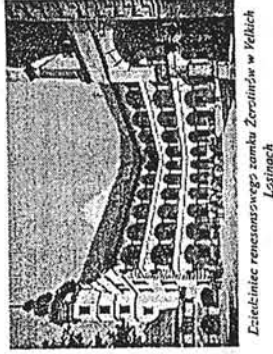
Schrońisko Sycarna i Pradziad – najwyższy szczyt Jesioników

Jesionki rozciągające się w kierunku jeziora, które – według podań – pochłonęło miasto Hundsthal. „Jesionická Sudžina”

Kościół w Zubovej wykorzystujący wieżę średniowiecznego zamku

Losinac

Nierozwikłane wędrownie w Górach Rychlebskich

ČESKÝ RÁJ

TERMIN: 10 - 25.08.2000

Nie wiesz co robić podczas wakacji?

Chcesz poznać jedne z najbardziej interesujących zakątków kraju naszego południowego sąsiada, podziwiać niesamowitą rzeźbę piaskowcowych skałek, zachwycić się pięknem górskiego krajobrazu, niezapomnianym klimatem pełnych zabytków miasteczek, i grozą ruin dawnych zamków? Chcesz ożywić znane z historii jedynie jako martwe daty dzieje wojen husyckich, wojny trzydziestoletniej i wojny prusko-austriackiej 1866 roku? Chcesz przypomnieć sobie słodkie chwile z dzieciństwa raz jeszcze przeżywając historię Rumcajsa?

mamy pomysł na rozwiązanie Twojego problemu:

Zabierzemy Cię do raju!

Obóz trwa 16 dni, odbywa od 10 (czwartek) do 25 (piątek) sierpnia 2000. Zakwaterowanie na polach namiotowych (trzeba mieć własny namiot, alu- lub karimatę i śpiwór), wyżywienie we własnym zakresie. W ramach wpisowego (tylko 450 zł) koszty noclegów, wszelkich przejazdów i wstępów na terenie Czech, ubezpieczenie od następstw nieszczęśliwych wypadków oraz kosztów leczenia, miła i fachowa obsługa przewodnicka. Ponadto zapewniamy bogaty program krajoznawczy, sympatyczną atmosferę i niezapomnianie wrażenia! Blizszych informacji można uzyskać w Biurze Programu (III. piętro) Oddziału Wrocławskiego PTTK,

adres: Rynec/Ratusz 11/12
50-103 Wrocław
Tel.: (071) 3430344

Polskie Towarzystwo
Turystyczno-Krajoznawcze
Oddział Stołeczny
Im. Aleksandra Janowskiego
Ul. Podwale 23
00-261 Warszawa

A P E L

W 50-lecie działalności Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego, Zarząd Oddziału Stołecznego PTTK im. Aleksandra Janowskiego zwraca się z serdecznym apelem do wszystkich członków naszego Towarzystwa, jego jednostek organizacyjnych – a przede wszystkim oddziałów – o wsparcie finansowe naszej inicjatywy, ufundowania czterech witraży w Kaplicy Kościoła Rzymsko-Katolickiego pod wezwaniem Matki Bożej Wspomożycielki Wiernych na Warszawskim Żoliborzu przy ul. Conrada 7.

Cztery kolorowe witraże, wypełnione zostaną 24 odznakami organizacyjnymi oraz turystyki kwalifikowanej Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego, a także odznaką Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego i Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego.

Ufundowanie witraży, dzięki wsparciu Koleżanek i Kolegów, pozwoli na trwałe upamiętnienie tradycji społecznej turystyki w Polsce i jej prekursorów – Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego i Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego oraz ich kontynuatora Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego.

Licząc na zrozumienie i życzliwość
Pozostajemy z szacunkiem

Zarząd Oddziału Stołecznego PTTK

PBK IX OMIARZAWA
11101040-651-2700-1-28
z dopiskiem „Witraże”

1950-2000
PTTK

Zwracam się z gorącą prośbą do wszystkich członków naszego Towarzystwa o wsparcie wysiłków mogących pomóc w podłożeniu ogromnym kosztom leczenia

KATARZYNY DUCZMAŃSKIEJ.

Jest ona członkiem najstarszego klubu Towarzystwa, Klubu Turystów Górskich „Kosówka” Łódzkiego Oddziału PTK im. Jana Czeraszewicza. Katarzyna jest moją w tym Klubie koleżanką od blisko trzydziestu lat, od początku swoich lat szkolnych.

W 1996 roku wykryto u niej białaczkę szpikową a dotychczasowe próby leczenia nie przyniosły żadnej poprawy. Jedyłą metodą dającą nadzieję wyleczenia jest operacja przeszczepu szpiku kostnego. Brak możliwości skorzystania z dawcy rodzinnej zmusza do poszukiwań takiej osoby w Polsce i na świecie. Przewidywany koszt operacji oraz dalszego, co najmniej dwuletniego leczenia immunosupresyjnego wyniesie około 600.000 zł.

Apeluję do wszystkich moich kolegów, znajomych i przyjaciół w Towarzystwie o pomoc w ratowaniu życia Katarzyny.

Adam Chyżewski

Łódź, 20 maja 2000 r.

FUNDACJA URSZULI JAWORSKIEJ

04-059 Warszawa
ul. Świętosławska 18/20
Tel./fax (+48) (22) 870 05 21
Tel. (+48) (22) 870 11 43
Konto PKO B.P. XII Oddział w Warszawie 10201127-30140-270-1

Internet: www.fundacjaurszuli.jaworz.pl
e-mail: fundacjaurszuli@jajaz.pl
NIP: 113-18-07-560
REGON: 012778977

Warszawa, 13 marca 2000

ZA ŚWIAD CZENIE

Zaświadcza się, że okazielka niniejszego pisma – Pan Katarzyna Duczmańska prowadzi zbiórkę pieniędzy z przeznaczeniem na koszty związane z leczeniem, poszukiwaniem dawcy niespokrewnionego oraz późniejszą rehabilitacją. Zaświadczenie wydaje się na podstawie zaświadczenia wydanego przez dr n. med. Halinę Urbańską-Ryś z Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego w Łodzi.

Pani Katarzyna od czerwca 1996 r. jest leczona w Klinice Hematologii AM. w Łodzi z powodu przewlekłej białaczki szpikowej. Chora nie posiada dawcy rodzinnego, wskazane jest poszukiwanie dawcy niespokrewnionego.

Pan Katarzyna wraz z rodziną i przyjaciółmi prowadzi zbiórkę pieniędzy z przeznaczeniem na pokrycie bardzo wysokich kosztów leczenia jak i późniejszej rehabilitacji.

Dary prosimy wpłacać na konto:

Fundacja Urszuli Jaworskiej

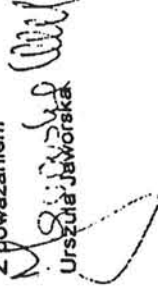
PKO B.P. XII Oddz. Warszawa

10201127-30140-270-1

Hasło: "KATARZYNA DUCZMAŃSKA"
darowizna

W imieniu Pani Katarzyny, Jej rodziny, przyjaciół oraz naszym własnym serdecznie dziękujemy za zycielwe zainteresowanie się sprawą. Oraz za jakiegokolwiek wsparcie w tej szlachetnej akcji ratowania Jej życia.
Państwa darowizna może być odpisana od dochodu za rok 2000 do wysokości 15%.

Z powazaniem

Urszula Jaworska

KARTA RABATOWA PTTK

województwo warmińsko-mazurskie

USŁUGI NOCLEGOWE

Camping Nr 173 w Dywitach nad Łyną

11-001 Dywity, ul. Barczewskiego 47, tel: (0-89) 512-06-46

usługi noclegowe, ustawienie namiotu, przyczepy, samochodu, motocykla,
samochodu campingowego, podłączenie do elektryczności

10% rabatu

USŁUGI GASTRONOMICZNE

Zajazd „Kompan”

14-100 Ostróda, Górka 9, tel: (0-89) 646-44-85

10% rabatu

zmiana numerów telefonów

„Pod Ostródzkim Smokiem” Restauracja-Kawiarnia

14-100 Ostróda, ul. Olsztyńska 6, tel: (0-89) 46-42-35

10% rabatu

Bar „U Tadka” Tadeusz Kamiński

14-100 Ostróda, ul. Kosynierska 3A, tel: (0-89) 646-12-04

10% rabatu

FOTO-STUDIO-VIDEO

14-100 Ostróda, ul. Czarnieckiego 9a, tel: (0-89) 646-59-77

usługi i sprzedaż filmów

10% rabatu

Zakład Ślusarski, Artykuły Przemysłowe Tadeusz Szymański

14-100 Ostróda, ul. 11 Listopada 4a,

tel: (0-89) 646-82-40 (w godz. 17⁰⁰-9⁰⁰), 0-604-272-428 (w godz. 9⁰⁰-17⁰⁰)

sprzedaż artykułów metalowo-przemysłowych

5% rabatu

usługi hydrauliczne, ostrzenie narzędzi, naprawa rowerów

10% rabatu

„STEMPEL-DRUK MAŻUTIS”

14-100 Ostróda, ul. Jana Pawła II nr 3, tel: (0-89) 646-82-22

usługi poligraficzne, ksero, wyrób pieczętek, wizytówek

10% rabatu

**Łapraszamy do pełnego, bezpłatnego korzystania
z materiałów zawartych w " Informacjach ZG PTTK "**

● ●
Redakcja: Centralna Biblioteka PTTK
im. Kazimierza Kulwiecia
ul. Podwale 23
00-261 Warszawa
tel. 831-80-65

● Numer zamknięto: 30.06.2000. ●

